॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಅಙ್ಗುತ್ತರನಿಕಾಯೋ

ಅಟ್ಠಕನಿಪಾತಪಾಳಿ

೧. ಪಠಮಪಣ್ಣಾಸಕಂ

೧. ಮೇತ್ತಾವಗ್ಗೋ

೧. ಮೇತ್ತಾಸುತ್ತಂ

೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

[ಅ॰ ನಿ॰ ೧೧.೧೫] "ಮೇತ್ತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವಿತಾಯ ಭಾವಿತಾಯ ಬಹುಲೀಕತಾಯ ಯಾನೀಕತಾಯ ವತ್ಥುಕತಾಯ ಅನುಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಚಿತಾಯ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾಯ ಅಟ್ಠಾನಿಸಂಸಾ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಸುಖಂ ಸುಪತಿ, ಸುಖಂ ಪಟಿಬುಜ್ಝತಿ, ನ ಪಾಪಕಂ ಸುಪಿನಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ದೇವತಾ ರಕ್ಖನ್ತಿ, ನಾಸ್ಸ ಅಗ್ಗಿ ವಾ ವಿಸಂ ವಾ ಸತ್ಥಂ ವಾ ಕಮತಿ, ಉತ್ತರಿಂ ಅಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಹೋತಿ। ಮೇತ್ತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವಿತಾಯ ಭಾವಿತಾಯ ಬಹುಲೀಕತಾಯ ಯಾನೀಕತಾಯ ವತ್ಥುಕತಾಯ ಅನುಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಚಿತಾಯ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾಯ ಇಮೇ ಅಟ್ಠಾನಿಸಂಸಾ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ"ತಿ।

"ಯೋ ಚ ಮೇತ್ತಂ ಭಾವಯತಿ, ಅಪ್ಪಮಾಣಂ ಪಟಿಸ್ಸತೋ [ಪತಿಸ್ಸತೋ (ಸೀ॰)]।
ತನೂ ಸಂಯೋಜನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಸ್ಸತೋ ಉಪಧಿಕ್ಖಯಂ॥

"ಏಕಮ್ಪಿ ಚೇ ಪಾಣಮದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ,
ಮೇತ್ತಾಯತಿ ಕುಸಲೀ ತೇನ ಹೋತಿ।
ಸಬ್ಬೇ ಚ ಪಾಣೇ ಮನಸಾನುಕಮ್ಪೀ,
ಪಹೂತಮರಿಯೋ ಪಕರೋತಿ ಪುಞ್ಞಂ॥

"ಯೇ ಸತ್ತಸಣ್ಡಂ ಪಥವಿಂ ವಿಜೇತ್ವಾ,
ರಾಜಿಸಯೋ ಯಜಮಾನಾ ಅನುಪರಿಯಗಾ।
ಅಸ್ಸಮೇಧಂ ಪುರಿಸಮೇಧಂ,
ಸಮ್ಮಾಪಾಸಂ ವಾಜಪೇಯ್ಯಂ ನಿರಗ್ಗಳಂ॥

"ಮೇತ್ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸುಭಾವಿತಸ್ಸ,
ಕಲಮ್ಪಿ ತೇ ನಾನುಭವನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ।

ಚನ್ದಪ್ಪಭಾ ತಾರಗಣಾವ ಸಬ್ಬೇ,
ಯಥಾ ನ ಅಗ್ಘನ್ತಿ ಕಲಮ್ಪಿ ಸೋಳಸಿಂ [ಅಯಂ ಪಾದೋ ಬಹೂಸು ನ ದಿಸ್ಸತಿ]॥

“ಯೋ ನ ಹನ್ತಿ ನ ಘಾತೇತಿ, ನ ಜಿನಾತಿ ನ ಜಾಪಯೇ।
ಮೇತ್ತಂಸೋ ಸಬ್ಬಭೂತಾನಂ, ವೇರಂ ತಸ್ಸ ನ ಕೇನಚೀ”ತಿ॥ ಪಠಮಂ।

೧. ಪಞ್ಞಾಸುತ್ತಂ

೧. “ಅಟ್ಠಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹೇತೂ ಅಟ್ಠ ಪಚ್ಚಯಾ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಪಟಿಲಾಭಾಯ, ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ ಗರುಟ್ಠಾನಿಯಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ, ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಿಬ್ಬಂ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ ಪೇಮಞ್ಚ ಗಾರವೋ ಚ। ಅಯಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮೋ ಹೇತು ಪಠಮೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಪಟಿಲಾಭಾಯ, ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಸೋ ತಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ ಗರುಟ್ಠಾನಿಯಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ, ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಿಬ್ಬಂ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ ಪೇಮಂ ಗಾರವೋ ಚ, ತೇ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಚ್ಛತಿ ಪರಿಪಞ್ಹತಿ - ‘ಇದಂ, ಭನ್ತೇ, ಕಥಂ; ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ಅತ್ಥೋ’ತಿ? ತಸ್ಸ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅವಿವಟಞ್ಚೇವ ವಿವರನ್ತಿ, ಅನುತ್ತಾನೀಕತಞ್ಚ ಉತ್ತಾನೀ ಕರೋನ್ತಿ, ಅನೇಕವಿಹಿತೇಸು ಚ ಕಙ್ಖಾಠಾನಿಯೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಕಙ್ಖಂ ಪಟಿವಿನೋದೇನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯೋ ಹೇತು ದುತಿಯೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಪಟಿಲಾಭಾಯ, ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಸೋ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ದ್ವಯೇನ ವೂಪಕಾಸೇನ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ - ಕಾಯವೂಪಕಾಸೇನ ಚ ಚಿತ್ತವೂಪಕಾಸೇನ ಚ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯೋ ಹೇತು ತತಿಯೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಪಟಿಲಾಭಾಯ, ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುತ್ಥೋ ಹೇತು ಚತುತ್ಥೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಪಟಿಲಾಭಾಯ, ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ। ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ [ಸತ್ಥಾ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಾ (ಕ॰ ಸೀ॰)] ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ [ಧತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಮೋ ಹೇತು ಪಞ್ಚಮೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಪಟಿಲಾಭಾಯ, ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಟ್ಠೋ ಹೇತು ಛಟ್ಠೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಪಟಿಲಾಭಾಯ, ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಸಙ್ಘಗತೋ ಖೋ ಪನ ಅನಾನಾಕಥಿಕೋ ಹೋತಿ ಅತಿರಚ್ಛಾನಕಥಿಕೋ। ಸಾಮಂ ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಭಾಸತಿ ಪರಂ ವಾ ಅಜ್ಝೇಸತಿ ಅರಿಯಂ ವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವಂ ನಾತಿಮಞ್ಞತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಮೋ ಹೇತು ಸತ್ತಮೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಪಟಿಲಾಭಾಯ, ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪಞ್ಚಸು ಖೋ ಪನ ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಉದಯಬ್ಬಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ – ‘ಇತಿ ರೂಪಂ, ಇತಿ ರೂಪಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ, ಇತಿ ರೂಪಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ; ಇತಿ ವೇದನಾ, ಇತಿ ವೇದನಾಯ ಸಮುದಯೋ, ಇತಿ ವೇದನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ; ಇತಿ ಸಞ್ಞಾ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಸಙ್ಖಾರಾ…ಪೇ॰… ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ, ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ’ತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಮೋ ಹೇತು ಅಟ್ಠಮೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಪಟಿಲಾಭಾಯ, ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ತಮೇನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಏವಂ ಸಮ್ಭಾವೇನ್ತಿ – ‘ಅಯಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತಿ ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ ಗರುಟ್ಠಾನಿಯಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ, ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಿಬ್ಬಂ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ ಪೇಮಞ್ಚ ಗಾರವೋ ಚ। ಅದ್ಧಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತೀ’ತಿ! ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯತ್ತಾಯ ಗರುತ್ತಾಯ [ಪಿಯತಾಯ ಗರುತಾಯ (ಸ್ಯಾ॰)] ಭಾವನಾಯ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“‘ತಂ ಖೋ ಪನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ ಗರುಟ್ಠಾನಿಯಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ, ಯತ್ಥಸ್ಸ ತಿಬ್ಬಂ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ ಪೇಮಞ್ಚ ಗಾರವೋ ಚ, ತೇ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಚ್ಛತಿ ಪರಿಪಞ್ಹತಿ – ಇದಂ, ಭನ್ತೇ, ಕಥಂ; ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ಅತ್ಥೋತಿ? ತಸ್ಸ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅವಿವಟಞ್ಚೇವ ವಿವರನ್ತಿ, ಅನುತ್ತಾನೀಕತಞ್ಚ ಉತ್ತಾನೀ ಕರೋನ್ತಿ, ಅನೇಕವಿಹಿತೇಸು ಚ ಕಙ್ಖಾಠಾನಿಯೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಕಙ್ಖಂ ಪಟಿವಿನೋದೇನ್ತಿ। ಅದ್ಧಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತೀ’ತಿ! ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯತ್ತಾಯ ಗರುತ್ತಾಯ ಭಾವನಾಯ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“‘ತಂ ಖೋ ಪನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ದ್ವಯೇನ ವೂಪಕಾಸೇನ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ – ಕಾಯವೂಪಕಾಸೇನ ಚ ಚಿತ್ತವೂಪಕಾಸೇನ ಚ। ಅದ್ಧಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತೀ’ತಿ! ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯತ್ತಾಯ ಗರುತ್ತಾಯ ಭಾವನಾಯ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“‘ಸೀಲವಾ ಖೋ ಪನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। ಅದ್ಧಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತೀ’ತಿ! ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯತ್ತಾಯ ಗರುತ್ತಾಯ ಭಾವನಾಯ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“‘ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಖೋ ಪನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ। ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ

ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ। ಅದ್ಧಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತೀ'ತಿ! ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯತ್ತಾಯ ಗರುತ್ತಾಯ ಭಾವನಾಯ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"'ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಖೋ ಪನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು। ಅದ್ಧಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತೀ'ತಿ! ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯತ್ತಾಯ ಗರುತ್ತಾಯ ಭಾವನಾಯ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"'ಸಙ್ಘಗತೋ ಖೋ ಪನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಅನಾನಾಕಥಿಕೋ ಹೋತಿ ಅತಿರಚ್ಛಾನಕಥಿಕೋ। ಸಾಮಂ ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಭಾಸತಿ ಪರಂ ವಾ ಅಜ್ಝೇಸತಿ ಅರಿಯಂ ವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವಂ ನಾತಿಮಞ್ಞತಿ। ಅದ್ಧಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತೀ'ತಿ! ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯತ್ತಾಯ ಗರುತ್ತಾಯ ಭಾವನಾಯ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"'ಪಞ್ಚಸು ಖೋ ಪನಾಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಉದಯಬ್ಬಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ - ಇತಿ ರೂಪಂ, ಇತಿ ರೂಪಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ, ಇತಿ ರೂಪಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ; ಇತಿ ವೇದನಾ...ಪೇ॰... ಇತಿ ಸಞ್ಞಾ...ಪೇ॰... ಇತಿ ಸಙ್ಖಾರಾ...ಪೇ॰... ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ, ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋತಿ। ಅದ್ಧಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತೀ'ತಿ! ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಪಿಯತ್ತಾಯ ಗರುತ್ತಾಯ ಭಾವನಾಯ ಸಾಮಞ್ಞಾಯ ಏಕೀಭಾವಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಹೇತೂ ಅಟ್ಠ ಪಚ್ಚಯಾ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಪಟಿಲಾಭಾಯ, ಪಟಿಲದ್ಧಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತೀ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಪಠಮಅಪ್ಪಿಯಸುತ್ತಂ

೩. "ಅಟ್ಠಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಚ ಹೋತಿ ಅಮನಾಪೋ ಚ ಅಗರು ಚ ಅಭಾವನೀಯೋ ಚ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಪ್ಪಿಯಪಸಂಸೀ ಚ ಹೋತಿ, ಪಿಯಗರಹೀ ಚ, ಲಾಭಕಾಮೋ ಚ, ಸಕ್ಕಾರಕಾಮೋ ಚ, ಅಹಿರಿಕೋ ಚ, ಅನೋತ್ತಪ್ಪೀ ಚ, ಪಾಪಿಚ್ಛೋ ಚ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಚ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಚ ಹೋತಿ ಅಮನಾಪೋ ಚ ಅಗರು ಚ ಅಭಾವನೀಯೋ ಚ।

"ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಪಿಯೋ ಚ ಹೋತಿ ಮನಾಪೋ ಚ ಗರು ಚ ಭಾವನೀಯೋ ಚ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಅಪ್ಪಿಯಪಸಂಸೀ ಚ ಹೋತಿ, ನ ಪಿಯಗರಹೀ ಚ, ನ ಲಾಭಕಾಮೋ ಚ, ನ ಸಕ್ಕಾರಕಾಮೋ ಚ, ಹಿರೀಮಾ ಚ ಹೋತಿ, ಓತ್ತಪ್ಪೀ ಚ, ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಚ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಚ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಪಿಯೋ ಚ ಹೋತಿ ಮನಾಪೋ ಚ ಗರು ಚ ಭಾವನೀಯೋ ಚಾ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ದುತಿಯಅಪ್ಪಿಯಸುತ್ತಂ

೪. "ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಚ ಹೋತಿ ಅಮನಾಪೋ ಚ ಅಗರು ಚ ಅಭಾವನೀಯೋ ಚ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಲಾಭಕಾಮೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸಕ್ಕಾರಕಾಮೋ ಚ, ಅನವಞ್ಞತ್ತಿಕಾಮೋ ಚ, ಅಕಾಲಞ್ಞೂ ಚ, ಅಮತ್ತಞ್ಞೂ ಚ, ಅಸುಚಿ ಚ, ಬಹುಭಾಣೀ ಚ, ಅಕ್ಕೋಸಕಪರಿಭಾಸಕೋ ಚ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಚ ಹೋತಿ ಅಮನಾಪೋ ಚ ಅಗರು ಚ ಅಭಾವನೀಯೋ ಚ।

“ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಪಿಯೋ ಚ ಹೋತಿ ಮನಾಪೋ ಚ ಗರು ಚ ಭಾವನೀಯೋ ಚ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಲಾಭಕಾಮೋ ಚ ಹೋತಿ, ನ ಸಕ್ಕಾರಕಾಮೋ ಚ, ನ ಅನವಞ್ಞತ್ತಿಕಾಮೋ ಚ, ಕಾಲಞ್ಞೂ ಚ, ಮತ್ತಞ್ಞೂ ಚ, ಸುಚಿ ಚ, ನ ಬಹುಭಾಣೀ ಚ, ಅನಕ್ಕೋಸಕಪರಿಭಾಸಕೋ ಚ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಪಿಯೋ ಚ ಹೋತಿ ಮನಾಪೋ ಚ ಗರು ಚ ಭಾವನೀಯೋ ಚಾ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಠಮಲೋಕಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೫. “ಅಟ್ಠಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲೋಕಧಮ್ಮಾ ಲೋಕಂ ಅನುಪರಿವತ್ತನ್ತಿ, ಲೋಕೋ ಚ ಅಟ್ಠ ಲೋಕಧಮ್ಮೇ ಅನುಪರಿವತ್ತತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಲಾಭೋ ಚ, ಅಲಾಭೋ ಚ, ಯಸೋ ಚ, ಅಯಸೋ ಚ, ನಿನ್ದಾ ಚ, ಪಸಂಸಾ ಚ, ಸುಖಞ್ಚ, ದುಕ್ಖಞ್ಚ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಲೋಕಧಮ್ಮಾ ಲೋಕಂ ಅನುಪರಿವತ್ತನ್ತಿ, ಲೋಕೋ ಚ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಲೋಕಧಮ್ಮೇ ಅನುಪರಿವತ್ತತೀ”ತಿ।

“ಲಾಭೋ ಅಲಾಭೋ ಚ ಯಸಾಯಸೋ ಚ,
ನಿನ್ದಾ ಪಸಂಸಾ ಚ ಸುಖಂ ದುಖಞ್ಚ।
ಏತೇ ಅನಿಚ್ಚಾ ಮನುಜೇಸು ಧಮ್ಮಾ,
ಅಸಸ್ಸತಾ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಾ॥

“ಏತೇ ಚ ಞತ್ವಾ ಸತಿಮಾ ಸುಮೇಧೋ,
ಅವೇಕ್ಖತಿ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೇ।
ಇಟ್ಠಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ನ ಮಥೇನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ,
ಅನಿಟ್ಠತೋ ನೋ ಪಟಿಘಾತಮೇತಿ॥

“ತಸ್ಸಾನುರೋಧಾ ಅಥ ವಾ ವಿರೋಧಾ,
ವಿಧೂಪಿತಾ ಅತ್ಥಙ್ಗತಾ ನ ಸನ್ತಿ।
ಪದಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ವಿರಜಂ ಅಸೋಕಂ,
ಸಮ್ಮಪ್ಪಜಾನಾತಿ ಭವಸ್ಸ ಪಾರಗೂ”ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ದುತಿಯಲೋಕಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೬. “ಅಟ್ಠಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲೋಕಧಮ್ಮಾ ಲೋಕಂ ಅನುಪರಿವತ್ತನ್ತಿ, ಲೋಕೋ ಚ ಅಟ್ಠ ಲೋಕಧಮ್ಮೇ ಅನುಪರಿವತ್ತತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಲಾಭೋ ಚ, ಅಲಾಭೋ ಚ, ಯಸೋ ಚ, ಅಯಸೋ ಚ, ನಿನ್ದಾ ಚ, ಪಸಂಸಾ ಚ, ಸುಖಞ್ಚ, ದುಕ್ಖಞ್ಚ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಲೋಕಧಮ್ಮಾ ಲೋಕಂ ಅನುಪರಿವತ್ತನ್ತಿ, ಲೋಕೋ ಚ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಲೋಕಧಮ್ಮೇ ಅನುಪರಿವತ್ತತಿ।

“ಅಸ್ಸುತವತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭೋಪಿ ಅಲಾಭೋಪಿ ಯಸೋಪಿ ಅಯಸೋಪಿ ನಿನ್ದಾಪಿ ಪಸಂಸಾಪಿ ಸುಖಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಮ್ಪಿ। ಸುತವತೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭೋಪಿ ಅಲಾಭೋಪಿ ಯಸೋಪಿ ಅಯಸೋಪಿ ನಿನ್ದಾಪಿ ಪಸಂಸಾಪಿ ಸುಖಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಮ್ಪಿ। ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋ ವಿಸೇಸೋ ಕೋ ಅಧಿಪ್ಪಯಾಸೋ [ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ (ಸೀ॰), ಅಧಿಪ್ಪಾಯಸೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰) ಅಧಿ + ಪ + ಯಸು + ಣ = ಅಧಿಪ್ಪಯಾಸೋ] ಕಿಂ ನಾನಾಕರಣಂ ಸುತವತೋ ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ

ಅಸ್ಸುತವತಾ ಪುಥುಜ್ಜನೇನಾ"ತಿ? "ಭಗವಂಮೂಲಕಾ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಾ ಭಗವಂನೇತ್ತಿಕಾ ಭಗವಂಪಟಿಸರಣಾ। ಸಾಧು ವತ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಪಟಿಭಾತು ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ। ಭಗವತೋ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ।

"ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಅಸ್ಸುತವತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭೋ। ಸೋ ನ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಖೋ ಮೇ ಅಯಂ ಲಾಭೋ; ಸೋ ಚ ಖೋ ಅನಿಚ್ಚೋ ದುಕ್ಖೋ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೋ'ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಲಾಭೋ…ಪೇ॰… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಯಸೋ… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಯಸೋ… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ನಿನ್ದಾ… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಪಸಂಸಾ… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ದುಕ್ಖಂ। ಸೋ ನ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಖೋ ಮೇ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ; ತಞ್ಚ ಖೋ ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಂ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ"।

"ತಸ್ಸ ಲಾಭೋಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಲಾಭೋಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಯಸೋಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಯಸೋಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ನಿನ್ದಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಪಸಂಸಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸುಖಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ದುಕ್ಖಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸೋ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅನುರುಜ್ಝತಿ, ಅಲಾಭೇ ಪಟಿವಿರುಜ್ಝತಿ; ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ ಅನುರುಜ್ಝತಿ, ಅಯಸೇ ಪಟಿವಿರುಜ್ಝತಿ; ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಸಂಸಂ ಅನುರುಜ್ಝತಿ, ನಿನ್ದಾಯ ಪಟಿವಿರುಜ್ಝತಿ; ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸುಖಂ ಅನುರುಜ್ಝತಿ, ದುಕ್ಖೇ ಪಟಿವಿರುಜ್ಝತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಅನುರೋಧವಿರೋಧಸಮಾಪನ್ನೋ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ ಜಾತಿಯಾ ಜರಾಯ ಮರಣೇನ ಸೋಕೇಹಿ ಪರಿದೇವೇಹಿ ದುಕ್ಖೇಹಿ ದೋಮನಸ್ಸೇಹಿ ಉಪಾಯಾಸೇಹಿ। 'ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ ದುಕ್ಖಸ್ಮಾ'ತಿ ವದಾಮಿ"।

"ಸುತವತೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭೋ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಖೋ ಮೇ ಅಯಂ ಲಾಭೋ; ಸೋ ಚ ಖೋ ಅನಿಚ್ಚೋ ದುಕ್ಖೋ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೋ'ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಲಾಭೋ… ಪೇ॰… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಯಸೋ… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅಯಸೋ… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ನಿನ್ದಾ… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಪಸಂಸಾ… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ… ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ದುಕ್ಖಂ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಖೋ ಮೇ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ; ತಞ್ಚ ಖೋ ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಂ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ"।

"ತಸ್ಸ ಲಾಭೋಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಲಾಭೋಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಯಸೋಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಯಸೋಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ನಿನ್ದಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಪಸಂಸಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸುಖಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ, ದುಕ್ಖಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸೋ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ನಾನುರುಜ್ಝತಿ, ಅಲಾಭೇ ನಪ್ಪಟಿವಿರುಜ್ಝತಿ; ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ ನಾನುರುಜ್ಝತಿ, ಅಯಸೇ ನಪ್ಪಟಿವಿರುಜ್ಝತಿ; ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಸಂಸಂ ನಾನುರುಜ್ಝತಿ, ನಿನ್ದಾಯ ನಪ್ಪಟಿವಿರುಜ್ಝತಿ; ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸುಖಂ ನಾನುರುಜ್ಝತಿ, ದುಕ್ಖೇ ನಪ್ಪಟಿವಿರುಜ್ಝತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಅನುರೋಧವಿರೋಧವಿಪ್ಪಹೀನೋ ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ ಜಾತಿಯಾ ಜರಾಯ ಮರಣೇನ ಸೋಕೇಹಿ ಪರಿದೇವೇಹಿ ದುಕ್ಖೇಹಿ ದೋಮನಸ್ಸೇಹಿ ಉಪಾಯಾಸೇಹಿ। 'ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ ದುಕ್ಖಸ್ಮಾ'ತಿ ವದಾಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಸೇಸೋ ಅಯಂ ಅಧಿಪ್ಪಯಾಸೋ ಇದಂ ನಾನಾಕರಣಂ ಸುತವತೋ ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ಅಸ್ಸುತವತಾ ಪುಥುಜ್ಜನೇನಾ"ತಿ।

"ಲಾಭೋ ಅಲಾಭೋ ಚ ಯಸಾಯಸೋ ಚ,
ನಿನ್ದಾ ಪಸಂಸಾ ಚ ಸುಖಂ ದುಖಞ್ಚ।
ಏತೇ ಅನಿಚ್ಚಾ ಮನುಜೇಸು ಧಮ್ಮಾ,
ಅಸಸ್ಸತಾ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಾ॥

“ಏತೇ ಚ ಞತ್ವಾ ಸತಿಮಾ ಸುಮೇಧೋ,
ಅವೇಕ್ಖತಿ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೇ।
ಇಟ್ಠಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ನ ಮಥೇನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ,
ಅನಿಟ್ಠತೋ ನೋ ಪಟಿಘಾತಮೇತಿ॥

“ತಸ್ಸಾನುರೋಧಾ ಅಥ ವಾ ವಿರೋಧಾ,
ವಿಧೂಪಿತಾ ಅತ್ಥಙ್ಗತಾ ನ ಸನ್ತಿ।
ಪದಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ವಿರಜಂ ಅಸೋಕಂ,
ಸಮ್ಮಪ್ಪಜಾನಾತಿ ಭವಸ್ಸ ಪಾರಗೂ”ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ದೇವದತ್ತವಿಪತ್ತಿಸುತ್ತಂ

೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇ ದೇವದತ್ತೇ। ತತ್ರ ಭಗವಾ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಅತ್ತವಿಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಪರವಿಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಅತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾಧು , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಪರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಭಿಭೂತೋ ಪರಿಯಾದಿನ್ನಚಿತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಆಪಾಯಿಕೋ ನೇರಯಿಕೋ ಕಪ್ಪಟ್ಠೋ ಅತೇಕಿಚ್ಛೋ”।

[ಚೂಳವ॰ ೩೪೮] “ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಲಾಭೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಭೂತೋ ಪರಿಯಾದಿನ್ನಚಿತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಆಪಾಯಿಕೋ ನೇರಯಿಕೋ ಕಪ್ಪಟ್ಠೋ ಅತೇಕಿಚ್ಛೋ। ಅಲಾಭೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಯಸೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ… ಅಯಸೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ… ಸಕ್ಕಾರೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ… ಅಸಕ್ಕಾರೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ… ಪಾಪಿಚ್ಛತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ… ಪಾಪಮಿತ್ತತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಭೂತೋ ಪರಿಯಾದಿನ್ನಚಿತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಆಪಾಯಿಕೋ ನೇರಯಿಕೋ ಕಪ್ಪಟ್ಠೋ ಅತೇಕಿಚ್ಛೋ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಭಿಭೂತೋ ಪರಿಯಾದಿನ್ನಚಿತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಆಪಾಯಿಕೋ ನೇರಯಿಕೋ ಕಪ್ಪಟ್ಠೋ ಅತೇಕಿಚ್ಛೋ।

“ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಲಾಭಂ…ಪೇ॰… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಯಸಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ … ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಸಕ್ಕಾರಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಿಚ್ಛತಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ।

“ಕಿಞ್ಚ [ಕಥಞ್ಚ (ಕ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ಥವಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಲಾಭಂ…ಪೇ॰… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಯಸಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಸಕ್ಕಾರಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಿಚ್ಛತಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ?

“ಯಂ ಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅನಭಿಭುಯ್ಯ [ಅನಭಿಭೂಯ್ಯ ಅನಭಿಭೂಯ್ಯ (ಕ॰)] ವಿಹರತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ ಆಸವಾ ವಿಘಾತಪರಿಳಾಹಾ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ [ಅಭಿಭೂಯ್ಯ ಅಭಿಭೂಯ್ಯ (ಕ॰)] ವಿಹರತೋ ಏವಂಸ ತೇ ಆಸವಾ ವಿಘಾತಪರಿಳಾಹಾ ನ ಹೋನ್ತಿ। ಯಂ ಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಲಾಭಂ…ಪೇ॰… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಯಸಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಸಕ್ಕಾರಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಿಚ್ಛತಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅನಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ ಆಸವಾ ವಿಘಾತಪರಿಳಾಹಾ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರತೋ ಏವಂಸ ತೇ ಆಸವಾ ವಿಘಾತಪರಿಳಾಹಾ ನ ಹೋನ್ತಿ। ಇದಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ಥವಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ

ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಲಾಭಂ...ಪೇ॰... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಯಸಂ ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಸಕ್ಕಾರಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಿಚ್ಛತಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ।

“ತಸ್ಮಾತಿಹ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - ‘ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಲಾಭಂ... ಪೇ॰... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಯಸಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಸಕ್ಕಾರಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಿಚ್ಛತಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಉತ್ತರವಿಪತ್ತಿಸುತ್ತಂ

೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಉತ್ತರೋ ಮಹಿಸವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ವಿಹರತಿ ಸಙ್ಖೇಯ್ಯಕೇ ಪಬ್ಬತೇ ವಟಜಾಲಿಕಾಯಂ [ಧವಜಾಲಿಕಾಯಂ (ಸೀ॰), ವಟ್ಟಜಾಲಿಕಾಯಂ (ಸ್ಯಾ॰)]। ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉತ್ತರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಅತ್ತವಿಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಪರವಿಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಅತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಪರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತೀ”ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ವೇಸ್ಸವಣೋ ಮಹಾರಾಜಾ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ದಕ್ಖಿಣಂ ದಿಸಂ ಗಚ್ಛತಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ವೇಸ್ಸವಣೋ ಮಹಾರಾಜಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉತ್ತರಸ್ಸ ಮಹಿಸವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಖೇಯ್ಯಕೇ ಪಬ್ಬತೇ ವಟಜಾಲಿಕಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ - “ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಅತ್ತವಿಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಪರವಿಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಅತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಪರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ವೇಸ್ಸವಣ್ಣೋ ಮಹಾರಾಜಾ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ [ಸಮ್ಮಿಞ್ಜಿತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ [ಸಮ್ಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ಏವಮೇವಂ ಮಹಿಸವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಖೇಯ್ಯಕೇ ಪಬ್ಬತೇ ವಟಜಾಲಿಕಾಯಂ ಅನ್ತರಹಿತೋ ದೇವೇಸು ತಾವತಿಂಸೇಸು ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ವೇಸ್ಸವಣ್ಣೋ ಮಹಾರಾಜಾ ಯೇನ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ - “ಯಗ್ಘೇ ಮಾರಿಸ, ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ! ಏಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉತ್ತರೋ ಮಹಿಸವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಖೇಯ್ಯಕೇ ಪಬ್ಬತೇ ವಟಜಾಲಿಕಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - ‘ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಅತ್ತವಿಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ । ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಪರವಿಪತ್ತಿಂ...ಪೇ॰... ಅತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಂ... ಪರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತೀ’”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವಂ ದೇವೇಸು ತಾವತಿಂಸೇಸು ಅನ್ತರಹಿತೋ ಮಹಿಸವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸಙ್ಖೇಯ್ಯಕೇ ಪಬ್ಬತೇ ವಟಜಾಲಿಕಾಯಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉತ್ತರಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಉತ್ತರೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಉತ್ತರಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಉತ್ತರಂ ಏತದವೋಚ -

“ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಉತ್ತರೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ - ‘ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಅತ್ತವಿಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ, ಸಾಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಪರವಿಪತ್ತಿಂ...ಪೇ॰... ಅತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಂ... ಪರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ

ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತೀ'" ತಿ? "ಏವಂ, ದೇವಾನಮಿನ್ದಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನಿದಂ [ಕಿಂ ಪನ (ಸ್ಯಾ॰)], ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮತೋ ಉತ್ತರಸ್ಸ ಸಕಂ ಪಟಿಭಾನಂ [ಸಕಪಟಿಭಾನಂ ಉಪಾದಾಯ (ಕ॰)], ಉದಾಹು ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ"ತಿ? "ತೇನ ಹಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದ, ಉಪಮಂ ತೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। ಉಪಮಾಯ ಮಿಧೇಕಚ್ಚೇ ವಿಞ್ಞೂ ಪುರಿಸಾ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನ"ನ್ತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ದೇವಾನಮಿನ್ದ, ಗಾಮಸ್ಸ ವಾ ನಿಗಮಸ್ಸ ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಮಹಾಧಞ್ಞರಾಸಿ। ತತೋ ಮಹಾಜನಕಾಯೋ ಧಞ್ಞಂ ಆಹರೇಯ್ಯ - ಕಾಜೇಹಿಪಿ ಪಿಟಕೇಹಿಪಿ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇಹಿಪಿ ಅಞ್ಜಲೀಹಿಪಿ । ಯೋ ನು ಖೋ, ದೇವಾನಮಿನ್ದ, ತಂ ಮಹಾಜನಕಾಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ - 'ಕುತೋ ಇಮಂ ಧಞ್ಞಂ ಆಹರಥಾ'ತಿ, ಕಥಂ ಬ್ಯಾಕರಮಾನೋ ನು ಖೋ, ದೇವಾನಮಿನ್ದ, ಸೋ ಮಹಾಜನಕಾಯೋ ಸಮ್ಮಾ ಬ್ಯಾಕರಮಾನೋ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ? "'ಅಮುಮ್ಹಾ ಮಹಾಧಞ್ಞರಾಸಿಮ್ಹಾ ಆಹರಾಮಾ'ತಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸೋ ಮಹಾಜನಕಾಯೋ ಸಮ್ಮಾ ಬ್ಯಾಕರಮಾನೋ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ। "ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ದೇವಾನಮಿನ್ದ, ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸುಭಾಸಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ತತೋ ಉಪಾದಾಯುಪಾದಾಯ ಮಯಂ ಚಞ್ಞೇ ಚ ಭಣಾಮಾ"ತಿ।

"ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ ಭನ್ತೇ! ಯಾವ ಸುಭಾಸಿತಂ ಚಿದಂ ಆಯಸ್ಮತಾ ಉತ್ತರೇನ - 'ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸುಭಾಸಿತಂ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ । ತತೋ ಉಪಾದಾಯುಪಾದಾಯ ಮಯಂ ಚಞ್ಞೇ ಚ ಭಣಾಮಾ'ತಿ। ಏಕಮಿದಂ, ಭನ್ತೇ ಉತ್ತರ, ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇ ದೇವದತ್ತೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ -

"ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಅತ್ತವಿಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಪರವಿಪತ್ತಿಂ...ಪೇ॰... ಅತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಂ... ಪರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ। ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಭಿಭೂತೋ ಪರಿಯಾದಿನ್ನಚಿತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಆಪಾಯಿಕೋ ನೇರಯಿಕೋ ಕಪ್ಪಟ್ಠೋ ಅತೇಕಿಚ್ಛೋ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಲಾಭೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಭೂತೋ ಪರಿಯಾದಿನ್ನಚಿತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಆಪಾಯಿಕೋ ನೇರಯಿಕೋ ಕಪ್ಪಟ್ಠೋ ಅತೇಕಿಚ್ಛೋ; ಅಲಾಭೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ... ಪೇ॰... ಯಸೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ ... ಅಯಸೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ... ಸಕ್ಕಾರೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ... ಅಸಕ್ಕಾರೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ... ಪಾಪಿಚ್ಛತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ... ಪಾಪಮಿತ್ತತಾಯ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಭೂತೋ ಪರಿಯಾದಿನ್ನಚಿತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಆಪಾಯಿಕೋ ನೇರಯಿಕೋ ಕಪ್ಪಟ್ಠೋ ಅತೇಕಿಚ್ಛೋ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಅಸದ್ಧಮ್ಮೇಹಿ ಅಭಿಭೂತೋ ಪರಿಯಾದಿನ್ನಚಿತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಆಪಾಯಿಕೋ ನೇರಯಿಕೋ ಕಪ್ಪಟ್ಠೋ ಅತೇಕಿಚ್ಛೋ।

"ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ; ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಲಾಭಂ...ಪೇ॰... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಯಸಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಸಕ್ಕಾರಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಿಚ್ಛತಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ।

"ಕಿಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ಥವಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ; ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಲಾಭಂ... ಪೇ॰... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಯಸಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಸಕ್ಕಾರಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಿಚ್ಛತಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ?

"ಯಂ ಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅನಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ ಆಸವಾ ವಿಘಾತಪರಿಳಾಹಾ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರತೋ ಏವಂಸ ತೇ ಆಸವಾ ವಿಘಾತಪರಿಳಾಹಾ ನ ಹೋನ್ತಿ। ಯಂ ಹಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಲಾಭಂ... ಪೇ॰... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಯಸಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಸಕ್ಕಾರಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಿಚ್ಛತಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅನಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ ಆಸವಾ ವಿಘಾತಪರಿಳಾಹಾ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ

ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರತೋ ಏವಂಸ ತೇ ಆಸವಾ ವಿಘಾತಪರಿಳಾಹಾ ನ ಹೋನ್ತಿ। ಇದಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ಥವಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ; ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಲಾಭಂ…ಪೇ॰… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಯಸಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಸಕ್ಕಾರಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಿಚ್ಛತಂ … ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರೇಯ್ಯ।

“ತಸ್ಮಾತಿಹ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಲಾಭಂ…ಪೇ॰… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಯಸಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಯಸಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಸಕ್ಕಾರಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅಸಕ್ಕಾರಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಿಚ್ಛತಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಾಪಮಿತ್ತತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ।

“ಏತ್ತಾವತಾ, ಭನ್ತೇ ಉತ್ತರ, ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚತಸ್ಸೋ ಪರಿಸಾ - ಭಿಕ್ಖೂ, ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ, ಉಪಾಸಕಾ, ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ। ನಾಯಂ ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯೋ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಉಪಟ್ಠಿತೋ [ಪತಿಟ್ಠಿತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)]। ಉಗ್ಗಣ್ಹತು, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಉತ್ತರೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯಂ। ಪರಿಯಾಪುಣಾತು, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಉತ್ತರೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯಂ। ಧಾರೇತು, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಉತ್ತರೋ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯಂ। ಅತ್ಥಸಂಹಿತೋ ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯೋ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಕೋ”ತಿ [ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಿಕೋ (ಸೀ॰ ಕ॰)]। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನನ್ದಸುತ್ತಂ

೯. “‘ಕುಲಪುತ್ತೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ। ‘ಬಲವಾ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ। ‘ಪಾಸಾದಿಕೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ। ‘ತಿಬ್ಬರಾಗೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ। ಕಿಮಞ್ಞತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದೋ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ, ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞೂ, ಜಾಗರಿಯಂ ಅನುಯುತ್ತೋ, ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಯೇಹಿ [ಯೇನ (ಕ॰)] ನನ್ದೋ ಸಕ್ಕೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತುಂ! ತತ್ರಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರತಾಯ ಹೋತಿ। ಸಚೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಸ್ಸ ಪುರತ್ಥಿಮಾ ದಿಸಾ ಆಲೋಕೇತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ನನ್ದೋ ಪುರತ್ಥಿಮಂ ದಿಸಂ ಆಲೋಕೇತಿ - ‘ಏವಂ ಮೇ ಪುರತ್ಥಿಮಂ ದಿಸಂ ಆಲೋಕಯತೋ ನಾಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವಿಸ್ಸನ್ತೀ’ತಿ। ಇತಿಹ ತತ್ಥ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಹೋತಿ।

“ಸಚೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಾ ದಿಸಾ ಆಲೋಕೇತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಉತ್ತರಾ ದಿಸಾ ಆಲೋಕೇತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ… ದಕ್ಖಿಣಾ ದಿಸಾ ಆಲೋಕೇತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ… ಉದ್ಧಂ ಉಲ್ಲೋಕೇತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ… ಅಧೋ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ… ಅನುದಿಸಾ ಅನುವಿಲೋಕೇತಬ್ಬಾ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬಂ ಚೇತಸಾ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ನನ್ದೋ ಅನುದಿಸಂ ಅನುವಿಲೋಕೇತಿ - ‘ಏವಂ ಮೇ ಅನುದಿಸಂ ಅನುವಿಲೋಕಯತೋ ನಾಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವಿಸ್ಸನ್ತೀ’ತಿ। ಇತಿಹ ತತ್ಥ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರತಾಯ ಹೋತಿ।

“ತತ್ರಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಸ್ಸ ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞುತಾಯ ಹೋತಿ। ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದೋ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಯೋನಿಸೋ ಆಹಾರಂ ಆಹಾರೇತಿ - ‘ನೇವ ದವಾಯ ನ ಮದಾಯ ನ ಮಣ್ಡನಾಯ ನ ವಿಭೂಸನಾಯ, ಯಾವದೇವ ಇಮಸ್ಸ ಕಾಯಸ್ಸ ಠಿತಿಯಾ ಯಾಪನಾಯ ವಿಹಿಂಸೂಪರತಿಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾನುಗ್ಗಹಾಯ ಇತಿ ಪುರಾಣಞ್ಚ ವೇದನಂ ಪಟಿಹಙ್ಖಾಮಿ, ನವಞ್ಚ ವೇದನಂ ನ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮಿ, ಯಾತ್ರಾ ಚ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅನವಜ್ಜತಾ ಚ ಫಾಸುವಿಹಾರೋ ಚಾ’ತಿ। ಇದಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಸ್ಸ ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞುತಾಯ ಹೋತಿ।

“ತತ್ರಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಸ್ಸ ಜಾಗರಿಯಾನುಯೋಗಸ್ಮಿಂ ಹೋತಿ। ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದೋ ದಿವಸಂ ಚಙ್ಕಮೇನ ನಿಸಜ್ಜಾಯ ಆವರಣೀಯೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ; ರತ್ತಿಯಾ ಪಠಮಂ ಯಾಮಂ ಚಙ್ಕಮೇನ ನಿಸಜ್ಜಾಯ ಆವರಣೀಯೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ ; ರತ್ತಿಯಾ ಮಜ್ಝಿಮಂ ಯಾಮಂ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ಪಾದೇ ಪಾದಂ ಅಚ್ಚಾಧಾಯ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಉಟ್ಠಾನಸಞ್ಞಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ; ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಯಾಮಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಚಙ್ಕಮೇನ ನಿಸಜ್ಜಾಯ ಆವರಣೀಯೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ಇದಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಸ್ಸ ಜಾಗರಿಯಾನುಯೋಗಸ್ಮಿಂ ಹೋತಿ।

“ತತ್ರಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಸ್ಸ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಹೋತಿ। ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಸ್ಸ ವಿದಿತಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ; ವಿದಿತಾ ಸಞ್ಞಾ…ಪೇ॰… ವಿದಿತಾ ವಿತಕ್ಕಾ…ಪೇ॰… ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಇದಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದಸ್ಸ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಹೋತಿ।

“ಕಿಮಞ್ಞತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನನ್ದೋ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ, ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞೂ, ಜಾಗರಿಯಂ ಅನುಯುತ್ತೋ , ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಯೇಹಿ ನನ್ದೋ ಸಕ್ಕೋತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತು”ನ್ತಿ! ನವಮಂ।

೧೦. ಕಾರಣ್ಡವಸುತ್ತಂ

೧೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಚಮ್ಪಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇನ್ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಅಞ್ಞೇನಾಞ್ಞಂ ಪಟಿಚರತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಕಥಂ ಅಪನಾಮೇತಿ, ಕೋಪಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಅಪ್ಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ಪಾತುಕರೋತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ನಿದ್ಧಮಥೇತಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಗ್ಗಲಂ; ನಿದ್ಧಮಥೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಗ್ಗಲಂ। ಅಪನೇಯ್ಯೇಸೋ [ಅಪನೇಯ್ಯೋ ಸೋ (ಸೀ॰), ಅಪನೇಯ್ಯೋ (ಸ್ಯಾ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಗ್ಗಲೋ। ಕಿಂ ವೋ ತೇನ ಪರಪುತ್ತೇನ ವಿಸೋಧಿತೇನ [ಕಿಂ ವೋಪರಪುತ್ತೋ ವಿಹೇಠಿಯತಿ (ಸೀ॰), ಕಿಂ ಪರಪುತ್ತೋ ವಿಹೇಠೇತಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಕಿಂ ವೋ ಪರಪುತ್ತಾ ವಿಹೇಠೇತಿ (ಪೀ॰), ಕಿಂ ಸೋ ಪರಪುತ್ತೋ ವಿಸೋಧೇತಿ (ಕ॰)]! ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ತಾದಿಸಂಯೇವ ಹೋತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ ಪಟಿಕ್ಕನ್ತಂ ಆಲೋಕಿತಂ ವಿಲೋಕಿತಂ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ಪಸಾರಿತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಪತ್ತಚೀವರಧಾರಣಂ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭದ್ದಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ – ಯಾವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಪತ್ತಿಂ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಮೇನಂ ಏವಂ ಜಾನನ್ತಿ – ‘ಸಮಣದೂಸೀವಾಯಂ [ಸಮಣರೂಪೀ (ಕ॰)] ಸಮಣಪಲಾಪೋ ಸಮಣಕಾರಣ್ಡವೋ’ತಿ [ಸಮಣಕರಣ್ಡವೋತಿ (ಕ॰)]। ತಮೇನಂ ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ನಾಸೇನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಮಾ ಅಞ್ಞೇ ಭದ್ದಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದೂಸೇಸೀ”ತಿ!

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಪನ್ನೇ ಯವಕರಣೇ ಯವದೂಸೀ [ಯವರೂಪೀ (ಕ॰)] ಜಾಯೇಥ ಯವಪಲಾಪೋ ಯವಕಾರಣ್ಡವೋತಿ। ತಸ್ಸ ತಾದಿಸಂಯೇವ ಮೂಲಂ ಹೋತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭದ್ದಕಾನಂ ಯವಾನಂ; ತಾದಿಸಂಯೇವ ನಾಳಂ ಹೋತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭದ್ದಕಾನಂ ಯವಾನಂ; ತಾದಿಸಂಯೇವ ಪತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭದ್ದಕಾನಂ ಯವಾನಂ – ಯಾವಸ್ಸ ಸೀಸಂ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ। ಯತೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಸೀಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ತಮೇನಂ ಏವಂ ಜಾನನ್ತಿ – ‘ಯವದೂಸೀವಾಯಂ ಯವಪಲಾಪೋ ಯವಕಾರಣ್ಡವೋ’ತಿ । ತಮೇನಂ ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಮೂಲಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ಯವಕರಣಸ್ಸ ಛಡ್ಡೇನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಮಾ ಅಞ್ಞೇ ಭದ್ದಕೇ ಯವೇ ದೂಸೇಸೀತಿ!

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ತಾದಿಸಂಯೇವ ಹೋತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ ಪಟಿಕ್ಕನ್ತಂ ಆಲೋಕಿತಂ ವಿಲೋಕಿತಂ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ಪಸಾರಿತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಪತ್ತಚೀವರಧಾರಣಂ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭದ್ದಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ – ಯಾವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಪತ್ತಿಂ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಮೇನಂ ಏವಂ ಜಾನನ್ತಿ – ‘ಸಮಣದೂಸೀವಾಯಂ

ಸಮಣಪಲಾಪೋ ಸಮಣಕಾರಣ್ಡವೋ’ತಿ। ತಮೇನಂ ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ನಾಸೇನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಮಾ ಅಞ್ಞೇ ಭದ್ದಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದೂಸೇಸೀತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹತೋ ಧಞ್ಞರಾಸಿಸ್ಸ ಫುಣಮಾನಸ್ಸ [ವುಯ್ಹಮಾನಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಫುಸಯಮಾನಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰), ಫುನಮಾನಸ್ಸ (?)] ತತ್ಥ ಯಾನಿ ತಾನಿ ಧಞ್ಞಾನಿ ದಳ್ಹಾನಿ ಸಾರವನ್ತಾನಿ ತಾನಿ ಏಕಮನ್ತಂ ಪುಞ್ಜಂ ಹೋತಿ, ಯಾನಿ ಪನ ತಾನಿ ಧಞ್ಞಾನಿ ದುಬ್ಬಲಾನಿ ಪಲಾಪಾನಿ ತಾನಿ ವಾತೋ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಪವಹತಿ [ಅಪಕಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰)]। ತಮೇನಂ ಸಾಮಿಕಾ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಅಪಸಮ್ಮಜ್ಜನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಮಾ ಅಞ್ಞೇ ಭದ್ದಕೇ ಧಞ್ಞೇ ದೂಸೇಸೀತಿ! ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ತಾದಿಸಂಯೇವ ಹೋತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ ಪಟಿಕ್ಕನ್ತಂ ಆಲೋಕಿತಂ ವಿಲೋಕಿತಂ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ಪಸಾರಿತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಪತ್ತಚೀವರಧಾರಣಂ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭದ್ದಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ - ಯಾವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಪತ್ತಿಂ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಮೇನಂ ಏವಂ ಜಾನನ್ತಿ - ‘ಸಮಣದೂಸೀವಾಯಂ ಸಮಣಪಲಾಪೋ ಸಮಣಕಾರಣ್ಡವೋ’ತಿ। ತಮೇನಂ ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ನಾಸೇನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಮಾ ಅಞ್ಞೇ ಭದ್ದಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದೂಸೇಸೀತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸೋ ಉದಪಾನಪನಾಳಿಯತ್ಥಿಕೋ ತಿಣ್ಹಂ ಕುಠಾರಿಂ [ಕುಧಾರಿಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಆದಾಯ ವನಂ ಪವಿಸೇಯ್ಯ। ಸೋ ಯಂ ಯದೇವ ರುಕ್ಖಂ ಕುಠಾರಿಪಾಸೇನ ಆಕೋಟೇಯ್ಯ, ತತ್ಥ ಯಾನಿ ತಾನಿ ರುಕ್ಖಾನಿ ದಳ್ಹಾನಿ ಸಾರವನ್ತಾನಿ ತಾನಿ ಕುಠಾರಿಪಾಸೇನ ಆಕೋಟಿತಾನಿ ಕಕ್ಖಳಂ ಪಟಿನದನ್ತಿ; ಯಾನಿ ಪನ ತಾನಿ ರುಕ್ಖಾನಿ ಅನ್ತೋಪೂತೀನಿ ಅವಸ್ಸುತಾನಿ ಕಸಮ್ಬುಜಾತಾನಿ ತಾನಿ ಕುಠಾರಿಪಾಸೇನ ಆಕೋಟಿತಾನಿ ದದ್ದರಂ ಪಟಿನದನ್ತಿ। ತಮೇನಂ ಮೂಲೇ ಛಿನ್ದತಿ, ಮೂಲೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗೇ ಛಿನ್ದತಿ, ಅಗ್ಗೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋ ಸುವಿಸೋಧಿತಂ ವಿಸೋಧೇತಿ, ಅನ್ತೋ ಸುವಿಸೋಧಿತಂ ವಿಸೋಧೇತ್ವಾ ಉದಪಾನಪನಾಳಿಂ ಯೋಜೇತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಇಧೇಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ತಾದಿಸಂಯೇವ ಹೋತಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ ಪಟಿಕ್ಕನ್ತಂ ಆಲೋಕಿತಂ ವಿಲೋಕಿತಂ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ಪಸಾರಿತಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಪತ್ತಚೀವರಧಾರಣಂ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭದ್ದಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ - ಯಾವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಪತ್ತಿಂ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಪತ್ತಿಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಮೇನಂ ಏವಂ ಜಾನನ್ತಿ - ‘ಸಮಣದೂಸೀವಾಯಂ ಸಮಣಪಲಾಪೋ ಸಮಣಕಾರಣ್ಡವೋ’ತಿ। ತಮೇನಂ ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ನಾಸೇನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಮಾ ಅಞ್ಞೇ ಭದ್ದಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದೂಸೇಸೀ”ತಿ।

> “ಸಂವಾಸಾಯಂ ವಿಜಾನಾಥ, ಪಾಪಿಚ್ಛೋ ಕೋಧನೋ ಇತಿ।
> ಮಕ್ಖೀ ಥಮ್ಭೀ ಪಳಾಸೀ ಚ, ಇಸ್ಸುಕೀ ಮಚ್ಛರೀ ಸಠೋ॥
>
> “ಸನ್ತವಾಚೋ ಜನವತಿ, ಸಮಣೋ ವಿಯ ಭಾಸತಿ।
> ರಹೋ ಕರೋತಿ ಕರಣಂ, ಪಾಪದಿಟ್ಠಿ ಅನಾದರೋ॥
>
> “ಸಂಸಪ್ಪೀ ಚ ಮುಸಾವಾದೀ, ತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಯಥಾತಥಂ।
> ಸಬ್ಬೇ ಸಮಗ್ಗಾ ಹುತ್ವಾನ, ಅಭಿನಿಬ್ಬಜ್ಜಯಾಥ [ಅಭಿನಿಬ್ಬಿಜ್ಜಯೇಥ (ಕ॰)] ನಂ॥
>
> “ಕಾರಣ್ಡವಂ [ಕರಣ್ಡವಂ (ಕ॰) ಸು॰ ನಿ॰ ೨೮೩ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ನಿದ್ಧಮಥ, ಕಸಮ್ಬುಂ ಅಪಕಸ್ಸಥ [ಅವಕಸ್ಸಥ (ಕ॰)]।
> ತತೋ ಪಲಾಪೇ ವಾಹೇಥ, ಅಸ್ಸಮಣೇ ಸಮಣಮಾನಿನೇ॥
>
> “ನಿದ್ಧಮಿತ್ವಾನ ಪಾಪಿಚ್ಛೇ, ಪಾಪಆಚಾರಗೋಚರೇ।
> ಸುದ್ಧಾಸುದ್ಧೇಹಿ ಸಂವಾಸಂ, ಕಪ್ಪಯವ್ಹೋ ಪತಿಸ್ಸತಾ।
> ತತೋ ಸಮಗ್ಗಾ ನಿಪಕಾ, ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ॥ ದಸಮಂ।

മേത്താവഗ്ഗോ പഠമോ।

തസ്സുദ്ദാനം -

> മേത്തം പഞ്ഞാ ച ദ്വേ പിയാ, ദ്വേ ലോകാ ദ്വേ വിപത്തിയോ।
> ദേവദത്തോ ച ഉത്തരോ, നന്ദോ കാരണ്ഡവേന ചാതി॥

೨. ಮಹಾವಗ್ಗೋ

೧. ವೇರಞ್ಜಸುತ್ತಂ

೧೧. [ಪಾರಾ॰ ೧ ಆದಯೋ] ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇರಞ್ಜಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಳೇರುಪುಚಿಮನ್ದಮೂಲೇ। ಅಥ ಖೋ ವೇರಞ್ಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ [ಸಾರಾಣೀಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ವೇರಞ್ಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

"ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ – 'ನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಜಿಣ್ಣೇ ವುಡ್ಢೇ ಮಹಲ್ಲಕೇ ಅದ್ಧಗತೇ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತೇ ಅಭಿವಾದೇತಿ ವಾ ಪಚ್ಚುಟ್ಠೇತಿ ವಾ ಆಸನೇನ ವಾ ನಿಮನ್ತೇತೀ'ತಿ। ತಯಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ತಥೇವ। ನ ಹಿ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಜಿಣ್ಣೇ ವುಡ್ಢೇ ಮಹಲ್ಲಕೇ ಅದ್ಧಗತೇ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತೇ ಅಭಿವಾದೇತಿ ವಾ ಪಚ್ಚುಟ್ಠೇತಿ ವಾ ಆಸನೇನ ವಾ ನಿಮನ್ತೇತಿ। ತಯಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನ ಸಮ್ಪನ್ನಮೇವಾ"ತಿ। "ನಾಹಂ ತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಯಮಹಂ ಅಭಿವಾದೇಯ್ಯಂ ವಾ ಪಚ್ಚುಟ್ಠೇಯ್ಯಂ ವಾ ಆಸನೇನ ವಾ ನಿಮನ್ತೇಯ್ಯಂ। ಯಞ್ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಥಾಗತೋ ಅಭಿವಾದೇಯ್ಯ ವಾ ಪಚ್ಚುಟ್ಠೇಯ್ಯ ವಾ ಆಸನೇನ ವಾ ನಿಮನ್ತೇಯ್ಯ, ಮುದ್ಧಾಪಿ ತಸ್ಸ ವಿಪತೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

"ಅರಸರೂಪೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ"ತಿ! "ಅತ್ಥಿ ಖ್ವೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಅರಸರೂಪೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ। ಯೇ ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರೂಪರಸಾ ಸದ್ದರಸಾ ಗನ್ಧರಸಾ ರಸರಸಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬರಸಾ, ತೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಹೀನಾ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ [ಅನಭಾವಕತಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾ। ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಅರಸರೂಪೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಯಂ ತ್ವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದೇಸೀ"ತಿ [ವದೇಸಿ (ಸೀ॰ ಕಂ॰)]।

"ನಿಬ್ಭೋಗೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ"ತಿ! "ಅತ್ಥಿ ಖ್ವೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ನಿಬ್ಭೋಗೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ। ಯೇ ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರೂಪಭೋಗಾ ಸದ್ದಭೋಗಾ ಗನ್ಧಭೋಗಾ ರಸಭೋಗಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಭೋಗಾ, ತೇ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಹೀನಾ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾ। ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ನಿಬ್ಭೋಗೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಯಂ ತ್ವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದೇಸೀ"ತಿ।

"ಅಕಿರಿಯವಾದೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ"ತಿ! "ಅತ್ಥಿ ಖ್ವೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಅಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ। ಅಹಞ್ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸ; ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಅಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಯಂ ತ್ವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದೇಸೀ"ತಿ।

“ಉಚ್ಛೇದವಾದೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ”ತಿ! “ಅತ್ಥಿ ಖ್ವೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಉಚ್ಛೇದವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ’ತಿ। ಅಹಞ್ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉಚ್ಛೇದಂ ವದಾಮಿ ರಾಗಸ್ಸ ದೋಸಸ್ಸ ಮೋಹಸ್ಸ; ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಚ್ಛೇದಂ ವದಾಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಉಚ್ಛೇದವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ’ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಯಂ ತ್ವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದೇಸೀ”ತಿ।

“ಜೇಗುಚ್ಛೀ ಭವಂ ಗೋತಮೋ”ತಿ! “ಅತ್ಥಿ ಖ್ವೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಜೇಗುಚ್ಛೀ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ’ತಿ। ಅಹಞ್ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಜಿಗುಚ್ಛಾಮಿ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ; ಜಿಗುಚ್ಛಾಮಿ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ। ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಜೇಗುಚ್ಛೀ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ’ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಯಂ ತ್ವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದೇಸೀ”ತಿ।

“ವೇನಯಿಕೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ”ತಿ! “ಅತ್ಥಿ ಖ್ವೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ವೇನಯಿಕೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ’ತಿ। ಅಹಞ್ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವಿನಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ ರಾಗಸ್ಸ ದೋಸಸ್ಸ ಮೋಹಸ್ಸ; ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ವಿನಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ವೇನಯಿಕೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ’ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಯಂ ತ್ವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದೇಸೀ”ತಿ।

“ತಪಸ್ಸೀ ಭವಂ ಗೋತಮೋ”ತಿ! “ಅತ್ಥಿ ಖ್ವೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ತಪಸ್ಸೀ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ’ತಿ। ತಪನೀಯಾಹಂ , ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ವದಾಮಿ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಂ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಂ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತಂ। ಯಸ್ಸ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಪನೀಯಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀನಾ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾ, ತಮಹಂ ‘ತಪಸ್ಸೀ’ತಿ ವದಾಮಿ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಪನೀಯಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀನಾ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾ। ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ತಪಸ್ಸೀ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ’ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಯಂ ತ್ವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದೇಸೀ”ತಿ।

“ಅಪಗಬ್ಭೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ”ತಿ! “ಅತ್ಥಿ ಖ್ವೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಅಪಗಬ್ಭೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ’ತಿ। ಯಸ್ಸ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆಯತಿಂ ಗಬ್ಭಸೇಯ್ಯಾ ಪುನಬ್ಭವಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಪಹೀನಾ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾ , ತಮಹಂ ‘ಅಪಗಬ್ಭೋ’ತಿ ವದಾಮಿ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ , ಆಯತಿಂ ಗಬ್ಭಸೇಯ್ಯಾ ಪುನಬ್ಭವಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಪಹೀನಾ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾ। ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಅಪಗಬ್ಭೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ’ತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಯಂ ತ್ವಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದೇಸಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಕ್ಕುಟಿಯಾ ಅಣ್ಡಾನಿ ಅಟ್ಠ ವಾ ದಸ ವಾ ದ್ವಾದಸ ವಾ। ತಾನಾಸ್ಸು ಕುಕ್ಕುಟಿಯಾ ಸಮ್ಮಾ ಅಧಿಸಯಿತಾನಿ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಸೇದಿತಾನಿ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಭಾವಿತಾನಿ। ಯೋ ನು ಖೋ ತೇಸಂ ಕುಕ್ಕುಟಚ್ಛಾಪಕಾನಂ ಪಠಮತರಂ ಪಾದನಖಸಿಖಾಯ ವಾ ಮುಖತುಣ್ಡಕೇನ ವಾ ಅಣ್ಡಕೋಸಂ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಅಭಿನಿಬ್ಭಿಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಕಿನ್ತಿ ಸ್ವಾಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ -

‘ಜೇಟ್ಠೋ ವಾ ಕನಿಟ್ಠೋ ವಾ’”ತಿ? “ಜೇಟ್ಠೋ ತಿಸ್ಸ, ಭೋ ಗೋತಮ, ವಚನೀಯೋ। ಸೋ ಹಿ ನೇಸಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಜೇಟ್ಠೋ ಹೋತೀ”ತಿ।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅವಿಜ್ಜಾಗತಾಯ ಪಜಾಯ ಅಣ್ಡಭೂತಾಯ ಪರಿಯೋನದ್ಧಾಯ ಅವಿಜ್ಜಣ್ಡಕೋಸಂ ಪದಾಲೇತ್ವಾ ಏಕೋವ ಲೋಕೇ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ಅಹಞ್ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ , ಜೇಟ್ಠೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಲೋಕಸ್ಸ। ಆರದ್ಧಂ ಖೋ ಪನ ಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವೀರಿಯಂ ಅಹೋಸಿ ಅಸಲ್ಲೀನಂ, ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಸತಿ ಅಸಮ್ಮುಟ್ಠಾ, ಪಸ್ಸದ್ಧೋ ಕಾಯೋ ಅಸಾರದ್ಧೋ, ಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗಂ।

“ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ; ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸಾದನಂ ಚೇತಸೋ ಏಕೋದಿಭಾವಂ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ; ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಚ ವಿಹರಾಮಿ ಸತೋ ಚ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸುಖಞ್ಚ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಸಂವೇದೇಮಿ ಯಂ ತಂ ಅರಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ - ‘ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸತಿಮಾ ಸುಖವಿಹಾರೀ’ತಿ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ; ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ।

“ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇಸಿಂ। ಸೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಚಪಿ ಜಾತಿಯೋ ದಸಪಿ ಜಾತಿಯೋ ವೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಜಾತಿಸತಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ - ‘ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ। ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ। ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ’ತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ।

“ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರತ್ತಿಯಾ ಪಠಮೇ ಯಾಮೇ ಪಠಮಾ ವಿಜ್ಜಾ ಅಧಿಗತಾ; ಅವಿಜ್ಜಾ ವಿಹತಾ ವಿಜ್ಜಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ; ತಮೋ ವಿಹತೋ ಆಲೋಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಯಥಾ ತಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಠಮಾ ಅಭಿನಿಬ್ಭಿದಾ ಅಹೋಸಿ ಕುಕ್ಕುಟಚ್ಛಾಪಕಸ್ಸೇವ ಅಣ್ಡಕೋಸಮ್ಹಾ।

“ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಸತ್ತಾನಂ ಚುತೂಪಪಾತಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇಸಿಂ। ಸೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ, ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮೇ ವತ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಅರಿಯಾನಂ ಉಪವಾದಕಾ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ। ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಾತಿ। ಇಮೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ವಚೀಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಮನೋಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಅರಿಯಾನಂ

ಅನುಪವಾದಕಾ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ। ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ'ತಿ। ಇತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ, ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾಮಿ।

"ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರತ್ತಿಯಾ ಮಜ್ಝಿಮೇ ಯಾಮೇ ದುತಿಯಾ ವಿಜ್ಜಾ ಅಧಿಗತಾ; ಅವಿಜ್ಜಾ ವಿಹತಾ ವಿಜ್ಜಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ; ತಮೋ ವಿಹತೋ ಆಲೋಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಯಥಾ ತಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದುತಿಯಾ ಅಭಿನಿಬ್ಭಿದಾ ಅಹೋಸಿ ಕುಕ್ಕುಟಚ್ಛಾಪಕಸ್ಸೇವ ಅಣ್ಡಕೋಸಮ್ಹಾ।

"ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇಸಿಂ। ಸೋ 'ಇದಂ ದುಕ್ಖ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿಂ, 'ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ'ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿಂ, 'ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ'ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿಂ, 'ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ'ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿಂ; 'ಇಮೇ ಆಸವಾ'ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿಂ, 'ಅಯಂ ಆಸವಸಮುದಯೋ'ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿಂ, 'ಅಯಂ ಆಸವನಿರೋಧೋ'ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿಂ, 'ಅಯಂ ಆಸವನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ'ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿಂ। ತಸ್ಸ ಮೇ ಏವಂ ಜಾನತೋ ಏವಂ ಪಸ್ಸತೋ ಕಾಮಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚಿತ್ಥ, ಭವಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚಿತ್ಥ, ಅವಿಜ್ಜಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚಿತ್ಥ। ವಿಮುತ್ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮುತ್ತಮಿತಿ ಞಾಣಂ ಅಹೋಸಿ। 'ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ'ತಿ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿಂ।

"ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಯಾಮೇ ತತಿಯಾ ವಿಜ್ಜಾ ಅಧಿಗತಾ; ಅವಿಜ್ಜಾ ವಿಹತಾ ವಿಜ್ಜಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ; ತಮೋ ವಿಹತೋ ಆಲೋಕೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ , ಯಥಾ ತಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತತಿಯಾ ಅಭಿನಿಬ್ಭಿದಾ ಅಹೋಸಿ ಕುಕ್ಕುಟಚ್ಛಾಪಕಸ್ಸೇವ ಅಣ್ಡಕೋಸಮ್ಹಾ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ವೇರಞ್ಜೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಜೇಟ್ಠೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ, ಸೇಟ್ಠೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ। ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ [ನಿಕುಜ್ಜಿತಂ (ಕ॰)] ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ - ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀತಿ; ಏವಮೇವಂ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಸೀಹಸುತ್ತಂ

೧೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಲಿಚ್ಛವೀ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ [ಸನ್ಧಾಗಾರೇ (ಕ॰)] ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ನಿಗಣ್ಠಸಾವಕೋ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೀಹಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಖೋ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ಹಿಮೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಲಿಚ್ಛವೀ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಂ

ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧ''ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ಯೇನ ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ [ನಾಥಪುತ್ತೋ (ಕ॰ ಸೀ॰), ನಾತಪುತ್ತೋ (ಕ॰ ಸೀ॰)] ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಿಗಣ್ಠಂ ನಾಟಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತು''ನ್ತಿ।

''ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಸೀಹ, ಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಾನೋ ಅಕಿರಿಯವಾದಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಸಿ? ಸಮಣೋ ಹಿ, ಸೀಹ, ಗೋತಮೋ ಅಕಿರಿಯವಾದೋ, ಅಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ''ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೀಹಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಯೋ ಅಹೋಸಿ ಗಮಿಯಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ [ಗಮಿಕಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ (ಕ॰ ಸೀ॰) ಮಹಾವ॰ ೨೯೦] ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ, ಸೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಲಿಚ್ಛವೀ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೀಹಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – ''ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಖೋ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ಹಿಮೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಲಿಚ್ಛವೀ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಂ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧ''ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ಯೇನ ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಿಗಣ್ಠಂ ನಾಟಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತು''ನ್ತಿ।

''ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಸೀಹ, ಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಾನೋ ಅಕಿರಿಯವಾದಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಸಿ? ಸಮಣೋ ಹಿ, ಸೀಹ, ಗೋತಮೋ ಅಕಿರಿಯವಾದೋ ಅಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ''ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೀಹಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಯೋ ಅಹೋಸಿ ಗಮಿಯಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ, ಸೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಲಿಚ್ಛವೀ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೀಹಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – ''ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಖೋ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ಹಿಮೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಲಿಚ್ಛವೀ ಸನ್ಥಾಗಾರೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ। ಕಿಂ ಹಿಮೇ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ನಿಗಣ್ಠಾ ಅಪಲೋಕಿತಾ ವಾ ಅನಪಲೋಕಿತಾ ವಾ? ಯಂನೂನಾಹಂ ಅನಪಲೋಕೇತ್ವಾವ ನಿಗಣ್ಠೇ [ನಿಗಣ್ಠಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಮಹಾವ॰ ೨೯೦ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಂ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧ''ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ರಥಸತೇಹಿ ದಿವಾದಿವಸ್ಸ ವೇಸಾಲಿಯಾ ನಿಯ್ಯಾಸಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ಯಾವತಿಕಾ ಯಾನಸ್ಸ ಭೂಮಿ, ಯಾನೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾನಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಿತ್ವಾ ಪತ್ತಿಕೋವ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

''ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ – 'ಅಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಅಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'ತಿ। ಯೇ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಏವಮಾಹಂಸು – 'ಅಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಅಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'ತಿ, ಕಚ್ಚಿ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ವುತ್ತವಾದಿನೋ ನ ಚ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭೂತೇನ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖನ್ತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸ

ಚಾನುಧಮ್ಮಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತಿ ನ ಚ ಕೋಚಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೋ ವಾದಾನುವಾದೋ [ವಾದಾನುಪಾತೋ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೫೮; ೫.೫] ಗಾರಯ್ಹಂ ಠಾನಂ ಆಗಚ್ಛತಿ? ಅನಬ್ಭಕ್ಖಾತುಕಾಮಾ ಹಿ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತ"ನ್ತಿ।

"ಅತ್ಥಿ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಅಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಅಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'"ತಿ ।

"ಅತ್ಥಿ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'"ತಿ।

"ಅತ್ಥಿ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಉಚ್ಛೇದವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಉಚ್ಛೇದಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'"ತಿ।

"ಅತ್ಥಿ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಜೇಗುಚ್ಛೀ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಜೇಗುಚ್ಛಿತಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'"ತಿ।

"ಅತ್ಥಿ , ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ವೇನಯಿಕೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ವಿನಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'"ತಿ।

"ಅತ್ಥಿ , ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ತಪಸ್ಸೀ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ತಪಸ್ಸಿತಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'"ತಿ।

"ಅತ್ಥಿ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಅಪಗಬ್ಭೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಅಪಗಬ್ಭತಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'"ತಿ।

"ಅತ್ಥಿ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಅಸ್ಸಾಸಕೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಅಸ್ಸಾಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'"ತಿ।

"ಕತಮೋ ಚ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಅಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಅಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'ತಿ? ಅಹಞ್ಹಿ, ಸೀಹ, ಅಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತಸ್ಸ; ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಅಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಅಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'"ತಿ।

"ಕತಮೋ ಚ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'ತಿ? ಅಹಞ್ಹಿ, ಸೀಹ, ಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ ಕಾಯಸುಚರಿತಸ್ಸ ವಚೀಸುಚರಿತಸ್ಸ ಮನೋಸುಚರಿತಸ್ಸ; ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ – 'ಕಿರಿಯವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಕಿರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'"ತಿ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಉಚ್ಛೇದವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಉಚ್ಛೇದಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ’ತಿ? ಅಹಞ್ಹಿ, ಸೀಹ, ಉಚ್ಛೇದಂ ವದಾಮಿ ರಾಗಸ್ಸ ದೋಸಸ್ಸ ಮೋಹಸ್ಸ; ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಚ್ಛೇದಂ ವದಾಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಉಚ್ಛೇದವಾದೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಉಚ್ಛೇದಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ’”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಜೇಗುಚ್ಛೀ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಜೇಗುಚ್ಛಿತಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ’ತಿ? ಅಹಞ್ಹಿ, ಸೀಹ, ಜಿಗುಚ್ಛಾಮಿ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ; ಜಿಗುಚ್ಛಾಮಿ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ। ಅಯಂ ಖೋ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಜೇಗುಚ್ಛೀ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಜೇಗುಚ್ಛಿತಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ’”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ವೇನಯಿಕೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ವಿನಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ’ತಿ? ಅಹಞ್ಹಿ, ಸೀಹ, ವಿನಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ ರಾಗಸ್ಸ ದೋಸಸ್ಸ ಮೋಹಸ್ಸ; ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ವಿನಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ವೇನಯಿಕೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ವಿನಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ’”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ತಪಸ್ಸೀ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ತಪಸ್ಸಿತಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ’ತಿ? ತಪನೀಯಾಹಂ, ಸೀಹ, ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ವದಾಮಿ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಂ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತಂ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತಂ। ಯಸ್ಸ ಖೋ, ಸೀಹ, ತಪನೀಯಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀನಾ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾ, ತಮಹಂ ‘ತಪಸ್ಸೀ’ತಿ ವದಾಮಿ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಖೋ, ಸೀಹ, ತಪನೀಯಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀನಾ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾ। ಅಯಂ ಖೋ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ತಪಸ್ಸೀ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ತಪಸ್ಸಿತಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ’”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಅಪಗಬ್ಭೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಅಪಗಬ್ಭತಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ’ತಿ? ಯಸ್ಸ ಖೋ , ಸೀಹ, ಆಯತಿಂ ಗಬ್ಭಸೇಯ್ಯಾ ಪುನಬ್ಭವಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಪಹೀನಾ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾ, ತಮಹಂ ‘ಅಪಗಬ್ಭೋ’ತಿ ವದಾಮಿ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಖೋ, ಸೀಹ, ಆಯತಿಂ ಗಬ್ಭಸೇಯ್ಯಾ ಪುನಬ್ಭವಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಪಹೀನಾ ಉಚ್ಛಿನ್ನಮೂಲಾ ತಾಲಾವತ್ಥುಕತಾ ಅನಭಾವಂಕತಾ ಆಯತಿಂ ಅನುಪ್ಪಾದಧಮ್ಮಾ। ಅಯಂ ಖೋ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಅಪಗಬ್ಭೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಅಪಗಬ್ಭತಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ’”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಚ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಅಸ್ಸಾಸಕೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಅಸ್ಸಾಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ’ತಿ? ಅಹಞ್ಹಿ, ಸೀಹ, ಅಸ್ಸಾಸಕೋ ಪರಮೇನ ಅಸ್ಸಾಸೇನ, ಅಸ್ಸಾಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಸೀಹ, ಪರಿಯಾಯೋ, ಯೇನ ಮಂ

ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ - 'ಅಸ್ಸಾಸಕೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಅಸ್ಸಾಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ತೇನ ಚ ಸಾವಕೇ ವಿನೇತೀ'"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ...ಪೇ॰... ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

"ಅನುವಿಚ್ಚಕಾರಂ ಖೋ, ಸೀಹ, ಕರೋಹಿ। ಅನುವಿಚ್ಚಕಾರೋ ತುಮ್ಹಾದಿಸಾನಂ ಞಾತಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಾಧು ಹೋತೀ"ತಿ। "ಇಮಿನಾಪಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಅತ್ತಮನೋ ಅಭಿರದ್ಧೋ, ಯಂ ಮಂ ಭಗವಾ ಏವಮಾಹ - 'ಅನುವಿಚ್ಚಕಾರಂ ಖೋ, ಸೀಹ, ಕರೋಹಿ। ಅನುವಿಚ್ಚಕಾರೋ ತುಮ್ಹಾದಿಸಾನಂ ಞಾತಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಾಧು ಹೋತೀ'ತಿ। ಮಞ್ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಸಾವಕಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ವೇಸಾಲಿಂ ಪಟಾಕಂ ಪರಿಹರೇಯ್ಯುಂ - 'ಸೀಹೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೇನಾಪತಿ ಸಾವಕತ್ತಂ ಉಪಗತೋ'ತಿ। ಅಥ ಚ ಪನ ಭಗವಾ ಏವಮಾಹ - 'ಅನುವಿಚ್ಚಕಾರಂ, ಸೀಹ, ಕರೋಹಿ। ಅನುವಿಚ್ಚಕಾರೋ ತುಮ್ಹಾದಿಸಾನಂ ಞಾತಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಾಧು ಹೋತೀ'ತಿ। ಏಸಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಭಗವನ್ತಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭಗವಾ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

"ದೀಘರತ್ತಂ ಖೋ ತೇ, ಸೀಹ, ನಿಗಣ್ಠಾನಂ ಓಪಾನಭೂತಂ ಕುಲಂ, ಯೇನ ನೇಸಂ ಉಪಗತಾನಂ ಪಿಣ್ಡಕಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। "ಇಮಿನಾಪಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಅತ್ತಮನೋ ಅಭಿರದ್ಧೋ, ಯಂ ಮಂ ಭಗವಾ ಏವಮಾಹ - 'ದೀಘರತ್ತಂ ಖೋ ತೇ, ಸೀಹ, ನಿಗಣ್ಠಾನಂ ಓಪಾನಭೂತಂ ಕುಲಂ, ಯೇನ ನೇಸಂ ಉಪಗತಾನಂ ಪಿಣ್ಡಕಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾಸೀ'ತಿ। ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ - 'ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಏವಮಾಹ - ಮಯ್ಹಮೇವ ದಾನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ಮಯ್ಹಮೇವ ಸಾವಕಾನಂ ದಾತಬ್ಬಂ; ಮಯ್ಹಮೇವ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ; ಮಯ್ಹಮೇವ ಸಾವಕಾನಂ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸಾವಕಾನಂ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ'ನ್ತಿ, ಅಥ ಚ ಪನ ಮಂ ಭಗವಾ ನಿಗಣ್ಠೇಸುಪಿ ದಾನೇ ಸಮಾದಪೇತಿ [ಸಮಾದಾಪೇತಿ (?)]। ಅಪಿ ಚ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಮೇತ್ಥ ಕಾಲಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮ। ಏಸಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತತಿಯಮ್ಪಿ ಭಗವನ್ತಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸೀಹಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ [ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಂ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಕಥೇಸಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ದಾನಕಥಂ ಸೀಲಕಥಂ ಸಗ್ಗಕಥಂ, ಕಾಮಾನಂ ಆದೀನವಂ ಓಕಾರಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಯದಾ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞಾಸಿ ಸೀಹಂ ಸೇನಾಪತಿಂ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತಂ ಮುದುಚಿತ್ತಂ ವಿನೀವರಣಚಿತ್ತಂ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಂ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಂ, ಅಥ ಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ತಂ ಪಕಾಸೇಸಿ - ದುಕ್ಖಂ ಸಮುದಯಂ ನಿರೋಧಂ ಮಗ್ಗಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸುದ್ಧಂ ವತ್ಥಂ ಅಪಗತಕಾಳಕಂ ಸಮ್ಮದೇವ ರಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವಂ ಸೀಹಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಆಸನೇ ವಿರಜಂ ವೀತಮಲಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ - "ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮುದಯಧಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೋ ಪತ್ತಧಮ್ಮೋ ವಿದಿತಧಮ್ಮೋ ಪರಿಯೋಗಾಳ್ಹಧಮ್ಮೋ ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ವಿಗತಕಥಂಕಥೋ ವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತೋ ಅಪರಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ।

ಅಥ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ಅಞ್ಞತರಂ ಪುರಿಸಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ , ಪವತ್ತಮಂಸಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಕೇ ನಿವೇಸನೇ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ - "ಕಾಲೋ, ಭನ್ತೇ! ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಸೀಹಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಿಗಣ್ಠಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ರಥಿಕಾಯ ರಥಿಕಂ [ರಥಿಯಾಯ ರಥಿಯಂ (ಬಹೂಸು)] ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇನ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದನ್ತಿ - "ಅಜ್ಜ ಸೀಹೇನ ಸೇನಾಪತಿನಾ ಥೂಲಂ ಪಸುಂ ವಧಿತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಕತಂ। ತಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಜಾನಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಂ ಮಂಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ ಪಟಿಚ್ಚಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಪುರಿಸೋ ಯೇನ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸೀಹಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಉಪಕಣ್ಣಕೇ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಯಗ್ಘೇ, ಭನ್ತೇ, ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ! ಏತೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಿಗಣ್ಠಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ರಥಿಕಾಯ ರಥಿಕಂ ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇನ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದನ್ತಿ - 'ಅಜ್ಜ ಸೀಹೇನ ಸೇನಾಪತಿನಾ ಥೂಲಂ ಪಸುಂ ವಧಿತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಕತಂ। ತಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಜಾನಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಂ ಮಂಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ ಪಟಿಚ್ಚಕಮ್ಮ'ನ್ತಿ। ಅಲಂ ಅಯ್ಯೋ ದೀಘರತ್ತಞ್ಹಿ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅವಣ್ಣಕಾಮಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಕಾಮಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಕಾಮಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ। ನ ಚ ಪನೇತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಜಿರಿದನ್ತಿ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅಸತಾ ತುಚ್ಛಾ ಮುಸಾ ಅಭೂತೇನ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಿತುಂ; ನ ಚ ಮಯಂ ಜೀವಿತಹೇತುಪಿ ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಪಾಣಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ ಸಮ್ಪವಾರೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸೇನಾಪತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣಿಂ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಸೀಹಂ ಸೇನಾಪತಿಂ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಸಮುತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮೀತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯಸುತ್ತಂ

೧೩. "ಅಟ್ಠಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ರಞ್ಞೋ ಭದ್ದೋ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯೋ ರಾಜಾರಹೋ ಹೋತಿ ರಾಜಭೋಗ್ಗೋ, ರಞ್ಞೋ ಅಙ್ಗನ್ತೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಞ್ಞೋ ಭದ್ದೋ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಹೋತಿ - ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ। ಯಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಭದ್ದಾ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯಾ ಜಾಯನ್ತಿ, ತಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ ಜಾತೋ ಹೋತಿ। ಯಂ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಭೋಜನಂ ದೇನ್ತಿ - ಅಲ್ಲಂ ವಾ ಸುಕ್ಖಂ ವಾ - ತಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂಯೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ ಅವಿಕಿರನ್ತೋ। ಜೇಗುಚ್ಛೀ ಹೋತಿ ಉಚ್ಚಾರಂ ವಾ ಪಸ್ಸಾವಂ ವಾ ಅಭಿನಿಸೀದಿತುಂ ವಾ ಅಭಿನಿಪಜ್ಜಿತುಂ ವಾ। ಸೋರತೋ ಹೋತಿ ಸುಖಸಂವಾಸೋ, ನ ಚ ಅಞ್ಞೇ ಅಸ್ಸೇ ಉಬ್ಬೇಜೇತಾ। ಯಾನಿ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಹೋನ್ತಿ [ಯಾನಿ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ತಾನಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸಾಠೇಯ್ಯಾನಿ ಕೂಟೇಯ್ಯಾನಿ ಜಿಮ್ಹೇಯ್ಯಾನಿ ವಙ್ಕೇಯ್ಯಾನಿ, ತಾನಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಾರಥಿಸ್ಸ ಆವಿಕತ್ತಾ ಹೋತಿ। ತೇಸಮಸ್ಸ ಸಾರಥಿ ಅಭಿನಿಮ್ಮದನಾಯ ವಾಯಮತಿ। ವಾಹೀ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ। 'ಕಾಮಞ್ಞೇ ಅಸ್ಸಾ ವಹನ್ತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ಅಹಮೇತ್ಥ ವಹಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಖೋ ಪನ ಉಜುಮಗ್ಗೇನೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ಥಾಮವಾ ಹೋತಿ ಯಾವ ಜೀವಿತಮರಣಪರಿಯಾದಾನಾ ಥಾಮಂ ಉಪದಂಸೇತಾ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ರಞ್ಞೋ ಭದ್ದೋ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯೋ ರಾಜಾರಹೋ ಹೋತಿ ರಾಜಭೋಗ್ಗೋ, ರಞ್ಞೋ ಅಙ್ಗನ್ತೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ।

"ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। ಯಂ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಭೋಜನಂ ದೇನ್ತಿ - ಲೂಖಂ ವಾ ಪಣೀತಂ ವಾ - ತಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂಯೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ। ಜೇಗುಚ್ಛೀ ಹೋತಿ

ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ; ಜೇಗುಚ್ಛೀ ಹೋತಿ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ। ಸೋರತೋ ಹೋತಿ ಸುಖಸಂವಾಸೋ, ನ ಅಞ್ಞೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಬ್ಬೇಜೇತಾ। ಯಾನಿ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಹೋನ್ತಿ ಸಾಠೇಯ್ಯಾನಿ ಕೂಟೇಯ್ಯಾನಿ ಜಿಮ್ಹೇಯ್ಯಾನಿ ವಙ್ಕೇಯ್ಯಾನಿ, ತಾನಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಆವಿಕತ್ತಾ ಹೋತಿ ಸತ್ಥರಿ ವಾ ವಿಞ್ಞೂಸು ವಾ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು। ತೇಸಮಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ವಾ ವಿಞ್ಞೂ ವಾ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಭಿನಿಮ್ಮದನಾಯ ವಾಯಮತಿ। ಸಿಕ್ಖಿತಾ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ। 'ಕಾಮಞ್ಞೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಿಕ್ಖನ್ತು ವಾ ಮಾ ವಾ, ಅಹಮೇತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಖೋ ಪನ ಉಜುಮಗ್ಗೇನೇವ ಗಚ್ಛತಿ; ತತ್ರಾಯಂ ಉಜುಮಗ್ಗೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ - 'ಕಾಮಂ ತಚೋ ಚ ನ್ಹಾರು [ನಹಾರು (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಚ ಅಟ್ಠಿ ಚ ಅವಸಿಸ್ಸತು, ಸರೀರೇ ಉಪಸುಸ್ಸತು ಮಂಸಲೋಹಿತಂ; ಯಂ ತಂ ಪುರಿಸಥಾಮೇನ ಪುರಿಸವೀರಿಯೇನ ಪುರಿಸಪರಕ್ಕಮೇನ ಪತ್ತಬ್ಬಂ, ನ ತಂ ಅಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಸ್ಸ ಸಣ್ಠಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ"ತಿ । ತತಿಯಂ।

೪. ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕಸುತ್ತಂ

೧೪. "ಅಟ್ಠ ಚ [ಅಟ್ಠ (ಸ್ಯಾ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೇ [ಅಸ್ಸಖಲುಙ್ಕೇ (ಸೀ॰)] ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ಅಟ್ಠ ಚ ಅಸ್ಸದೋಸೇ, ಅಟ್ಠ ಚ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೇ ಅಟ್ಠ ಚ ಪುರಿಸದೋಸೇ। ತಂ ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕಾ ಅಟ್ಠ ಚ ಅಸ್ಸದೋಸಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ 'ಪೇಹೀ'ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಪಚ್ಛತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮತಿ, ಪಿಟ್ಠಿತೋ ರಥಂ ಪವತ್ತೇತಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮೋ ಅಸ್ಸದೋಸೋ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ 'ಪೇಹೀ'ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಪಚ್ಛಾ ಲಙ್ಘತಿ, ಕುಬ್ಬರಂ ಹನತಿ, ತಿದಣ್ಡಂ ಭಞ್ಜತಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯೋ ಅಸ್ಸದೋಸೋ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ 'ಪೇಹೀ'ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ರಥೀಸಾಯ ಸತ್ಥಿಂ ಉಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ರಥೀಸಂಯೇವ ಅಜ್ಝೋಮದ್ದತಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯೋ ಅಸ್ಸದೋಸೋ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ 'ಪೇಹೀ'ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಉಮ್ಮಗ್ಗಂ ಗಣ್ಹತಿ, ಉಬ್ಬಟುಮಂ ರಥಂ ಕರೋತಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುತ್ಥೋ ಅಸ್ಸದೋಸೋ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ 'ಪೇಹೀ'ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಲಙ್ಘತಿ ಪುರಿಮಕಾಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹತಿ ಪುರಿಮೇ ಪಾದೇ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಮೋ ಅಸ್ಸದೋಸೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ‘ಪೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಾರಥಿಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪತೋದಲಟ್ಠಿಂ [ಪತೋದಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಪತೋದಯಟ್ಠಿಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ದನ್ತೇಹಿ ಮುಖಾಧಾನಂ [ಮುಖಾಠಾನಂ (ಕ॰)] ವಿಧಂಸಿತ್ವಾ ಯೇನ ಕಾಮಂ ಪಕ್ಕಮತಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಟ್ಠೋ ಅಸ್ಸದೋಸೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ‘ಪೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ನೇವ ಅಭಿಕ್ಕಮತಿ ನೋ ಪಟಿಕ್ಕಮತಿ ತತ್ಥೇವ ಖೀಲಟ್ಠಾಯೀ ಠಿತೋ ಹೋತಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಮೋ ಅಸ್ಸದೋಸೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ‘ಪೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಪುರಿಮೇ ಚ ಪಾದೇ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಚ ಪಾದೇ ಸಂಹರಿತ್ವಾ [ಸಞ್ಚರಿತ್ವಾ (ಕ॰)] ತತ್ಥೇವ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದೇ ಅಭಿನಿಸೀದತಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಮೋ ಅಸ್ಸದೋಸೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕಾ ಅಟ್ಠ ಚ ಅಸ್ಸದೋಸಾ।

[ವಿಭ॰ ೯೫೭] “ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕಾ ಅಟ್ಠ ಚ ಪುರಿಸದೋಸಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇನ್ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ‘ನ ಸರಾಮೀ’ತಿ ಅಸತಿಯಾ ನಿಬ್ಬೇಠೇತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ‘ಪೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಪಚ್ಛತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮತಿ, ಪಿಟ್ಠಿತೋ ರಥಂ ವತ್ತೇತಿ; ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮೋ ಪುರಿಸದೋಸೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇನ್ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಚೋದಕಂಯೇವ ಪಟಿಪ್ಫರತಿ – ‘ಕಿಂ ನು ಖೋ ತುಯ್ಹಂ ಬಾಲಸ್ಸ ಅಬ್ಯತ್ತಸ್ಸ ಭಣಿತೇನ! ತ್ವಮ್ಪಿ ನಾಮ ಭಣಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞಸೀ’ತಿ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ‘ಪೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಪಚ್ಚಾ ಲಙ್ಘತಿ, ಕುಬ್ಬರಂ ಹನತಿ, ತಿದಣ್ಡಂ ಭಞ್ಜತಿ; ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯೋ ಪುರಿಸದೋಸೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇನ್ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಚೋದಕಸ್ಸೇವ ಪಚ್ಚಾರೋಪೇತಿ – ‘ತ್ವಂ ಖೋಸಿ ಇತ್ಥನ್ನಾಮಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪನ್ನೋ, ತ್ವಂ ತಾವ ಪಠಮಂ ಪಟಿಕರೋಹೀ’ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ‘ಪೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ರಥೀಸಾಯ ಸತ್ಥಿಂ ಉಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ ರಥೀಸಂಯೇವ ಅಜ್ಝೋಮದ್ದತಿ; ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯೋ ಪುರಿಸದೋಸೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇನ್ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಅಞ್ಞೇನಾಞ್ಞಂ ಪಟಿಚರತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಕಥಂ ಅಪನಾಮೇತಿ, ಕೋಪಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಅಪ್ಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ಪಾತುಕರೋತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ‘ಪೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಉಮ್ಮಗ್ಗಂ ಗಣ್ಹತಿ, ಉಬ್ಬಟುಮಂ ರಥಂ ಕರೋತಿ; ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುತ್ಥೋ ಪುರಿಸದೋಸೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇನ್ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಬಾಹುವಿಕ್ಖೇಪಂ ಕರೋತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ‘ಪೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಲಙ್ಘತಿ, ಪುರಿಮಕಾಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹತಿ ಪುರಿಮೇ ಪಾದೇ; ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಮೋ ಪುರಿಸದೋಸೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇನ್ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಚೋದಕಂ ಸಾಪತ್ತಿಕೋವ ಯೇನ ಕಾಮಂ ಪಕ್ಕಮತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ‘ಪೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸಾರಥಿಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪತೋದಲಟ್ಠಿಂ ದನ್ತೇಹಿ ಮುಖಾಧಾನಂ ವಿಧಂಸಿತ್ವಾ ಯೇನ ಕಾಮಂ ಪಕ್ಕಮತಿ; ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಟ್ಠೋ ಪುರಿಸದೋಸೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇನ್ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ‘ನೇವಾಹಂ ಆಪನ್ನೋಮ್ಹಿ, ನ ಪನಾಹಂ ಆಪನ್ನೋಮ್ಹೀ’ತಿ ಸೋ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ ಸಙ್ಘಂ ವಿಹೇಠೇತಿ [ವಿಹೇಸೇತಿ (ಪೀ॰ ಕ॰)]। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ‘ಪೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ನೇವ ಅಭಿಕ್ಕಮತಿ ನೋ ಪಟಿಕ್ಕಮತಿ ತತ್ಥೇವ ಖೀಲಟ್ಠಾಯೀ ಠಿತೋ ಹೋತಿ; ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಮೋ ಪುರಿಸದೋಸೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದೇನ್ತಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಆಪತ್ತಿಯಾ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಏವಮಾಹ - ‘ಕಿಂ ನು ಖೋ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅತಿಬಾಳ್ಹಂ ಮಯಿ ಬ್ಯಾವಟಾ ಯಾವ [ಇದಂ ಪದಂ ಸೀಹಳಪೋತ್ಥಕೇ ನತ್ಥಿ] ಇದಾನಾಹಂ ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। ಸೋ ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - ‘ಇದಾನಿ ಖೋ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅತ್ತಮನಾ ಹೋಥಾ’ತಿ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ‘ಪೇಹೀ’ತಿ ವುತ್ತೋ, ವಿದ್ಧೋ ಸಮಾನೋ ಚೋದಿತೋ ಸಾರಥಿನಾ ಪುರಿಮೇ ಚ ಪಾದೇ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಚ ಪಾದೇ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದೇ ಅಭಿನಿಸೀದತಿ; ತಥೂಪಮಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ವದಾಮಿ। ಏವರೂಪೋಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಮೋ ಪುರಿಸದೋಸೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕಾ ಅಟ್ಠ ಚ ಪುರಿಸದೋಸಾ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಮಲಸುತ್ತಂ

೧೫. “ಅಟ್ಠಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಲಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ? ಅಸಜ್ಝಾಯಮಲಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮನ್ತಾ; ಅನುಟ್ಠಾನಮಲಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಘರಾ; ಮಲಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಣ್ಣಸ್ಸ ಕೋಸಜ್ಜಂ; ಪಮಾದೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಕ್ಖತೋ ಮಲಂ; ಮಲಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥಿಯಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ; ಮಚ್ಛೇರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದದತೋ ಮಲಂ; ಮಲಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ; ತತೋ [ತತೋ ಚ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಲಾ ಮಲತರಂ ಅವಿಜ್ಜಾ ಪರಮಂ ಮಲಂ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಮಲಾನೀ”ತಿ।

“ಅಸಜ್ಝಾಯಮಲಾ ಮನ್ತಾ, ಅನುಟ್ಠಾನಮಲಾ ಘರಾ।
ಮಲಂ ವಣ್ಣಸ್ಸ ಕೋಸಜ್ಜಂ, ಪಮಾದೋ ರಕ್ಖತೋ ಮಲಂ॥

“ಮಲಿತ್ಥಿಯಾ ದುಚ್ಚರಿತಂ, ಮಚ್ಛೇರಂ ದದತೋ ಮಲಂ।
ಮಲಾ ವೇ ಪಾಪಕಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ।

ತತೋ ಮಲಾ ಮಲತರಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಪರಮಂ ಮಲ”ನ್ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ದೂತೇಯ್ಯಸುತ್ತಂ

೧೬. [ಚೂಳವ॰ ೩೪೭] “ಅಟ್ಠಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ದೂತೇಯ್ಯಂ ಗನ್ತುಮರಹತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾ ಚ ಹೋತಿ, ಸಾವೇತಾ ಚ, ಉಗ್ಗಹೇತಾ ಚ, ಧಾರೇತಾ ಚ, ವಿಞ್ಞಾತಾ ಚ, ವಿಞ್ಞಾಪೇತಾ ಚ, ಕುಸಲೋ ಚ ಸಹಿತಾಸಹಿತಸ್ಸ, ನೋ ಚ ಕಲಹಕಾರಕೋ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ದೂತೇಯ್ಯಂ ಗನ್ತುಮರಹತಿ। ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ದೂತೇಯ್ಯಂ ಗನ್ತುಮರಹತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಸೋತಾ ಚ ಹೋತಿ, ಸಾವೇತಾ ಚ, ಉಗ್ಗಹೇತಾ ಚ, ಧಾರೇತಾ ಚ, ವಿಞ್ಞಾತಾ ಚ, ವಿಞ್ಞಾಪೇತಾ ಚ, ಕುಸಲೋ ಚ ಸಹಿತಾಸಹಿತಸ್ಸ, ನೋ ಚ ಕಲಹಕಾರಕೋ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ದೂತೇಯ್ಯಂ ಗನ್ತುಮರಹತೀ”ತಿ।

> “ಯೋ ವೇ ನ ಬ್ಯಥತಿ [ನ ವೇಧತಿ (ಸೀ॰), ನ ಬ್ಯಾಧತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಪತ್ವಾ, ಪರಿಸಂ ಉಗ್ಗವಾದಿನಿಂ [ಉಗ್ಗವಾದಿನಂ (ಸೀ॰), ಉಗ್ಗಹವಾದಿನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಉಗ್ಗತವಾದಿನಿಂ (ಕ॰)]।
> ನ ಚ ಹಾಪೇತಿ ವಚನಂ, ನ ಚ ಛಾದೇತಿ ಸಾಸನಂ॥
>
> “ಅಸನ್ದಿದ್ಧಞ್ಚ ಭಣತಿ [ಅಸನ್ದಿದ್ಧೋ ಚ ಅಕ್ಖಾತಿ (ಚೂಳವ॰ ೩೪೭)], ಪುಚ್ಛಿತೋ ನ ಚ ಕುಪ್ಪತಿ।
> ಸ ವೇ ತಾದಿಸಕೋ ಭಿಕ್ಖು, ದೂತೇಯ್ಯಂ ಗನ್ತುಮರಹತೀ”ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಠಮಬನ್ಧನಸುತ್ತಂ

೧೭. “ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಕಾರೇಹಿ ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ ಬನ್ಧತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ರುಣ್ಣೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ ಬನ್ಧತಿ; ಹಸಿತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ ಬನ್ಧತಿ; ಭಣಿತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ ಬನ್ಧತಿ; ಆಕಪ್ಪೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ ಬನ್ಧತಿ ; ವನಭಙ್ಗೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ ಬನ್ಧತಿ; ಗನ್ಧೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ ಬನ್ಧತಿ; ರಸೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ ಬನ್ಧತಿ; ಫಸ್ಸೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ ಬನ್ಧತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಇತ್ಥೀ ಪುರಿಸಂ ಬನ್ಧತಿ। ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಸುಬದ್ಧಾ [ಸುಬನ್ಧಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಯೇ [ಯೇವ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಫಸ್ಸೇನ ಬದ್ಧಾ”ತಿ [ಬನ್ಧಾತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ದುತಿಯಬನ್ಧನಸುತ್ತಂ

೧೮. “ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಕಾರೇಹಿ ಪುರಿಸೋ ಇತ್ಥಿಂ ಬನ್ಧತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ರುಣ್ಣೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸೋ ಇತ್ಥಿಂ ಬನ್ಧತಿ; ಹಸಿತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸೋ ಇತ್ಥಿಂ ಬನ್ಧತಿ; ಭಣಿತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸೋ ಇತ್ಥಿಂ ಬನ್ಧತಿ; ಆಕಪ್ಪೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸೋ ಇತ್ಥಿಂ ಬನ್ಧತಿ; ವನಭಙ್ಗೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸೋ ಇತ್ಥಿಂ ಬನ್ಧತಿ; ಗನ್ಧೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸೋ ಇತ್ಥಿಂ ಬನ್ಧತಿ; ರಸೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಪುರಿಸೋ ಇತ್ಥಿಂ ಬನ್ಧತಿ; ಫಸ್ಸೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸೋ ಇತ್ಥಿಂ ಬನ್ಧತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಪುರಿಸೋ ಇತ್ಥಿಂ ಬನ್ಧತಿ। ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಸುಬದ್ಧಾ, ಯೇ ಫಸ್ಸೇನ ಬದ್ಧಾ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಹಾರಾದಸುತ್ತಂ

೧೯. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇರಞ್ಜಾಯಂ ವಿ ಹರತಿ ನಳೇರುಪುಚಿಮನ್ದಮೂಲೇ। ಅಥ ಖೋ ಪಹಾರಾದೋ ಅಸುರಿನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಂ ಖೋ

ಪಹಾರಾದಂ ಅಸುರಿನ್ದಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಅಪಿ [ಕಿಂ (ಕ॰)] ಪನ, ಪಹಾರಾದ , ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತೀ”ತಿ? “ಅಭಿರಮನ್ತಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ”ತಿ। “ಕತಿ ಪನ, ಪಹಾರಾದ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, [ಅಬ್ಭುತಧಮ್ಮಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಚೂಳವ॰ ೩೮೪ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತೀ”ತಿ? “ಅಟ್ಠ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ, ಭನ್ತೇ, ಅನುಪುಬ್ಬನಿನ್ನೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪೋಣೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪಬ್ಭಾರೋ , ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಪಪಾತೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಅನುಪುಬ್ಬನಿನ್ನೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪೋಣೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪಬ್ಭಾರೋ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಪಪಾತೋ। ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಪಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಠಿತಧಮ್ಮೋ ವೇಲಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಠಿತಧಮ್ಮೋ ವೇಲಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ; ಅಯಂ [ಅಯಮ್ಪಿ (ಕ॰)], ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ದುತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ನ ಮತೇನ ಕುಣಪೇನ ಸಂವಸತಿ [ಸಂವತ್ತತಿ (ಸ್ಯಾ॰)]। ಯಂ ಹೋತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಮತಂ ಕುಣಪಂ, ತಂ ಖಿಪ್ಪಮೇವ [ಖಿಪ್ಪಂಯೇವ (ಸೀ॰), ಖಿಪ್ಪಂಏವ (ಪೀ॰), ಖಿಪ್ಪಞ್ಞೇವ (ಚೂಳವ॰ ೩೮೪)] ತೀರಂ ವಾಹೇತಿ, ಥಲಂ ಉಸ್ಸಾರೇತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ನ ಮತೇನ ಕುಣಪೇನ ಸಂವಸತಿ, ಯಂ ಹೋತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಮತಂ ಕುಣಪಂ, ತಂ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ತೀರಂ ವಾಹೇತಿ, ಥಲಂ ಉಸ್ಸಾರೇತಿ; ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ತತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಯಾ ಕಾಚಿ ಮಹಾನದಿಯೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಗಙ್ಗಾ ಯಮುನಾ ಅಚಿರವತೀ ಸರಭೂ ಮಹೀ, ತಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪತ್ವಾ [ಪತ್ತಾ (ಕ॰, ಚೂಳವ॰ ೩೮೪)] ಜಹನ್ತಿ ಪುರಿಮಾನಿ ನಾಮಗೋತ್ತಾನಿ, ‘ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ’ ತ್ವೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಯಾ ಕಾಚಿ ಮಹಾನದಿಯೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಗಙ್ಗಾ ಯಮುನಾ ಅಚಿರವತೀ ಸರಭೂ ಮಹೀ, ತಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪತ್ವಾ ಜಹನ್ತಿ ಪುರಿಮಾನಿ ನಾಮಗೋತ್ತಾನಿ, ‘ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ’ ತ್ವೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ; ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಚತುತ್ಥೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಯಾ ಚ [ಯಾ ಕಾಚಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಲೋಕೇ ಸವನ್ತಿಯೋ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಅಪ್ಪೇನ್ತಿ ಯಾ ಚ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಾ ಧಾರಾ ಪಪತನ್ತಿ, ನ ತೇನ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಊನತ್ತಂ ವಾ ಪೂರತ್ತಂ ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಯಾ ಚ ಲೋಕೇ ಸವನ್ತಿಯೋ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಅಪ್ಪೇನ್ತಿ ಯಾ ಚ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಾ ಧಾರಾ ಪಪತನ್ತಿ, ನ ತೇನ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಊನತ್ತಂ ವಾ ಪೂರತ್ತಂ ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ; ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಪಞ್ಚಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಏಕರಸೋ ಲೋಣರಸೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಏಕರಸೋ ಲೋಣರಸೋ; ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಛಟ್ಠೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಬಹುರತನೋ [ಪಹೂತರತನೋ (ಕ॰)] ಅನೇಕರತನೋ। ತತ್ರಿಮಾನಿ ರತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸಙ್ಖೋ ಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಲೋಹಿತಙ್ಕೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲಂ।

ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಬಹುರತನೋ ಅನೇಕರತನೋ; ತತ್ರಿಮಾನಿ ರತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸಙ್ಖೋ ಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಲೋಹಿತಕೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲಂ। ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಸತ್ತಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ। ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ - ತಿಮಿ ತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ತಿಮಿರಪಿಙ್ಗಲೋ [ತಿಮಿತಿಮಿಙ್ಗಲಾ ತಿಮಿರಪಿಙ್ಗಲಾ (ಸೀ॰), ತಿಮಿತಿಮಿಙ್ಗಲಾ ತಿಮಿರಮಿಙ್ಗಲಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಅಸುರಾ ನಾಗಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ। ಸನ್ತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ, ದ್ವಿಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ, ತಿಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ, ಚತುಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ, ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ; ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ - ತಿಮಿ ತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ತಿಮಿರಪಿಙ್ಗಲೋ ಅಸುರಾ ನಾಗಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ; ಸನ್ತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ…ಪೇ॰… ದ್ವಿಯೋಜನ… ತಿಯೋಜನ… ಚತುಯೋಜನ… ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ; ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಟ್ಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭನ್ತೇ , ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತೀತಿ।

"ಅಪಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತೀ"ತಿ? "ಅಭಿರಮನ್ತಿ, ಪಹಾರಾದ, ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ"ತಿ। "ಕತಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತೀ"ತಿ? "ಅಟ್ಠ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಅನುಪುಬ್ಬನಿನ್ನೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪೋಣೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪಬ್ಭಾರೋ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಪಪಾತೋ ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅನುಪುಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾ ಅನುಪುಬ್ಬಕಿರಿಯಾ ಅನುಪುಬ್ಬಪಟಿಪದಾ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಅಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅನುಪುಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾ ಅನುಪುಬ್ಬಕಿರಿಯಾ ಅನುಪುಬ್ಬಪಟಿಪದಾ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಅಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ। ಅಯಂ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಠಿತಧಮ್ಮೋ ವೇಲಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಪಹಾರಾದ, ಯಂ ಮಯಾ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಂ ಮಮ ಸಾವಕಾ ಜೀವಿತಹೇತುಪಿ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಮಯಾ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಂ ಮಮ ಸಾವಕಾ ಜೀವಿತಹೇತುಪಿ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ದುತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ನ ಮತೇನ ಕುಣಪೇನ ಸಂವಸತಿ। ಯಂ ಹೋತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಮತಂ ಕುಣಪಂ, ತಂ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ತೀರಂ ವಾಹೇತಿ ಥಲಂ ಉಸ್ಸಾರೇತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಪಹಾರಾದ, ಯೋ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ಅಸುಚಿಸಙ್ಕಸ್ಸರಸಮಾಚಾರೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಮ್ಮನ್ತೋ ಅಸ್ಸಮಣೋ ಸಮಣಪಟಿಞ್ಞೋ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಪಟಿಞ್ಞೋ ಅನ್ತೋಪೂತಿ ಅವಸ್ಸುತೋ ಕಸಮ್ಬುಜಾತೋ, ನ ತೇನ ಸಙ್ಘೋ ಸಂವಸತಿ; ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪತಿ।

"ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸೋ ಹೋತಿ ಮಜ್ಝೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೋ, ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಆರಕಾವ ಸಙ್ಘಮ್ಹಾ ಸಙ್ಘೋ ಚ ತೇನ। ಯಮ್ಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಯೋ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ಅಸುಚಿಸಙ್ಕಸ್ಸರಸಮಾಚಾರೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಮ್ಮನ್ತೋ ಅಸ್ಸಮಣೋ

ಸಮಣಪಟಿಞ್ಞೋ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಪಟಿಞ್ಞೋ ಅನ್ತೋಪೂತಿ ಅವಸ್ಸುತೋ ಕಸಮ್ಬುಜಾತೋ, ನ ತೇನ ಸಙ್ಘೋ ಸಂವಸತಿ; ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪತಿ; ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸೋ ಹೋತಿ ಮಜ್ಝೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೋ, ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಆರಕಾವ ಸಙ್ಘಮ್ಹಾ ಸಙ್ಘೋ ಚ ತೇನ। ಅಯಂ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ತತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಯಾ ಕಾಚಿ ಮಹಾನದಿಯೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಗಙ್ಗಾ ಯಮುನಾ ಅಚಿರವತೀ ಸರಭೂ ಮಹೀ, ತಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪತ್ವಾ ಜಹನ್ತಿ ಪುರಿಮಾನಿ ನಾಮಗೋತ್ತಾನಿ, 'ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ' ತ್ವೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಪಹಾರಾದ, ಚತ್ತಾರೋಮೇ ವಣ್ಣಾ - ಖತ್ತಿಯಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ವೇಸ್ಸಾ, ಸುದ್ದಾ, ತೇ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಜಹನ್ತಿ ಪುರಿಮಾನಿ ನಾಮಗೋತ್ತಾನಿ, 'ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ' ತ್ವೇವ [ಸಮಣೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯೋ ತ್ವೇವ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಚತ್ತಾರೋಮೇ ವಣ್ಣಾ - ಖತ್ತಿಯಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ವೇಸ್ಸಾ, ಸುದ್ದಾ, ತೇ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಜಹನ್ತಿ ಪುರಿಮಾನಿ ನಾಮಗೋತ್ತಾನಿ, 'ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ' ತ್ವೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಚತುತ್ಥೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಯಾ ಚ ಲೋಕೇ ಸವನ್ತಿಯೋ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಅಪ್ಪೇನ್ತಿ ಯಾ ಚ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಾ ಧಾರಾ ಪಪತನ್ತಿ, ನ ತೇನ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಊನತ್ತಂ ವಾ ಪೂರತ್ತಂ ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಪಹಾರಾದ, ಬಹೂ ಚೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯನ್ತಿ, ನ ತೇನ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಊನತ್ತಂ ವಾ ಪೂರತ್ತಂ ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಬಹೂ ಚೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯನ್ತಿ, ನ ತೇನ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಊನತ್ತಂ ವಾ ಪೂರತ್ತಂ ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಅಯಂ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಞ್ಚಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಪಹಾರಾದ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಏಕರಸೋ ಲೋಣರಸೋ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಪಹಾರಾದ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಏಕರಸೋ, ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ। ಯಮ್ಪಿ ಪಹಾರಾದ , ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಏಕರಸೋ, ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ ; ಅಯಂ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಛಟ್ಠೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಬಹುರತನೋ ಅನೇಕರತನೋ; ತತ್ರಿಮಾನಿ ರತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸಙ್ಖೋ ಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಲೋಹಿತಕೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲಂ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಪಹಾರಾದ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಬಹುರತನೋ ಅನೇಕರತನೋ। ತತ್ರಿಮಾನಿ ರತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ, ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಬಹುರತನೋ ಅನೇಕರತನೋ; ತತ್ರಿಮಾನಿ ರತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ, ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ; ಅಯಂ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಸತ್ತಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ; ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ - ತಿಮಿ ತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ತಿಮಿರಪಿಙ್ಗಲೋ ಅಸುರಾ ನಾಗಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ; ಸನ್ತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ, ದ್ವಿಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ

ಅತ್ತಭಾವಾ, ತಿಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ, ಚತುಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ, ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಪಹಾರಾದ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ; ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ - ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಸಕದಾಗಾಮೀ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅನಾಗಾಮೀ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅರಹಾ ಅರಹತ್ತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಪಹಾರಾದ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ; ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ - ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಸಕದಾಗಾಮೀ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅನಾಗಾಮೀ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅರಹಾ ಅರಹತ್ತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ; ಅಯಂ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಟ್ಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಪಹಾರಾದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತೀ"ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಉಪೋಸಥಸುತ್ತಂ

೨೦. [ಚೂಳವ॰ ೩೮೩; ಉದಾ॰ ೪೫; ಕಥಾ॰ ३೪೬] ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ, ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಠಮೇ ಯಾಮೇ, ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಠಮೋ ಯಾಮೋ, ಚಿರನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ। ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ"ನ್ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ, ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಮಜ್ಝಿಮೇ ಯಾಮೇ, ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ , ರತ್ತಿ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಯಾಮೋ, ಚಿರನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ। ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ"ನ್ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ, ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಯಾಮೇ, ಉದ್ಧಸ್ತೇ ಅರುಣೇ, ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಯಾಮೋ, ಉದ್ಧಸ್ತಂ ಅರುಣಂ, ನನ್ದಿಮುಖೀ ರತ್ತಿ; ಚಿರನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ। ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ"ನ್ತಿ। "ಅಪರಿಸುದ್ಧಾ, ಆನನ್ದ, ಪರಿಸಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ಏವಮಾಹ - 'ಅಪರಿಸುದ್ಧಾ, ಆನನ್ದ, ಪರಿಸಾ'"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಸಬ್ಬಾವನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಮನಸಾಕಾಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ದುಸ್ಸೀಲಂ ಪಾಪಧಮ್ಮಂ ಅಸುಚಿಂ ಸಙ್ಕಸ್ಸರಸಮಾಚಾರಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಮ್ಮನ್ತಂ ಅಸ್ಸಮಣಂ ಸಮಣಪಟಿಞ್ಞಂ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಪಟಿಞ್ಞಂ ಅನ್ತೋಪೂತಿಂ ಅವಸ್ಸುತಂ ಕಸಮ್ಬುಜಾತಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಂ; ದಿಸ್ವಾನ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಯೇನ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಏತದವೋಚ - "ಉಟ್ಠೇಹಾವುಸೋ, ದಿಟ್ಠೋಸಿ ಭಗವತಾ। ನತ್ಥಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸೋ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಏತದವೋಚ - "ಉಟ್ಠೇಹಾವುಸೋ, ದಿಟ್ಠೋಸಿ ಭಗವತಾ। ನತ್ಥಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸೋ"ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋ

ಪುಗ್ಗಲೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಏತದವೋಚ – "ಉಟ್ಠೇಹಾವುಸೋ, ದಿಟ್ಠೋಸಿ ಭಗವತಾ। ನತ್ಥಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸೋ"ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಬಾಹಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಾ ನಿಕ್ಖಾಮೇತ್ವಾ ಸೂಚಿಘಟಿಕಂ ದತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ನಿಕ್ಖಾಮಿತೋ ಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಯಾ। ಪರಿಸುದ್ಧಾ ಪರಿಸಾ। ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ"ನ್ತಿ। "ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ! ಯಾವ ಬಾಹಾ ಗಹಣಾಪಿ ನಾಮ ಸೋ ಮೋಘಪುರಿಸೋ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ!

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ತುಮ್ಹೇವ ದಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾಥ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯಾಥ। ನ ದಾನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿಸ್ಸಾಮಿ। ಅಟ್ಠಾನಮೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನವಕಾಸೋ ಯಂ ತಥಾಗತೋ ಅಪರಿಸುದ್ಧಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯ"।

"ಅಟ್ಠಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪುಬ್ಬನಿನ್ನೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪೋಣೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪಬ್ಭಾರೋ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಪಪಾತೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಅನುಪುಬ್ಬನಿನ್ನೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪೋಣೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪಬ್ಭಾರೋ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಪಪಾತೋ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಪಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ…ಪೇ॰… (ಯಥಾ ಪುರಿಮೇ ತಥಾ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬೋ)।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ। ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ – ತಿಮಿ ತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ತಿಮಿರಪಿಙ್ಗಲೋ ಅಸುರಾ ನಾಗಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ। ವಸನ್ತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ । ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ; ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ – ತಿಮಿ ತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ತಿಮಿರಪಿಙ್ಗಲೋ ಅಸುರಾ ನಾಗಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ; ವಸನ್ತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಟ್ಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

"ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಅನುಪುಬ್ಬನಿನ್ನೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪೋಣೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪಬ್ಭಾರೋ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಪಪಾತೋ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅನುಪುಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾ ಅನುಪುಬ್ಬಕಿರಿಯಾ ಅನುಪುಬ್ಬಪಟಿಪದಾ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಅಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅನುಪುಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾ ಅನುಪುಬ್ಬಕಿರಿಯಾ ಅನುಪುಬ್ಬಪಟಿಪದಾ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಅಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ; ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ – ತಿಮಿ ತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ತಿಮಿರಪಿಙ್ಗಲೋ ಅಸುರಾ ನಾಗಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ, ವಸನ್ತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ। ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ – ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ…ಪೇ॰… ಅರಹಾ ಅರಹತ್ತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ; ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ –

ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ…ಪೇ॰… ಅರಹಾ ಅರಹತ್ತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಟ್ಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತೀ''ತಿ। ದಸಮಂ।

ಮಹಾವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ವೇರಞ್ಜೋ ಸೀಹೋ ಆಜಞ್ಞಂ, ಖಳುಙ್ಕೇನ ಮಲಾನಿ ಚ।
ದೂತೇಯ್ಯಂ ದ್ವೇ ಚ ಬನ್ಧನಾ, ಪಹಾರಾದೋ ಉಪೋಸಥೋತಿ॥

೩. ಗಹಪತಿವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಉಗ್ಗಸುತ್ತಂ

೨೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ । ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ [ಅಬ್ಭುತಧಮ್ಮೇಹಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಗ್ಗಂ ಗಹಪತಿಂ ವೇಸಾಲಿಕಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಉಗ್ಗಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೋ ವೇಸಾಲಿಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಉಗ್ಗೋ ಗಹಪತಿ ವೇಸಾಲಿಕೋ ಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಉಗ್ಗಂ ಗಹಪತಿಂ ವೇಸಾಲಿಕಂ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಏತದವೋಚ -

"ಅಟ್ಠಹಿ ಖೋ ತ್ವಂ, ಗಹಪತಿ, ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ। ಕತಮೇ ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇಹಿ ತ್ವಂ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ"ತಿ? "ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಜಾನಾಮಿ - ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋತಿ। ಅಪಿ ಚ, ಭನ್ತೇ, ಯೇ ಮೇ ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ತಂ ಸುಣೋಹಿ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಹಿ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಗಹಪತೀ"ತಿ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಗ್ಗಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೋ ವೇಸಾಲಿಕಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಉಗ್ಗೋ ಗಹಪತಿ ವೇಸಾಲಿಕೋ ಏತದವೋಚ - "ಯದಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಪಠಮಂ ದೂರತೋವ ಅದ್ದಸಂ; ಸಹ ದಸ್ಸನೇನೇವ ಮೇ, ಭನ್ತೇ , ಭಗವತೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ"।

"ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಪಯಿರುಪಾಸಿಂ। ತಸ್ಸ ಮೇ ಭಗವಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ , ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ದಾನಕಥಂ ಸೀಲಕಥಂ ಸಗ್ಗಕಥಂ; ಕಾಮಾನಂ ಆದೀನವಂ ಓಕಾರಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಯದಾ ಮಂ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞಾಸಿ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತಂ ಮುದುಚಿತ್ತಂ ವಿನೀವರಣಚಿತ್ತಂ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಂ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಂ, ಅಥ ಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ತಂ ಪಕಾಸೇಸಿ - ದುಕ್ಖಂ, ಸಮುದಯಂ, ನಿರೋಧಂ, ಮಗ್ಗಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸುದ್ಧಂ ವತ್ಥಂ ಅಪಗತಕಾಳಕಂ ಸಮ್ಮದೇವ ರಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಮೇ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಆಸನೇ ವಿರಜಂ ವೀತಮಲಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ - 'ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮುದಯಧಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ'ನ್ತಿ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೋ ಪತ್ತಧಮ್ಮೋ ವಿದಿತಧಮ್ಮೋ ಪರಿಯೋಗಾಳ್ಹಧಮ್ಮೋ ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ವಿಗತಕಥಂಕಥೋ ವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತೋ ಅಪರಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇ ತತ್ಥೇವ ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಸರಣಂ ಅಗಮಾಸಿಂ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪಞ್ಚಮಾನಿ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿಂ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ದುತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

"ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಚತಸ್ಸೋ ಕೋಮಾರಿಯೋ ಪಜಾಪತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಯೇನ ತಾ ಪಜಾಪತಿಯೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಾ ಪಜಾಪತಿಯೋ ಏತದವಚಂ - 'ಮಯಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿಯೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪಞ್ಚಮಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮಾದಿನ್ನಾನಿ [ಸಮಾದಿಣ್ಣಾನಿ (ಸೀ॰ ಕ॰)]। ಯಾ ಇಚ್ಛತಿ ಸಾ ಇಧೇವ ಭೋಗೇ ಚ ಭುಞ್ಜತು ಪುಞ್ಞಾನಿ ಚ ಕರೋತು, ಸಕಾನಿ ವಾ ಞಾತಿಕುಲಾನಿ ಗಚ್ಛತು। ಹೋತಿ ವಾ ಪನ ಪುರಿಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ಕಸ್ಸ ವೋ ದಮ್ಮೀ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಜೇಟ್ಠಾ ಪಜಾಪತಿ ಮಂ ಏತದವೋಚ - 'ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಮಂ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ದೇಹೀ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ಪುರಿಸಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾಮೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪಜಾಪತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಭಿಙ್ಗಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ

ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಓಣೋಜೇಸಿಂ। ಕೋಮಾರಿಂ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದಾರಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೋ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ತತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ ಖೋ ಪನ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕುಲೇ ಭೋಗಾ। ತೇ ಚ ಖೋ ಅಪ್ಪಟಿವಿಭತ್ತಾ ಸೀಲವನ್ತೇಹಿ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೇಹಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚತುತ್ಥೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

“ಯಂ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಯಿರುಪಾಸಾಮಿ; ಸಕ್ಕಚ್ಚಂಯೇವ ಪಯಿರುಪಾಸಾಮಿ, ನೋ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪಞ್ಚಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸೋ ಚೇ, ಭನ್ತೇ, ಮೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ; ಸಕ್ಕಚ್ಚಂಯೇವ ಸುಣೋಮಿ, ನೋ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ। ನೋ ಚೇ ಮೇ ಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಅಹಮಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಛಟ್ಠೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

“ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಖೋ ಪನ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ದೇವತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತಿ – ‘ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ, ಗಹಪತಿ, ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ’ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಾ ದೇವತಾ ಏವಂ ವದಾಮಿ – ‘ವದೇಯ್ಯಾಥ ವಾ ಏವಂ ಖೋ ತುಮ್ಹೇ ದೇವತಾ ನೋ ವಾ ವದೇಯ್ಯಾಥ, ಅಥ ಖೋ ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ’ತಿ। ನ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭಿಜಾನಾಮಿ ತತೋನಿದಾನಂ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಉನ್ನತಿಂ [ಉಣ್ಣತಿಂ (ಕ॰) ಧ॰ ಸ॰ ೧೧೨೧; ವಿಭ॰ ೮೪೩, ೮೪೫ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] – ‘ಮಂ ವಾ ದೇವತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ, ಅಹಂ ವಾ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪಾಮೀ’ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ತಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

“ಯಾನಿಮಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ದೇಸಿತಾನಿ ಪಞ್ಚೋರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ, ನಾಹಂ ತೇಸಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ತನಿ ಅಪ್ಪಹೀನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸಾಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಟ್ಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। ಇಮೇ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ। ನ ಚ ಖೋ ಅಹಂ ಜಾನಾಮಿ – ಕತಮೇಹಿ ಚಾಹಂ [ಕತಮೇಹಿಪಹಂ (ಸೀ॰), ಕತಮೇಹಿಪಾಹಂ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಅಟ್ಠಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಗ್ಗಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೋ ವೇಸಾಲಿಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಾವತಕೋ ಅಹೋಸಿ ಉಗ್ಗೇನ ಗಹಪತಿನಾ ವೇಸಾಲಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ।

“ಸಾಧು ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖು! ಯಥಾ ತಂ ಉಗ್ಗೋ ಗಹಪತಿ ವೇಸಾಲಿಕೋ ಸಮ್ಮಾ ಬ್ಯಾಕರಮಾನೋ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ, ಇಮೇಹೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಟ್ಠಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಗ್ಗೋ ಗಹಪತಿ ವೇಸಾಲಿಕೋ ಮಯಾ ಬ್ಯಾಕತೋ। ಇಮೇಹಿ ಚ ಪನ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಟ್ಠಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಗ್ಗಂ ಗಹಪತಿಂ ವೇಸಾಲಿಕಂ ಧಾರೇಹೀ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಉಗ್ಗಸುತ್ತಂ

೨೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವಜ್ಜೀಸು ವಿಹರತಿ ಹತ್ಥಿಗಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಗ್ಗಂ ಗಹಪತಿಂ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕಂ ಧಾರೇಥಾ”ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಉಗ್ಗಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೋ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಉಗ್ಗೋ ಗಹಪತಿ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕೋ ಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಉಗ್ಗಂ ಗಹಪತಿಂ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕಂ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಏತದವೋಚ - "ಅಟ್ಠಹಿ ಖೋ ತ್ವಂ, ಗಹಪತಿ, ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ। ಕತಮೇ ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇಹಿ ತ್ವಂ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ"ತಿ?

"ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಜಾನಾಮಿ - ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋತಿ। ಅಪಿ ಚ, ಭನ್ತೇ, ಯೇ ಮೇ ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ತಂ ಸುಣಾಹಿ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಹಿ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಗಹಪತೀ"ತಿ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಗ್ಗಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೋ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಉಗ್ಗೋ ಗಹಪತಿ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕೋ ಏತದವೋಚ - "ಯದಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ನಾಗವನೇ ಪರಿಚರನ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಪಠಮಂ ದೂರತೋವ ಅದ್ದಸಂ; ಸಹ ದಸ್ಸನೇನೇವ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದಿ, ಸುರಾಮದೋ ಚ ಪಹೀಯಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಪಯಿರುಪಾಸಿಂ। ತಸ್ಸ ಮೇ ಭಗವಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ದಾನಕಥಂ ಸೀಲಕಥಂ ಸಗ್ಗಕಥಂ; ಕಾಮಾನಂ ಆದೀನವಂ ಓಕಾರಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಯದಾ ಮಂ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞಾಸಿ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತಂ ಮುದುಚಿತ್ತಂ ವಿನೀವರಣಚಿತ್ತಂ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಂ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಂ, ಅಥ ಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ತಂ ಪಕಾಸೇಸಿ - ದುಕ್ಖಂ, ಸಮುದಯಂ, ನಿರೋಧಂ, ಮಗ್ಗಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸುದ್ಧಂ ವತ್ಥಂ ಅಪಗತಕಾಳಕಂ ಸಮ್ಮದೇವ ರಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಮೇ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಆಸನೇ ವಿರಜಂ ವೀತಮಲಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ - 'ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮುದಯಧಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ'ನ್ತಿ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೋ ಪತ್ತಧಮ್ಮೋ ವಿದಿತಧಮ್ಮೋ ಪರಿಯೋಗಾಳ್ಹಧಮ್ಮೋ ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ವಿಗತಕಥಂಕಥೋ ವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತೋ ಅಪರಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇ ತತ್ಥೇವ ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಸರಣಂ ಅಗಮಾಸಿಂ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪಞ್ಚಮಾನಿ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿಂ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ದುತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

"ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಚತಸ್ಸೋ ಕೋಮಾರಿಯೋ ಪಜಾಪತಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಯೇನ ತಾ ಪಜಾಪತಿಯೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಾ ಪಜಾಪತಿಯೋ ಏತದವಚಂ - 'ಮಯಾ ಖೋ, ಭಗಿನಿಯೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪಞ್ಚಮಾನಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮಾದಿನ್ನಾನಿ। ಯಾ ಇಚ್ಛತಿ ಸಾ ಇಧೇವ ಭೋಗೇ ಚ ಭುಞ್ಜತು ಪುಞ್ಞಾನಿ ಚ ಕರೋತು, ಸಕಾನಿ ವಾ ಞಾತಿಕುಲಾನಿ ಗಚ್ಛತು। ಹೋತಿ ವಾ ಪನ ಪುರಿಸಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ಕಸ್ಸ ವೋ ದಮ್ಮೀ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಜೇಟ್ಠಾ ಪಜಾಪತಿ ಮಂ ಏತದವೋಚ - 'ಇತ್ಥನ್ನಾಮಸ್ಸ ಮಂ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ದೇಹೀ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ಪುರಿಸಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ವಾಮೇನ ಹತ್ಥೇನ ಪಜಾಪತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಹತ್ಥೇನ ಭಿಙ್ಗಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಓಣೋಜೇಸಿಂ। ಕೋಮಾರಿಂ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದಾರಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೋ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ತತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ ಖೋ ಪನ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕುಲೇ ಭೋಗಾ। ತೇ ಚ ಖೋ ಅಪ್ಪಟಿವಿಭತ್ತಾ ಸೀಲವನ್ತೇಹಿ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೇಹಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಚತುತ್ಥೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

“ಯಂ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಯಿರುಪಾಸಾಮಿ; ಸಕ್ಕಚ್ಚಂಯೇವ ಪಯಿರುಪಾಸಾಮಿ, ನೋ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ। ಸೋ ಚೇ ಮೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ; ಸಕ್ಕಚ್ಚಂಯೇವ ಸುಣೋಮಿ, ನೋ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ। ನೋ ಚೇ ಮೇ ಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಅಹಮಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪಞ್ಚಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

“ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘೇ ನಿಮನ್ತಿತೇ ದೇವತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತಿ – ‘ಅಸುಕೋ, ಗಹಪತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಉಭತೋಭಾಗವಿಮುತ್ತೋ ಅಸುಕೋ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ ಅಸುಕೋ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ಅಸುಕೋ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ [ದಿಟ್ಠಪ್ಪತ್ತೋ (ಕ॰)] ಅಸುಕೋ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ ಅಸುಕೋ ಧಮ್ಮಾನುಸಾರೀ ಅಸುಕೋ ಸದ್ಧಾನುಸಾರೀ ಅಸುಕೋ ಸೀಲವಾ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೋ ಅಸುಕೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ’ತಿ। ಸಙ್ಘಂ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪರಿವಿಸನ್ತೋ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ ಏವಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೋ – ‘ಇಮಸ್ಸ ವಾ ಥೋಕಂ ದೇಮಿ ಇಮಸ್ಸ ವಾ ಬಹುಕ’ನ್ತಿ। ಅಥ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಚಿತ್ತೋವ ದೇಮಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಛಟ್ಠೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

“ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಖೋ ಪನ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ದೇವತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆರೋಚೇನ್ತಿ – ‘ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ, ಗಹಪತಿ, ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ’ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಾ ದೇವತಾ ಏವಂ ವದೇಮಿ – ‘ವದೇಯ್ಯಾಥ ವಾ ಏವಂ ಖೋ ತುಮ್ಹೇ ದೇವತಾ ನೋ ವಾ ವದೇಯ್ಯಾಥ, ಅಥ ಖೋ ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ’ತಿ। ನ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭಿಜಾನಾಮಿ ತತೋನಿದಾನಂ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಉನ್ನತಿಂ – ‘ಮಂ ತಾ ದೇವತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ, ಅಹಂ ವಾ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪಾಮೀ’ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ತಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ।

“ಸಚೇ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಪಠಮತರಂ ಕಾಲಂ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ಯಂ ಮಂ ಭಗವಾ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ – ‘ನತ್ಥಿ ತಂ ಸಂಯೋಜನಂ ಯೇನ ಸಂಯುತ್ತೋ ಉಗ್ಗೋ ಗಹಪತಿ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕೋ ಪುನ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ’ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಟ್ಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। ಇಮೇ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ। ನ ಚ ಖೋ ಅಹಂ ಜಾನಾಮಿ – ಕತಮೇಹಿ ಚಾಹಂ ಅಟ್ಠಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ”ತಿ।

“ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಗ್ಗಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೋ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಾವತಕೋ ಅಹೋಸಿ ಉಗ್ಗೇನ ಗಹಪತಿನಾ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ।

“ಸಾಧು ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖು! ಯಥಾ ತಂ ಉಗ್ಗೋ ಗಹಪತಿ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕೋ ಸಮ್ಮಾ ಬ್ಯಾಕರಮಾನೋ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ, ಇಮೇಹೇವ ಖೋ ಭಿಕ್ಖು, ಅಟ್ಠಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಗ್ಗೋ ಗಹಪತಿ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕೋ ಮಯಾ ಬ್ಯಾಕತೋ। ಇಮೇಹಿ ಚ ಪನ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಟ್ಠಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಗ್ಗಂ ಗಹಪತಿಂ ಹತ್ಥಿಗಾಮಕಂ ಧಾರೇಹೀ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಪಠಮಹತ್ಥಕಸುತ್ತಂ

೨೩. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಆಳವಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಚೇತಿಯೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಸತ್ತಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಹತ್ಥಕಂ ಆಳವಕಂ ಧಾರೇಥ। ಕತಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ? ಸದ್ಧೋ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ; ಸೀಲವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ; ಹಿರೀಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ; ಓತ್ತಪ್ಪೀ, ಭಿಕ್ಖವೇ,

ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ; ಬಹುಸ್ಸುತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ; ಚಾಗವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ; ಪಞ್ಞವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಹತ್ಥಕಂ ಆಳವಕಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಹತ್ಥಕಸ್ಸ ಆಳವಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ ಯೇನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಹತ್ಥಕಂ ಆಳವಕಂ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಏತದವೋಚ -

"ಸತ್ತಹಿ ಖೋ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ। ಕತಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ? 'ಸದ್ಧೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ; ಸೀಲವಾ...ಪೇ॰... ಹಿರಿಮಾ... ಓತ್ತಪ್ಪೀ... ಬಹುಸ್ಸುತೋ... ಚಾಗವಾ... ಪಞ್ಞವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ'ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಸತ್ತಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ"ತಿ। "ಕಚ್ಚಿತ್ಥ, ಭನ್ತೇ, ನ ಕೋಚಿ ಗಿಹೀ ಅಹೋಸಿ ಓದಾತವಸನೋ"ತಿ? "ನ ಹೇತ್ಥ, ಆವುಸೋ , ಕೋಚಿ ಗಿಹೀ ಅಹೋಸಿ ಓದಾತವಸನೋ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಯದೇತ್ಥ ನ ಕೋಚಿ ಗಿಹೀ ಅಹೋಸಿ ಓದಾತವಸನೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಹತ್ಥಕಸ್ಸ ಆಳವಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ । ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

"ಇಧಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಹತ್ಥಕಸ್ಸ ಆಳವಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿಂ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಹತ್ಥಕಂ ಆಳವಕಂ ಏತದವಚಂ - 'ಸತ್ತಹಿ ಖೋ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ। ಕತಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ? ಸದ್ಧೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ; ಸೀಲವಾ...ಪೇ॰... ಹಿರಿಮಾ... ಓತ್ತಪ್ಪೀ... ಬಹುಸ್ಸುತೋ... ಚಾಗವಾ... ಪಞ್ಞವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಸತ್ತಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತೋ'ತಿ।

"ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಮಂ ಏತದವೋಚ - 'ಕಚ್ಚಿತ್ಥ, ಭನ್ತೇ, ನ ಕೋಚಿ ಗಿಹೀ ಅಹೋಸಿ ಓದಾತವಸನೋ'ತಿ? 'ನ ಹೇತ್ಥ, ಆವುಸೋ, ಕೋಚಿ ಗಿಹೀ ಅಹೋಸಿ ಓದಾತವಸನೋ'ತಿ। 'ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಯದೇತ್ಥ ನ ಕೋಚಿ ಗಿಹೀ ಅಹೋಸಿ ಓದಾತವಸನೋ'"ತಿ।

"ಸಾಧು ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖು! ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಕುಲಪುತ್ತೋ । ಸನ್ತೇಯೇವ ಅತ್ತನಿ ಕುಸಲಧಮ್ಮೇ ನ ಇಚ್ಛತಿ ಪರೇಹಿ ಞಾಯಮಾನೇ [ಪಞ್ಞಾಪಯಮಾನೇ (ಕ॰)]। ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಇಮಿನಾಪಿ ಅಟ್ಠಮೇನ ಅಚ್ಛರಿಯೇನ ಅಬ್ಭುತೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಹತ್ಥಕಂ ಆಳವಕಂ ಧಾರೇಹಿ, ಯದಿದಂ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾಯಾ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ದುತಿಯಹತ್ಥಕಸುತ್ತಂ

೧೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಆಳವಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಚೇತಿಯೇ। ಅಥ ಖೋ ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಉಪಾಸಕಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಹತ್ಥಕಂ ಆಳವಕಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ – "ಮಹತೀ ಖೋ ತ್ಯಾಯಂ, ಹತ್ಥಕ, ಪರಿಸಾ। ಕಥಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಹತ್ಥಕ, ಇಮಂ ಮಹತಿಂ ಪರಿಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾಸೀ"ತಿ? "ಯಾನಿಮಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ದೇಸಿತಾನಿ [ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೩೨; ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೧೩] ಚತ್ತಾರಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂನಿ, ತೇಹಾಹಂ [ತೇನಾಹಂ (ಸೀ॰)] ಇಮಂ ಮಹತಿಂ ಪರಿಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾಮಿ। ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಯಂ ಜಾನಾಮಿ – 'ಅಯಂ ದಾನೇನ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ'ತಿ, ತಂ ದಾನೇನ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾಮಿ; ಯಂ ಜಾನಾಮಿ – 'ಅಯಂ ಪೇಯ್ಯವಜ್ಜೇನ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ'ತಿ, ತಂ ಪೇಯ್ಯವಜ್ಜೇನ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾಮಿ; ಯಂ ಜಾನಾಮಿ – 'ಅಯಂ ಅತ್ಥಚರಿಯಾಯ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ'ತಿ, ತಂ ಅತ್ಥಚರಿಯಾಯ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾಮಿ; ಯಂ ಜಾನಾಮಿ – 'ಅಯಂ ಸಮಾನತ್ತತಾಯ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ'ತಿ, ತಂ ಸಮಾನತ್ತತಾಯ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾಮಿ। ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ ಖೋ ಪನ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕುಲೇ ಭೋಗಾ। ದಲಿದ್ದಸ್ಸ ಖೋ ನೋ ತಥಾ ಸೋತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತೀ"ತಿ। "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಹತ್ಥಕ! ಯೋನಿ ಖೋ ತ್ಯಾಯಂ, ಹತ್ಥಕ, ಮಹತಿಂ ಪರಿಸಂ ಸಙ್ಗಹೇತುಂ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಹತ್ಥಕ, ಅತೀತಮದ್ಧಾನಂ ಮಹತಿಂ ಪರಿಸಂ ಸಙ್ಗಹೇಸುಂ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಹಿ ಮಹತಿಂ ಪರಿಸಂ ಸಙ್ಗಹೇಸುಂ। ಯೇಪಿ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಹತ್ಥಕ, ಅನಾಗತಮದ್ಧಾನಂ ಮಹತಿಂ ಪರಿಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತಿ , ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಹಿ ಮಹತಿಂ ಪರಿಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಯೇಪಿ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಹತ್ಥಕ, ಏತರಹಿ ಮಹತಿಂ ಪರಿಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಹಿ ಮಹತಿಂ ಪರಿಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹನ್ತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ ಸಮಾದಪಿತೋ ಸಮುತ್ತೇಜಿತೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಿತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ । ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇ ಹತ್ಥಕೇ ಆಳವಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಹತ್ಥಕಂ ಆಳವಕಂ ಧಾರೇಥ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಸದ್ಧೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ; ಸೀಲವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ...ಪೇ॰... ಹಿರೀಮಾ... ಓತ್ತಪ್ಪೀ... ಬಹುಸ್ಸುತೋ... ಚಾಗವಾ... ಪಞ್ಞವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ; ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಹತ್ಥಕೋ ಆಳವಕೋ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಅಚ್ಛರಿಯೇಹಿ ಅಬ್ಭುತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಹತ್ಥಕಂ ಆಳವಕಂ ಧಾರೇಥಾ"ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಮಹಾನಾಮಸುತ್ತಂ

೧೫. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಕೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಕೋ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಯತೋ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ; ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ಉಪಾಸಕೋ ಹೋತೀ"ತಿ।

"ಕಿತ್ತಾವತಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಕೋ ಸೀಲವಾ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಯತೋ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ , ಉಪಾಸಕೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ; ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ಉಪಾಸಕೋ ಸೀಲವಾ ಹೋತೀ"ತಿ।

"ಕಿತ್ತಾವತಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತಹಿತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಹಿತಾಯಾ"ತಿ? "ಯತೋ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತನಾವ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ [ಸಮಾದಾಪೇತಿ

(?)]; ಅತ್ತನಾವ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಂ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾವ ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಂ ಚಾಗಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾವ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಸ್ಸನಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಸ್ಸನೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾವ ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಂ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾವ ಸುತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಂ ಧಮ್ಮಧಾರಣಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾವ ಸುತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಂ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತಹಿತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಹಿತಾಯಾ''ತಿ।

''ಕಿತ್ತಾವತಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತಹಿತಾಯ ಚ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪರಹಿತಾಯ ಚಾ''ತಿ? ''ಯತೋ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತನಾ ಚ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಚಾಗಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಸ್ಸನಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಸ್ಸನೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸುತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಧಮ್ಮಧಾರಣಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸುತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ, ಅತ್ತನಾ ಚ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತಹಿತಾಯ ಚ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪರಹಿತಾಯ ಚಾ''ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಜೀವಕಸುತ್ತಂ

೨೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಜೀವಕಮ್ಬವನೇ। ಅಥ ಖೋ ಜೀವಕೋ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಜೀವಕೋ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - ''ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಕೋ ಹೋತೀ''ತಿ? ''ಯತೋ ಖೋ, ಜೀವಕ, ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ; ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ ಜೀವಕ, ಉಪಾಸಕೋ ಹೋತೀ''ತಿ।

''ಕಿತ್ತಾವತಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಕೋ ಸೀಲವಾ ಹೋತೀ''ತಿ? ''ಯತೋ ಖೋ, ಜೀವಕ, ಉಪಾಸಕೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ; ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಜೀವಕ, ಉಪಾಸಕೋ ಸೀಲವಾ ಹೋತೀ''ತಿ।

''ಕಿತ್ತಾವತಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತಹಿತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಹಿತಾಯಾ''ತಿ? ''ಯತೋ ಖೋ, ಜೀವಕ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತನಾವ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ...ಪೇ॰... ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಂ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಜೀವಕ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತಹಿತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಪರಹಿತಾಯಾ''ತಿ।

''ಕಿತ್ತಾವತಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತಹಿತಾಯ ಚ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪರಹಿತಾಯ ಚಾ''ತಿ? ''ಯತೋ ಖೋ, ಜೀವಕ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತನಾ ಚ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ

ಚಾಗಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಸ್ಸನಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಸ್ಸನೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸುತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಧಮ್ಮಧಾರಣಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಸುತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ; ಅತ್ತನಾ ಚ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಮಾದಪೇತಿ। ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಜೀವಕ, ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ತಹಿತಾಯ ಚ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪರಹಿತಾಯ ಚಾ''ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಠಮಬಲಸುತ್ತಂ

೨೭. ''ಅಟ್ಠಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಲಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ? ರುಣ್ಣಬಲಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಾರಕಾ, ಕೋಧಬಲಾ ಮಾತುಗಾಮಾ, ಆವುಧಬಲಾ ಚೋರಾ, ಇಸ್ಸರಿಯಬಲಾ ರಾಜಾನೋ, ಉಜ್ಝತ್ತಿಬಲಾ ಬಾಲಾ, ನಿಜ್ಝತ್ತಿಬಲಾ ಪಣ್ಡಿತಾ, ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ, ಖನ್ತಿಬಲಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಬಲಾನೀ''ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ದುತಿಯಬಲಸುತ್ತಂ

೨೮. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - ''ಕತಿ ನು ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಾನಿ, ಯೇಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'''ತಿ? ''ಅಟ್ಠ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಾನಿ, ಯೇಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'''ತಿ।

''ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ? [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೧೦.೯೦; ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೨.೪೪] ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'''ತಿ।

''ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸೂಪಮಾ ಕಾಮಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸೂಪಮಾ ಕಾಮಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'''ತಿ।

''ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿವೇಕನಿನ್ನಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ವಿವೇಕಪೋಣಂ ವಿವೇಕಪಬ್ಭಾರಂ ವಿವೇಕಟ್ಠಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿರತಂ ಬ್ಯನ್ತಿಭೂತಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಸವಟ್ಠಾನಿಯೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿವೇಕನಿನ್ನಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ವಿವೇಕಪೋಣಂ ವಿವೇಕಪಬ್ಭಾರಂ ವಿವೇಕಟ್ಠಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿರತಂ ಬ್ಯನ್ತಿಭೂತಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಸವಟ್ಠಾನಿಯೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - 'ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ'''ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - ‘ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ’”ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ…ಪೇ॰… ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ…ಪೇ॰… ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ, ಇದಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - ‘ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ’”ತಿ।

“ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಟ್ಠ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಾನಿ, ಯೇಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - ‘ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ’”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಅಕ್ಖಣಸುತ್ತಂ

೨೯. “‘ಖಣಕಿಚ್ಚೋ ಲೋಕೋ, ಖಣಕಿಚ್ಚೋ ಲೋಕೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸುತವಾ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಭಾಸತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಸೋ ಜಾನಾತಿ ಖಣಂ ವಾ ಅಕ್ಖಣಂ ವಾ। ಅಟ್ಠಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಕ್ಖಣಾ ಅಸಮಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಾಯ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಚ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ, ಧಮ್ಮೋ ಚ ದೇಸಿಯತಿ ಓಪಸಮಿಕೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಿಕೋ ಸಮ್ಬೋಧಗಾಮೀ ಸುಗತಪ್ಪವೇದಿತೋ; ಅಯಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮೋ ಅಕ್ಖಣೋ ಅಸಮಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಚ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ, ಧಮ್ಮೋ ಚ ದೇಸಿಯತಿ ಓಪಸಮಿಕೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಿಕೋ ಸಮ್ಬೋಧಗಾಮೀ ಸುಗತಪ್ಪವೇದಿತೋ; ಅಯಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಂ ಉಪಪನ್ನೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಅಯಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಅಯಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಞ್ಞತರಂ ದೀಘಾಯುಕಂ ದೇವನಿಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಅಯಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪಚ್ಚನ್ತಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಚ ಹೋತಿ ಅವಿಞ್ಞಾತಾರೇಸು ಮಿಲಕ್ಖೇಸು [ಮಿಲಕ್ಖೂಸು (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೫೮], ಯತ್ಥ ನತ್ಥಿ ಗತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಉಪಾಸಕಾನಂ ಉಪಾಸಿಕಾನಂ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಚಮೋ ಅಕ್ಖಣೋ ಅಸಮಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಅಯಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಜ್ಝಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಚ ಹೋತಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ - ‘ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನಂ, ನತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠಂ, ನತ್ಥಿ ಹುತಂ, ನತ್ಥಿ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ, ನತ್ಥಿ ಅಯಂ ಲೋಕೋ, ನತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ, ನತ್ಥಿ ಮಾತಾ, ನತ್ಥಿ ಪಿತಾ, ನತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ, ನತ್ಥಿ ಲೋಕೇ

ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಮ್ಮಗ್ಗತಾ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪನ್ನಾ ಯೇ ಇಮಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ'ತಿ...ಪೇ॰...।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ...ಪೇ॰... ಅಯಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಜ್ಝಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ ಹೋತಿ , ಸೋ ಚ ಹೋತಿ ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಜಳೋ ಏಳಮೂಗೋ ಅಪ್ಪಟಿಬಲೋ ಸುಭಾಸಿತದುಬ್ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾತುಂ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಮೋ ಅಕ್ಖಣೋ ಅಸಮಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಾಯ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಚ ಲೋಕೇ ಅನುಪ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ...ಪೇ॰... ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ। ಧಮ್ಮೋ ಚ ನ ದೇಸಿಯತಿ ಓಪಸಮಿಕೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಿಕೋ ಸಮ್ಬೋಧಗಾಮೀ ಸುಗತಪ್ಪವೇದಿತೋ। ಅಯಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಜ್ಝಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಚ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞವಾ ಅಜಳೋ ಅನೇಳಮೂಗೋ ಪಟಿಬಲೋ ಸುಭಾಸಿತದುಬ್ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾತುಂ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಮೋ ಅಕ್ಖಣೋ ಅಸಮಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಾಯ। 'ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಅಕ್ಖಣಾ ಅಸಮಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಾಯ'"।

"ಏಕೋವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖಣೋ ಚ ಸಮಯೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಾಯ। ಕತಮೋ ಏಕೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಚ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ। ಧಮ್ಮೋ ಚ ದೇಸಿಯತಿ ಓಪಸಮಿಕೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಿಕೋ ಸಮ್ಬೋಧಗಾಮೀ ಸುಗತಪ್ಪವೇದಿತೋ। ಅಯಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಜ್ಝಿಮೇಸು ಜನಪದೇಸು ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಚ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞವಾ ಅಜಳೋ ಅನೇಳಮೂಗೋ ಪಟಿಬಲೋ ಸುಭಾಸಿತದುಬ್ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾತುಂ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೋವ ಖಣೋ ಚ ಸಮಯೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸಾಯಾ"ತಿ।

"ಮನುಸ್ಸಲಾಭಂ [ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಲದ್ಧಾನ, ಸದ್ಧಮ್ಮೇ ಸುಪ್ಪವೇದಿತೇ।
ಯೇ ಖಣಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅತಿನಾಮೇನ್ತಿ ತೇ ಖಣಂ॥

"ಬಹೂ ಹಿ ಅಕ್ಖಣಾ ವುತ್ತಾ, ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಿಕಾ।
ಕದಾಚಿ ಕರಹಚಿ ಲೋಕೇ, ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ತಥಾಗತಾ॥

"ತಯಿದಂ [ತಸ್ಸಿದಂ (ಕ॰)] ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತಂ, ಯಂ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಸುದುಲ್ಲಭಂ।
ಮನುಸ್ಸಪಟಿಲಾಭೋ ಚ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ದೇಸನಾ।
ಅಲಂ ವಾಯಮಿತುಂ ತತ್ಥ, ಅತ್ತಕಾಮೇನ [ಅತ್ಥಕಾಮೇನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಜನ್ತುನಾ॥

"ಕಥಂ ವಿಜಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಮ್ಮಂ, ಖಣೋ ವೇ [ವೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಮಾ ಉಪಚ್ಚಗಾ।
ಖಣಾತೀತಾ ಹಿ ಸೋಚನ್ತಿ, ನಿರಯಮ್ಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತಾ॥

"ಇಧ ಚೇ ನಂ ವಿರಾಧೇತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಯಾಮತಂ [ನಿಯಾಮಿತಂ (ಸ್ಯಾ॰)]।
ವಾಣಿಜೋವ ಅತೀತತ್ಥೋ, ಚಿರತ್ತಂ [ಚಿರನ್ತಂ (ಕ॰)] ಅನುತಪಿಸ್ಸತಿ॥

"ಅವಿಜ್ಜಾನಿವುತೋ ಪೋಸೋ, ಸದ್ಧಮ್ಮಂ ಅಪರಾಧಿಕೋ।
ಜಾತಿಮರಣಸಂಸಾರಂ, ಚಿರಂ ಪಚ್ಚನುಭೋಸ್ಸತಿ॥

“ಯೇ ಚ ಲದ್ಧಾ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ, ಸದ್ಧಮ್ಮೇ ಸುಪ್ಪವೇದಿತೇ।
ಅಕಂಸು ಸತ್ಥು ವಚನಂ, ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ಕರೋನ್ತಿ ವಾ॥

“ಖಣಂ ಪಚ್ಚವಿದುಂ ಲೋಕೇ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅನುತ್ತರಂ।
ಯೇ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂಸು, ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತಂ॥

“ಯೇ ಸಂವರಾ ಚಕ್ಖುಮತಾ, ದೇಸಿತಾದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನಾ।
ತೇಸು [ತೇಸಂ (ಕ॰)] ಗುತ್ತೋ ಸದಾ ಸತೋ, ವಿಹರೇ ಅನವಸ್ಸುತೋ॥

“ಸಬ್ಬೇ ಅನುಸಯೇ ಛೇತ್ವಾ, ಮಾರಧೇಯ್ಯಪರಾನುಗೇ।
ತೇ ವೇ ಪಾರಙ್ಗತಾ [ಪಾರಗತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಲೋಕೇ, ಯೇ ಪತ್ತಾ ಆಸವಕ್ಖಯ”ನ್ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ಅನುರುದ್ಧಮಹಾವಿತಕ್ಕಸುತ್ತಂ

೩೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಭಗ್ಗೇಸು ವಿಹರತಿ ಸುಂಸುಮಾರಗಿರೇ ಭೇಸಕಳಾವನೇ ಮಿಗದಾಯೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಚೇತೀಸು ವಿಹರತಿ ಪಾಚೀನವಂಸದಾಯೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುರುದ್ಧಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - “ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮಹಿಚ್ಛಸ್ಸ; ಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ , ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸ; ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮಸ್ಸ; ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಕುಸೀತಸ್ಸ; ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿಸ್ಸಾಯಂ [ಉಪಟ್ಠಿತಸತಿಸ್ಸಾಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿಸ್ಸ [ಮುಟ್ಠಸತಿಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]; ಸಮಾಹಿತಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಸಮಾಹಿತಸ್ಸ; ಪಞ್ಞವತೋ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞಸ್ಸಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುರುದ್ಧಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವಂ - ಭಗ್ಗೇಸು ಸುಂಸುಮಾರಗಿರೇ ಭೇಸಕಳಾವನೇ ಮಿಗದಾಯೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಚೇತೀಸು ಪಾಚೀನವಂಸದಾಯೇ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುರುದ್ಧಸ್ಸ ಸಮ್ಮುಖೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ನಿಸೀದಿ ಭಗವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ। ಆಯಸ್ಮಾಪಿ ಖೋ ಅನುರುದ್ಧೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ

ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಅನುರುದ್ಧಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಸಾಧು ಸಾಧು, ಅನುರುದ್ಧ! ಸಾಧು ಖೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, (ಯಂ ತಂ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕಂ) [ಸತ್ತ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰) ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೫೮] ವಿತಕ್ಕೇಸಿ - ‘ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮಹಿಚ್ಛಸ್ಸ; ಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸ; ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮಸ್ಸ; ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಕುಸೀತಸ್ಸ; ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿಸ್ಸ; ಸಮಾಹಿತಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಸಮಾಹಿತಸ್ಸ; ಪಞ್ಞವತೋ ಅಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞಸ್ಸಾ’ತಿ। ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಇಮಮ್ಪಿ ಅಟ್ಠಮಂ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕಂ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ - ‘ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಾರಾಮಸ್ಸಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚರತಿನೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಪಪಞ್ಚಾರಾಮಸ್ಸ ಪಪಞ್ಚರತಿನೋ’”ತಿ।

“ಯತೋ ಖೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇಸ್ಸಸಿ, ತತೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಯಾವದೇವ [ಯಾವದೇ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೨.೧೫೨)] ಆಕಙ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಸಿ।

“ಯತೋ ಖೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇಸ್ಸಸಿ, ತತೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಯಾವದೇವ ಆಕಙ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸಾದನಂ ಚೇತಸೋ ಏಕೋದಿಭಾವಂ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಸಿ।

“ಯತೋ ಖೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇಸ್ಸಸಿ, ತತೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ , ಯಾವದೇವ ಆಕಙ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಚ ವಿಹರಿಸ್ಸಸಿ ಸತೋ ಚ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸುಖಞ್ಚ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸಸಿ ಯಂ ತಂ ಅರಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ - ‘ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸತಿಮಾ ಸುಖವಿಹಾರೀ’ತಿ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಸಿ।

“ಯತೋ ಖೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇಸ್ಸಸಿ, ತತೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಯಾವದೇವ ಆಕಙ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಸಿ।

“ಯತೋ ಖೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಇಮೇ ಚ ಅಟ್ಠ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇಸ್ಸಸಿ, ಇಮೇಸಞ್ಚ ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಭವಿಸ್ಸಸಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ತತೋ ತುಯ್ಹಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ನಾನಾರತ್ತಾನಂ ದುಸ್ಸಾನಂ ದುಸ್ಸಕರಣ್ಡಕೋ ಪೂರೋ; ಏವಮೇವಂ ತೇ ಪಂಸುಕೂಲಚೀವರಂ ಖಾಯಿಸ್ಸತಿ ಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ರತಿಯಾ ಅಪರಿತಸ್ಸಾಯ ಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ ಓಕ್ಕಮನಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ।

“ಯತೋ ಖೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಇಮೇ ಚ ಅಟ್ಠ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇಸ್ಸಸಿ, ಇಮೇಸಞ್ಚ ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಭವಿಸ್ಸಸಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ತತೋ ತುಯ್ಹಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಸಾಲೀನಂ ಓದನೋ ವಿಚಿತಕಾಳಕೋ ಅನೇಕಸೂಪೋ ಅನೇಕಬ್ಯಞ್ಜನೋ; ಏವಮೇವಂ ತೇ ಪಿಣ್ಡಿಯಾಲೋಪಭೋಜನಂ ಖಾಯಿಸ್ಸತಿ ಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ರತಿಯಾ ಅಪರಿತಸ್ಸಾಯ ಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ ಓಕ್ಕಮನಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ।

“ಯತೋ ಖೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಇಮೇ ಚ ಅಟ್ಠ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇಸ್ಸಸಿ, ಇಮೇಸಞ್ಚ ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಭವಿಸ್ಸಸಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ತತೋ ತುಯ್ಹಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಕೂಟಾಗಾರಂ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾವಲಿತ್ತಂ ನಿವಾತಂ ಫುಸಿತಗ್ಗಳಂ ಪಿಹಿತವಾತಪಾನಂ; ಏವಮೇವಂ ತೇ ರುಕ್ಖಮೂಲಸೇನಾಸನಂ ಖಾಯಿಸ್ಸತಿ ಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ರತಿಯಾ ಅಪರಿತಸ್ಸಾಯ ಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ ಓಕ್ಕಮನಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ।

“ಯತೋ ಖೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಇಮೇ ಚ ಅಟ್ಠ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇಸ್ಸಸಿ, ಇಮೇಸಞ್ಚ ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಭವಿಸ್ಸಸಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ತತೋ ತುಯ್ಹಂ, ಅನುರುದ್ಧ , ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಗೋನಕತ್ಥತೋ ಪಟಿಕತ್ಥತೋ ಪಟಲಿಕತ್ಥತೋ ಕದಲಿಮಿಗಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣೋ [ಕಾದಲಿ... ಪಚ್ಚತ್ಥರಣೋ (ಸೀ॰)] ಸಉತ್ತರಚ್ಛದೋ ಉಭತೋಲೋಹಿತಕೂಪಧಾನೋ; ಏವಮೇವಂ

ತೇ ತಿಣಸನ್ಥಾರಕಸಯನಾಸನಂ ಖಾಯಿಸ್ಸತಿ ಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ರತಿಯಾ ಅಪರಿತಸ್ಸಾಯ ಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ ಓಕ್ಕಮನಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ।

"ಯತೋ ಖೋ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಇಮೇ ಚ ಅಟ್ಠ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ವಿತಕ್ಕೇಸ್ಸಸಿ, ಇಮೇಸಞ್ಚ ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಭವಿಸ್ಸಸಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ತತೋ ತುಯ್ಹಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾ ನಾನಾಭೇಸಜ್ಜಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸಪ್ಪಿ ನವನೀತಂ ತೇಲಂ ಮಧು ಫಾಣಿತಂ; ಏವಮೇವಂ ತೇ ಪೂತಿಮುತ್ತಭೇಸಜ್ಜಂ ಖಾಯಿಸ್ಸತಿ ಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ರತಿಯಾ ಅಪರಿತಸ್ಸಾಯ ಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ ಓಕ್ಕಮನಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ। ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಅನುರುದ್ಧ, ಆಯತಿಕಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ಇಧೇವ ಚೇತೀಸು ಪಾಚೀನವಂಸದಾಯೇ ವಿಹರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಅನುರುದ್ಧಂ ಇಮಿನಾ ಓವಾದೇನ ಓವದಿತ್ವಾ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವಂ - ಚೇತೀಸು ಪಾಚೀನವಂಸದಾಯೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಭಗ್ಗೇಸು ಸುಂಸುಮಾರಗಿರೇ ಭೇಸಕಳಾವನೇ ಮಿಗದಾಯೇ ಪಾತುರಹೋಸೀತಿ। ನಿಸೀದಿ ಭಗವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಅಟ್ಠ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕೇ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಸುಣಾಥ...ಪೇ॰... ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಮಹಾಪುರಿಸವಿತಕ್ಕಾ? ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮಹಿಚ್ಛಸ್ಸ; ಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸ; ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮಸ್ಸ; ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಕುಸೀತಸ್ಸ; ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿಸ್ಸ; ಸಮಾಹಿತಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಸಮಾಹಿತಸ್ಸ; ಪಞ್ಞವತೋ ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞಸ್ಸ; ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಾರಾಮಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚರತಿನೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಪಪಞ್ಚಾರಾಮಸ್ಸ ಪಪಞ್ಚರತಿನೋ"।

"'ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸ್ಸಾಯಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮಹಿಚ್ಛಸ್ಸಾ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸಮಾನೋ 'ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ 'ಸನ್ತುಟ್ಠೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಪವಿವಿತ್ತೋ ಸಮಾನೋ 'ಪವಿವಿತ್ತೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಸಮಾನೋ 'ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಸಮಾನೋ 'ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತೀತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಸಮಾಹಿತೋ ಸಮಾನೋ 'ಸಮಾಹಿತೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಪಞ್ಞವಾ ಸಮಾನೋ 'ಪಞ್ಞವಾತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಾರಾಮೋ ಸಮಾನೋ 'ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಾರಾಮೋತಿ ಮಂ ಜಾನೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ ನ ಇಚ್ಛತಿ। 'ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮಹಿಚ್ಛಸ್ಸಾ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"'ಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸಾ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ, ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಇತರೀತರಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇನ। 'ಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಸ್ಸಾ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"'ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮಸ್ಸಾ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ, ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ಭವನ್ತಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಾರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಉಪಾಸಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ರಾಜಾನೋ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾ ತಿತ್ಥಿಯಾ ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕಾ। ತತ್ರ ಭಿಕ್ಖು ವಿವೇಕನಿನ್ನೇನ ಚಿತ್ತೇನ ವಿವೇಕಪೋಣೇನ ವಿವೇಕಪಬ್ಭಾರೇನ ವಿವೇಕಟ್ಠೇನ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿರತೇನ ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಉಯ್ಯೋಜನಿಕಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂಯೇವ ಕಥಂ

ಕತ್ತಾ [ಪವತ್ತಾ (ಕ॰)] ಹೋತಿ। ‘ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸಾಯಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮಸ್ಸಾ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಕುಸೀತಸ್ಸಾ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ, ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು। ‘ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸಾಯಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಕುಸೀತಸ್ಸಾ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿಸ್ಸಾಯಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿಸ್ಸಾ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತಿಮಾ ಹೋತಿ ಪರಮೇನ ಸತಿನೇಪಕ್ಕೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಚಿರಕತಮ್ಪಿ ಚಿರಭಾಸಿತಮ್ಪಿ ಸರಿತಾ ಅನುಸ್ಸರಿತಾ। ‘ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿಸ್ಸಾ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಸಮಾಹಿತಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಸಮಾಹಿತಸ್ಸಾ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ…ಪೇ॰… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ‘ಸಮಾಹಿತಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಅಸಮಾಹಿತಸ್ಸಾ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಪಞ್ಞವತೋ ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞಸ್ಸಾ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ। ‘ಪಞ್ಞವತೋ ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞಸ್ಸಾ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಾರಾಮಸ್ಸಾಯಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚರತಿನೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಪಪಞ್ಚಾರಾಮಸ್ಸ ಪಪಞ್ಚರತಿನೋ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಪಞ್ಚನಿರೋಧೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ। ‘ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಾರಾಮಸ್ಸಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೋ, ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚರತಿನೋ, ನಾಯಂ ಧಮ್ಮೋ ಪಪಞ್ಚಾರಾಮಸ್ಸ ಪಪಞ್ಚರತಿನೋ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಆಯತಿಕಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ತತ್ಥೇವ ಚೇತೀಸು ಪಾಚೀನವಂಸದಾಯೇ ವಿಹಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ - ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ, ತದನುತ್ತರಂ - ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹಾಸಿ। “ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ”ತಿ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತೋ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ -

[ಥೇರಗಾ॰ ೯೦೧-೯೦೩] “ಮಮ ಸಙ್ಕಪ್ಪಮಞ್ಞಾಯ, ಸತ್ಥಾ ಲೋಕೇ ಅನುತ್ತರೋ।
ಮನೋಮಯೇನ ಕಾಯೇನ, ಇದ್ಧಿಯಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ॥

“ಯಥಾ ಮೇ ಅಹು ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ತತೋ ಉತ್ತರಿ ದೇಸಯಿ।

ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚರತೋ ಬುದ್ಧೋ, ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಂ ಅದೇಸಯಿ॥

“ತಸ್ಸಾಹಂ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ, ವಿಹಾಸಿಂ ಸಾಸನೇ ರತೋ।
ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾ, ಕತಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನ”ನ್ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ಗಹಪತಿವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ದ್ವೇ ಉಗ್ಗಾ ದ್ವೇ ಚ ಹತ್ಥಕಾ, ಮಹಾನಾಮೇನ ಜೀವಕೋ।
ದ್ವೇ ಬಲಾ ಅಕ್ಖಣಾ ವುತ್ತಾ, ಅನುರುದ್ಧೇನ ತೇ ದಸಾತಿ॥

೪. ದಾನವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮದಾನಸುತ್ತಂ

೩೧. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೩೬] "ಅಟ್ಠಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಾನಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ? ಆಸಜ್ಜ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಭಯಾ ದಾನಂ ದೇತಿ, 'ಅದಾಸಿ ಮೇ'ತಿ ದಾನಂ ದೇತಿ, 'ದಸ್ಸತಿ ಮೇ'ತಿ ದಾನಂ ದೇತಿ, 'ಸಾಹು ದಾನ'ನ್ತಿ ದಾನಂ ದೇತಿ, 'ಅಹಂ ಪಚಾಮಿ, ಇಮೇ ನ ಪಚನ್ತಿ; ನಾರಹಾಮಿ ಪಚನ್ತೋ ಅಪಚನ್ತಾನಂ ದಾನಂ ಅದಾತು'ನ್ತಿ ದಾನಂ ದೇತಿ, 'ಇಮಂ ಮೇ ದಾನಂ ದದತೋ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಚ್ಛತೀ'ತಿ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಚಿತ್ತಾಲಙ್ಕಾರಚಿತ್ತಪರಿಕ್ಖಾರತ್ಥಂ ದಾನಂ ದೇತಿ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ದಾನಾನೀ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯದಾನಸುತ್ತಂ

೩೨. [ಕಥಾ॰ ೪೮೦] "ಸದ್ಧಾ ಹಿರಿಯಂ ಕುಸಲಞ್ಚ ದಾನಂ,

ಧಮ್ಮಾ ಏತೇ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನುಯಾತಾ।

ಏತಞ್ಹಿ ಮಗ್ಗಂ ದಿವಿಯಂ ವದನ್ತಿ,

ಏತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛತಿ ದೇವಲೋಕ"ನ್ತಿ॥ ದುತಿಯಂ।

೩. ದಾನವತ್ಥುಸುತ್ತಂ

೩೩. "ಅಟ್ಠಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಾನವತ್ಥೂನಿ। ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ? ಛನ್ದಾ ದಾನಂ ದೇತಿ, ದೋಸಾ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಮೋಹಾ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಭಯಾ ದಾನಂ ದೇತಿ, 'ದಿನ್ನಪುಬ್ಬಂ ಕತಪುಬ್ಬಂ ಪಿತುಪಿತಾಮಹೇಹಿ, ನಾರಹಾಮಿ ಪೋರಾಣಂ ಕುಲವಂಸಂ ಹಾಪೇತು'ನ್ತಿ ದಾನಂ ದೇತಿ, 'ಇಮಾಹಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ದಾನಂ ದೇತಿ, 'ಇಮಂ ಮೇ ದಾನಂ ದದತೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದತಿ, ಅತ್ತಮನತಾ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪಜಾಯತೀ'ತಿ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಚಿತ್ತಾಲಙ್ಕಾರಚಿತ್ತಪರಿಕ್ಖಾರತ್ಥಂ ದಾನಂ ದೇತಿ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ದಾನವತ್ಥೂನೀ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಖೇತ್ತಸುತ್ತಂ

೩೪. "ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೇತ್ತೇ ಬೀಜಂ ವುತ್ತಂ ನ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ನ ಮಹಸ್ಸಾದಂ ನ ಫಾತಿಸೇಯ್ಯಂ [ನ ಫಾತಿಸೇಯ್ಯನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ನ ಫಾತಿಸೇಯ್ಯಾ (ಕತ್ಥಚಿ)]। ಕಥಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೇತ್ತಂ ಉನ್ನಾಮನಿನ್ನಾಮಿ ಚ ಹೋತಿ, ಪಾಸಾಣಸಕ್ಖರಿಕಞ್ಚ ಹೋತಿ, ಊಸರಞ್ಚ ಹೋತಿ, ನ ಚ ಗಮ್ಭೀರಸಿತಂ ಹೋತಿ, ನ ಆಯಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ, ನ ಅಪಾಯಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ, ನ ಮಾತಿಕಾಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ, ನ ಮರಿಯಾದಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೇತ್ತೇ ಬೀಜಂ ವುತ್ತಂ ನ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ನ ಮಹಸ್ಸಾದಂ ನ ಫಾತಿಸೇಯ್ಯಂ।

"ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇಸು ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ದಾನಂ ದಿನ್ನಂ ನ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ನ ಮಹಾನಿಸಂಸಂ ನ ಮಹಾಜುತಿಕಂ ನ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರಂ। ಕಥಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇಸು? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಾ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಾ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಾ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿನೋ,

ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿನೋ। ಏವಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇಸು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ದಾನಂ ದಿನ್ನಂ ನ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ನ ಮಹಾನಿಸಂಸಂ ನ ಮಹಾಜುತಿಕಂ ನ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರಂ।

“ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೇತ್ತೇ ಬೀಜಂ ವುತ್ತಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ಮಹಸ್ಸಾದಂ ಫಾತಿಸೇಯ್ಯಂ। ಕಥಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೇತ್ತಂ ಅನುನ್ನಾಮಾನಿನ್ನಾಮಿ ಚ ಹೋತಿ, ಅಪಾಸಾಣಸಕ್ಖರಿಕಞ್ಚ ಹೋತಿ, ಅನೂಸರಞ್ಚ ಹೋತಿ, ಗಮ್ಭೀರಸಿತಂ ಹೋತಿ, ಆಯಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಅಪಾಯಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಮಾತಿಕಾಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ, ಮರಿಯಾದಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖೇತ್ತೇ ಬೀಜಂ ವುತ್ತಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ಮಹಸ್ಸಾದಂ ಫಾತಿಸೇಯ್ಯಂ।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇಸು ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ದಾನಂ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಂ ಮಹಾಜುತಿಕಂ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರಂ। ಕಥಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇಸು? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಾ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಾ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಾ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಾ, ಸಮ್ಮಾಸತಿನೋ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿನೋ। ಏವಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇಸು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ದಾನಂ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಂ ಮಹಾಜುತಿಕಂ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರ”ನ್ತಿ।

“ಯಥಾಪಿ ಖೇತ್ತೇ ಸಮ್ಪನ್ನೇ, ಪವುತ್ತಾ ಬೀಜಸಮ್ಪದಾ।
ದೇವೇ ಸಮ್ಪಾದಯನ್ತಮ್ಹಿ [ಸಞ್ಞಾಯನ್ತಮ್ಹಿ (ಕ॰)], ಹೋತಿ ಧಞ್ಞಸ್ಸ ಸಮ್ಪದಾ॥

“ಅನೀತಿಸಮ್ಪದಾ ಹೋತಿ, ವಿರೂಳ್ಹೀ ಭವತಿ ಸಮ್ಪದಾ।
ವೇಪುಲ್ಲಸಮ್ಪದಾ ಹೋತಿ, ಫಲಂ ವೇ ಹೋತಿ ಸಮ್ಪದಾ॥

“ಏವಂ ಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲೇಸು, ದಿನ್ನಾ ಭೋಜನಸಮ್ಪದಾ।
ಸಮ್ಪದಾನಂ ಉಪನೇತಿ, ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹಿಸ್ಸ ತಂ ಕತಂ॥

“ತಸ್ಮಾ ಸಮ್ಪದಮಾಕಙ್ಖೀ, ಸಮ್ಪನ್ನತ್ಥೂಧ ಪುಗ್ಗಲೋ।
ಸಮ್ಪನ್ನಪಞ್ಞೇ ಸೇವೇಥ, ಏವಂ ಇಜ್ಝನ್ತಿ ಸಮ್ಪದಾ॥

“ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೇ, ಲದ್ಧಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಪದಂ।
ಕರೋತಿ ಕಮ್ಮಸಮ್ಪದಂ, ಲಭತಿ ಚತ್ಥಸಮ್ಪದಂ॥

“ಲೋಕಂ ಞತ್ವಾ ಯಥಾಭೂತಂ, ಪಪ್ಪುಯ್ಯ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪದಂ।
ಮಗ್ಗಸಮ್ಪದಮಾಗಮ್ಮ, ಯಾತಿ ಸಮ್ಪನ್ನಮಾನಸೋ॥

“ಓಧುನಿತ್ವಾ ಮಲಂ ಸಬ್ಬಂ, ಪತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪದಂ।
ಮುಚ್ಚತಿ ಸಬ್ಬದುಕ್ಖೇಹಿ, ಸಾ ಹೋತಿ ಸಬ್ಬಸಮ್ಪದಾ”ತಿ॥ ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ದಾನೂಪಪತ್ತಿಸುತ್ತಂ

೩೫. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೩೭] “ಅಟ್ಠಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಾನೂಪಪತ್ತಿಯೋ। ಕತಮಾ ಅಟ್ಠ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ದಾನಂ ದೇತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ। ಸೋ ಯಂ ದೇತಿ ತಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ [ಪಚ್ಚಾಸಿಂಸತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]। ಸೋ ಪಸ್ಸತಿ ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲೇ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲೇ ವಾ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲೇ ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತೇ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೇ ಪರಿಚಾರಯಮಾನೇ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತಾಹಂ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾನಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾನಂ ವಾ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾನಂ ವಾ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ! ಸೋ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ದಹತಿ, ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ, ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೀನೇ ವಿಮುತ್ತಂ [ಹೀನೇಧಿಮುತ್ತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ವಿಮುತ್ತನ್ತಿ ಅಧಿಮುತ್ತಂ, ವಿಮುತ್ತನ್ತಿ ವಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಂ (ಟೀಕಾಸಂವಣ್ಣನಾ)], ಉತ್ತರಿ ಅಭಾವಿತಂ, ತತ್ರೂಪಪತ್ತಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ। ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾನಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾನಂ ವಾ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾನಂ ವಾ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ತಞ್ಚ ಖೋ ಸೀಲವತೋ ವದಾಮಿ, ನೋ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ। ಇಜ್ಝತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲವತೋ ಚೇತೋಪಣಿಧಿ ವಿಸುದ್ಧತ್ತಾ।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ದಾನಂ ದೇತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ। ಸೋ ಯಂ ದೇತಿ ತಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ। ತಸ್ಸ ಸುತಂ ಹೋತಿ - ‘ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾ [ಚಾತುಮ್ಮಹಾರಾಜಿಕಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ದೇವಾ ದೀಘಾಯುಕಾ ವಣ್ಣವನ್ತೋ ಸುಖಬಹುಲಾ’ತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತಾಹಂ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ದಹತಿ, ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ, ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೀನೇ ವಿಮುತ್ತಂ, ಉತ್ತರಿ ಅಭಾವಿತಂ, ತತ್ರೂಪಪತ್ತಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ। ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ತಞ್ಚ ಖೋ ಸೀಲವತೋ ವದಾಮಿ, ನೋ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ। ಇಜ್ಝತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲವತೋ ಚೇತೋಪಣಿಧಿ ವಿಸುದ್ಧತ್ತಾ।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ದಾನಂ ದೇತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ। ಸೋ ಯಂ ದೇತಿ ತಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ। ತಸ್ಸ ಸುತಂ ಹೋತಿ - ತಾವತಿಂಸಾ ದೇವಾ...ಪೇ॰... ಯಾಮಾ ದೇವಾ... ತುಸಿತಾ ದೇವಾ... ನಿಮ್ಮಾನರತೀ ದೇವಾ... ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀ ದೇವಾ ದೀಘಾಯುಕಾ ವಣ್ಣವನ್ತೋ ಸುಖಬಹುಲಾತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತಾಹಂ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ದಹತಿ, ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ , ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೀನೇ ವಿಮುತ್ತಂ, ಉತ್ತರಿ ಅಭಾವಿತಂ, ತತ್ರೂಪಪತ್ತಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ। ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ತಞ್ಚ ಖೋ ಸೀಲವತೋ ವದಾಮಿ, ನೋ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ। ಇಜ್ಝತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲವತೋ ಚೇತೋಪಣಿಧಿ ವಿಸುದ್ಧತ್ತಾ।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ದಾನಂ ದೇತಿ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಅನ್ನಂ ಪಾನಂ ವತ್ಥಂ ಯಾನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಸೇಯ್ಯಾವಸಥಪದೀಪೇಯ್ಯಂ। ಸೋ ಯಂ ದೇತಿ ತಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ। ತಸ್ಸ ಸುತಂ ಹೋತಿ - ‘ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಿಕಾ ದೇವಾ ದೀಘಾಯುಕಾ ವಣ್ಣವನ್ತೋ ಸುಖಬಹುಲಾ’ತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತಾಹಂ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಸೋ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ದಹತಿ, ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ, ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೀನೇ ವಿಮುತ್ತಂ, ಉತ್ತರಿ ಅಭಾವಿತಂ, ತತ್ರೂಪಪತ್ತಿಯಾ ಸಂವತ್ತತಿ। ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ತಞ್ಚ ಖೋ ಸೀಲವತೋ ವದಾಮಿ, ನೋ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ; ವೀತರಾಗಸ್ಸ, ನೋ ಸರಾಗಸ್ಸ। ಇಜ್ಝತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲವತೋ ಚೇತೋಪಣಿಧಿ ವೀತರಾಗತ್ತಾ। ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ದಾನೂಪಪತ್ತಿಯೋ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಸುತ್ತಂ

೩೬. "ತೀಣಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥೂನಿ। ಕತಮಾನಿ ತೀಣಿ? ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು [ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ], ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು, ಭಾವನಾಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು। ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಪರಿತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಪರಿತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ [ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು (ಸ್ಯಾ॰)] ನಾಭಿಸಮ್ಭೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನುಸ್ಸದೋಭಗ್ಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ।

"ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಮತ್ತಸೋ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಮತ್ತಸೋ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ನಾಭಿಸಮ್ಭೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನುಸ್ಸಸೋಭಗ್ಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ।

"ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ನಾಭಿಸಮ್ಭೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕೇ ದೇವೇ ದಸಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಅಧಿಗಣ್ಹನ್ತಿ - ದಿಬ್ಬೇನ ಆಯುನಾ, ದಿಬ್ಬೇನ ವಣ್ಣೇನ, ದಿಬ್ಬೇನ ಸುಖೇನ, ದಿಬ್ಬೇನ ಯಸೇನ, ದಿಬ್ಬೇನ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೇನ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ರೂಪೇಹಿ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಗನ್ಧೇಹಿ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ರಸೇಹಿ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಹಿ।

"ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ನಾಭಿಸಮ್ಭೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇ ದೇವೇ ದಸಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಅಧಿಗಣ್ಹಾತಿ - ದಿಬ್ಬೇನ ಆಯುನಾ...ಪೇ॰... ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಹಿ।

"ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ನಾಭಿಸಮ್ಭೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಯಾಮಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಯಾಮೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ , ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಯಾಮೇ ದೇವೇ ದಸಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಅಧಿಗಣ್ಹಾತಿ - ದಿಬ್ಬೇನ ಆಯುನಾ...ಪೇ॰... ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಹಿ।

"ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ನಾಭಿಸಮ್ಭೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ತುಸಿತಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ತತ್ರ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ತುಸಿತೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ, ತುಸಿತೇ ದೇವೇ ದಸಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಅಧಿಗಣ್ಹಾತಿ - ದಿಬ್ಬೇನ ಆಯುನಾ...ಪೇ॰... ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಹಿ।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ನಾಭಿಸಮ್ಭೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ನಿಮ್ಮಾನರತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುನಿಮ್ಮಿತೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ, ನಿಮ್ಮಾನರತೀದೇವೇ ದಸಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಅಧಿಗಣ್ಹಾತಿ - ದಿಬ್ಬೇನ ಆಯುನಾ…ಪೇ॰… ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಹಿ।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥು ಅಧಿಮತ್ತಂ ಕತಂ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ನಾಭಿಸಮ್ಭೋತಿ। ಸೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಸವತ್ತೀ ದೇವಪುತ್ತೋ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಸೀಲಮಯಂ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥುಂ ಅತಿರೇಕಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀದೇವೇ ದಸಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಅಧಿಗಣ್ಹಾತಿ - ದಿಬ್ಬೇನ ಆಯುನಾ, ದಿಬ್ಬೇನ ವಣ್ಣೇನ, ದಿಬ್ಬೇನ ಸುಖೇನ, ದಿಬ್ಬೇನ ಯಸೇನ, ದಿಬ್ಬೇನ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೇನ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ರೂಪೇಹಿ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಗನ್ಧೇಹಿ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ರಸೇಹಿ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಹಿ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಣಿ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥೂನೀ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಪ್ಪುರಿಸದಾನಸುತ್ತಂ

೩೭. “ಅಟ್ಠಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸದಾನಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ? ಸುಚಿಂ ದೇತಿ, ಪಣೀತಂ ದೇತಿ, ಕಾಲೇನ ದೇತಿ, ಕಪ್ಪಿಯಂ ದೇತಿ, ವಿಚೇಯ್ಯ ದೇತಿ, ಅಭಿಣ್ಹಂ ದೇತಿ, ದದಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತಿ, ದತ್ವಾ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋತಿ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಸಪ್ಪುರಿಸದಾನಾನೀ”ತಿ।

“ಸುಚಿಂ ಪಣೀತಂ ಕಾಲೇನ, ಕಪ್ಪಿಯಂ ಪಾನಭೋಜನಂ।
ಅಭಿಣ್ಹಂ ದದಾತಿ ದಾನಂ, ಸುಖೇತ್ತೇಸು [ಸುಖೇತ್ತೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಸು॥

“ನೇವ [ನ ಚ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿಸ್ಸ, ಚಜಿತ್ವಾ ಆಮಿಸಂ ಬಹುಂ।
ಏವಂ ದಿನ್ನಾನಿ ದಾನಾನಿ, ವಣ್ಣಯನ್ತಿ ವಿಪಸ್ಸಿನೋ॥

“ಏವಂ ಯಜಿತ್ವಾ ಮೇಧಾವೀ, ಸದ್ಧೋ ಮುತ್ತೇನ ಚೇತಸಾ।
ಅಬ್ಯಾಬಜ್ಝಂ [ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಝಂ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೪೦; ೬.೩೭] ಸುಖಂ ಲೋಕಂ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಉಪಪಜ್ಜತೀ”ತಿ॥ ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸಪ್ಪುರಿಸಸುತ್ತಂ

೩೮. “ಸಪ್ಪುರಿಸೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲೇ ಜಾಯಮಾನೋ ಬಹುನೋ ಜನಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ - ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ , ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ಪುಬ್ಬಪೇತಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ದೇವತಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಮೇಘೋ ಸಬ್ಬಸಸ್ಸಾನಿ ಸಮ್ಪಾದೇನ್ತೋ ಬಹುನೋ ಜನಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ [ಹಿತಾಯ…ಪೇ॰… (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಹೋತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಕುಲೇ ಜಾಯಮಾನೋ ಬಹುನೋ ಜನಸ್ಸ

ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ - ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ದಾಸಕಮ್ಮಕರಪೋರಿಸಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ಪುಬ್ಬಪೇತಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ದೇವತಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತಿ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಹೋತೀ"ತಿ।

"ಬಹೂನಂ [ಬಹುನ್ನಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ವತ ಅತ್ಥಾಯ, ಸಪ್ಪಞ್ಞೋ ಘರಮಾವಸಂ।
ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ಪುಬ್ಬೇ, ರತ್ತಿನ್ದಿವಮತನ್ದಿತೋ॥

"ಪೂಜೇತಿ ಸಹಧಮ್ಮೇನ, ಪುಬ್ಬೇಕತಮನುಸ್ಸರಂ।
ಅನಾಗಾರೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇ, ಅಪಚೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಯೋ [ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ (ಸ್ಯಾ॰)]॥

"ನಿವಿಟ್ಠಸದ್ಧೋ ಪೂಜೇತಿ, ಞತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇ ಚ ಪೇಸಲೋ [ಪೇಸಲೇ (ಕ॰)]।
ರಞ್ಞೋ ಹಿತೋ ದೇವಹಿತೋ, ಞಾತೀನಂ ಸಖಿನಂ ಹಿತೋ॥

"ಸಬ್ಬೇಸಂ [ಸಬ್ಬೇಸು (ಕ॰)] ಸೋ [ಸ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಹಿತೋ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।
ವಿನೇಯ್ಯ ಮಚ್ಛೇರಮಲಂ, ಸ ಲೋಕಂ ಭಜತೇ ಸಿವ"ನ್ತಿ॥ ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಅಭಿಸನ್ದಸುತ್ತಂ

೩೯. "ಅಟ್ಠಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಞ್ಞಾಭಿಸನ್ದಾ ಕುಸಲಾಭಿಸನ್ದಾ ಸುಖಸ್ಸಾಹಾರಾ ಸೋವಗ್ಗಿಕಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಾ, ಇಟ್ಠಾಯ ಕನ್ತಾಯ ಮನಾಪಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮೋ ಪುಞ್ಞಾಭಿಸನ್ದೋ ಕುಸಲಾಭಿಸನ್ದೋ ಸುಖಸ್ಸಾಹಾರೋ ಸೋವಗ್ಗಿಕೋ ಸುಖವಿಪಾಕೋ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕೋ, ಇಟ್ಠಾಯ ಕನ್ತಾಯ ಮನಾಪಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯೋ ಪುಞ್ಞಾಭಿಸನ್ದೋ…ಪೇ॰… ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯೋ ಪುಞ್ಞಾಭಿಸನ್ದೋ ಕುಸಲಾಭಿಸನ್ದೋ ಸುಖಸ್ಸಾಹಾರೋ ಸೋವಗ್ಗಿಕೋ ಸುಖವಿಪಾಕೋ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕೋ, ಇಟ್ಠಾಯ ಕನ್ತಾಯ ಮನಾಪಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

[ಕಥಾ॰ ೪೮೦] "ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಾನಾನಿ ಮಹಾದಾನಾನಿ ಅಗ್ಗಞ್ಞಾನಿ ರತ್ತಞ್ಞಾನಿ ವಂಸಞ್ಞಾನಿ ಪೋರಾಣಾನಿ ಅಸಂಕಿಣ್ಣಾನಿ ಅಸಂಕಿಣ್ಣಪುಬ್ಬಾನಿ, ನ ಸಂಕಿಯನ್ತಿ ನ ಸಂಕಿಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಪ್ಪಟಿಕುಟ್ಠಾನಿ [ಅಪ್ಪತಿಕುಟ್ಠಾನಿ (ಸೀ॰)] ಸಮಣೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ವಿಞ್ಞೂಹಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಅಪರಿಮಾಣಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅಭಯಂ ದೇತಿ, ಅವೇರಂ ದೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಬಜ್ಝಂ [ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಝಂ (ಕ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ] ದೇತಿ। ಅಪರಿಮಾಣಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅಭಯಂ ದತ್ವಾ ಅವೇರಂ ದತ್ವಾ ಅಬ್ಯಾಬಜ್ಝಂ ದತ್ವಾ ಅಪರಿಮಾಣಸ್ಸ ಅಭಯಸ್ಸ ಅವೇರಸ್ಸ ಅಬ್ಯಾಬಜ್ಝಸ್ಸ ಭಾಗೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ದಾನಂ ಮಹಾದಾನಂ ಅಗ್ಗಞ್ಞಂ ರತ್ತಞ್ಞಂ ವಂಸಞ್ಞಂ ಪೋರಾಣಂ ಅಸಂಕಿಣ್ಣಂ ಅಸಂಕಿಣ್ಣಪುಬ್ಬಂ, ನ ಸಂಕಿಯತಿ ನ ಸಂಕಿಯಿಸ್ಸತಿ, ಅಪ್ಪಟಿಕುಟ್ಠಂ ಸಮಣೇಹಿ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ವಿಞ್ಞೂಹಿ। ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುತ್ಥೋ ಪುಞ್ಞಾಭಿಸನ್ದೋ ಕುಸಲಾಭಿಸನ್ದೋ ಸುಖಸ್ಸಾಹಾರೋ ಸೋವಗ್ಗಿಕೋ ಸುಖವಿಪಾಕೋ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕೋ, ಇಟ್ಠಾಯ ಕನ್ತಾಯ ಮನಾಪಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಹಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಂ ಪಹಾಯ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಅಪರಿಮಾಣಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅಭಯಂ ದೇತಿ ಅವೇರಂ ದೇತಿ ಅಬ್ಯಾಬಜ್ಝಂ ದೇತಿ। ಅಪರಿಮಾಣಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅಭಯಂ ದತ್ವಾ ಅವೇರಂ ದತ್ವಾ ಅಬ್ಯಾಬಜ್ಝಂ ದತ್ವಾ, ಅಪರಿಮಾಣಸ್ಸ ಅಭಯಸ್ಸ ಅವೇರಸ್ಸ ಅಬ್ಯಾಬಜ್ಝಸ್ಸ ಭಾಗೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಮಂ ದಾನಂ ಮಹಾದಾನಂ ಅಗ್ಗಞ್ಞಂ ರತ್ತಞ್ಞಂ ವಂಸಞ್ಞಂ ಪೋರಾಣಂ ಅಸಂಕಿಣ್ಣಂ ಅಸಂಕಿಣ್ಣಪುಬ್ಬಂ, ನ ಸಂಕಿಯತಿ ನ ಸಂಕಿಯಿಸ್ಸತಿ, ಅಪ್ಪಟಿಕುಟ್ಠಂ ಸಮಣೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ವಿಞ್ಞೂಹಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಮೋ ಪುಞ್ಞಾಭಿಸನ್ದೋ ಕುಸಲಾಭಿಸನ್ದೋ ಸುಖಸ್ಸಾಹಾರೋ ಸೋವಗ್ಗಿಕೋ ಸುಖವಿಪಾಕೋ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕೋ, ಇಟ್ಠಾಯ ಕನ್ತಾಯ ಮನಾಪಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಪುಞ್ಞಾಭಿಸನ್ದಾ ಕುಸಲಾಭಿಸನ್ದಾ ಸುಖಸ್ಸಾಹಾರಾ ಸೋವಗ್ಗಿಕಾ ಸುಖವಿಪಾಕಾ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಾ, ಇಟ್ಠಾಯ ಕನ್ತಾಯ ಮನಾಪಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀ"ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ದುಚ್ಚರಿತವಿಪಾಕಸುತ್ತಂ

೪೦. "ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಸೇವಿತೋ ಭಾವಿತೋ ಬಹುಲೀಕತೋ ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕೋ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಸಂವತ್ತನಿಕೋ। ಯೋ ಸಬ್ಬಲಹುಸೋ [ಸಬ್ಬಲಹುಸೋತಿ ಸಬ್ಬಲಹುಕೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಪಾಣಾತಿಪಾತಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಾಯುಕಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಹೋತಿ।

"ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಸೇವಿತಂ ಭಾವಿತಂ ಬಹುಲೀಕತಂ ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕಂ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಸಂವತ್ತನಿಕಂ। ಯೋ ಸಬ್ಬಲಹುಸೋ ಅದಿನ್ನಾದಾನಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಭೋಗಬ್ಯಸನಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಹೋತಿ।

"ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಸೇವಿತೋ ಭಾವಿತೋ ಬಹುಲೀಕತೋ ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕೋ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಸಂವತ್ತನಿಕೋ। ಯೋ ಸಬ್ಬಲಹುಸೋ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಸಪತ್ತವೇರಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಹೋತಿ।

"ಮುಸಾವಾದೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಸೇವಿತೋ ಭಾವಿತೋ ಬಹುಲೀಕತೋ ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕೋ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಸಂವತ್ತನಿಕೋ। ಯೋ ಸಬ್ಬಲಹುಸೋ ಮುಸಾವಾದಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಅಭೂತಬ್ಭಕ್ಖಾನಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಹೋತಿ।

"ಪಿಸುಣಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಾಚಾ ಆಸೇವಿತಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಸಂವತ್ತನಿಕಾ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಸಂವತ್ತನಿಕಾ। ಯೋ ಸಬ್ಬಲಹುಸೋ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವಿಪಾಕೋ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಮಿತ್ತೇಹಿ ಭೇದನಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಹೋತಿ।

“ಫರುಸಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಾಚಾ ಆಸೇವಿತಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಸಂವತ್ತನಿಕಾ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಸಂವತ್ತನಿಕಾ। ಯೋ ಸಬ್ಬಲಹುಸೋ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವಿಪಾಕೋ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಅಮನಾಪಸದ್ದಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಹೋತಿ।

“ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಸೇವಿತೋ ಭಾವಿತೋ ಬಹುಲೀಕತೋ ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕೋ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಸಂವತ್ತನಿಕೋ। ಯೋ ಸಬ್ಬಲಹುಸೋ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಅನಾದೇಯ್ಯವಾಚಾಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಹೋತಿ।

“ಸುರಾಮೇರಯಪಾನಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಆಸೇವಿತಂ ಭಾವಿತಂ ಬಹುಲೀಕತಂ ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕಂ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಸಂವತ್ತನಿಕಂ। ಯೋ ಸಬ್ಬಲಹುಸೋ ಸುರಾಮೇರಯಪಾನಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸ ಉಮ್ಮತ್ತಕಸಂವತ್ತನಿಕೋ ಹೋತೀ”ತಿ। ದಸಮಂ।

ದಾನವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ದ್ವೇ ದಾನಾನಿ ವತ್ಥುಞ್ಚ, ಖೇತ್ತಂ ದಾನೂಪಪತ್ತಿಯೋ।
ಕಿರಿಯಂ ದ್ವೇ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ, ಅಭಿಸನ್ದೋ ವಿಪಾಕೋ ಚಾತಿ॥

೫. ಉಪೋಸಥವಗ್ಗೋ

೧. ಸಙ್ಖಿತ್ತೂಪೋಸಥಸುತ್ತಂ

೪೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘‘ಭಿಕ್ಖವೋ’’ತಿ। ‘‘ಭದನ್ತೇ’’ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

‘‘ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪೋಸಥೋ ಉಪವುತ್ಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ। ಕಥಂ ಉಪವುತ್ಥೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ – ‘ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಾ ನಿಹಿತದಣ್ಡಾ ನಿಹಿತಸತ್ಥಾ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನಾ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನೋ ವಿಹರನ್ತಿ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರಾಮಿ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ [ಇಮಿನಾಪಿ ಅಙ್ಗೇನ (ಸೀ॰ ಪೀ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೭೧] ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

‘‘‘ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಹಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತಾ ದಿನ್ನಾದಾಯೀ ದಿನ್ನಪಾಟಿಕಙ್ಖೀ, ಅಥೇನೇನ ಸುಚಿಭೂತೇನ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಹಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ದಿನ್ನಾದಾಯೀ ದಿನ್ನಪಾಟಿಕಙ್ಖೀ, ಅಥೇನೇನ ಸುಚಿಭೂತೇನ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರಾಮಿ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಇಮಿನಾ ದುತಿಯೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

‘‘‘ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಹಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಆರಾಚಾರಿನೋ ವಿರತಾ ಮೇಥುನಾ ಗಾಮಧಮ್ಮಾ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಹಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಆರಾಚಾರೀ [ಅನಾಚಾರೀ (ಕ॰)] ವಿರತೋ ಮೇಥುನಾ ಗಾಮಧಮ್ಮಾ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಇಮಿನಾ ತತಿಯೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

‘‘‘ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತಾ ಸಚ್ಚವಾದಿನೋ ಸಚ್ಚಸನ್ಧಾ ಥೇತಾ ಪಚ್ಚಯಿಕಾ ಅವಿಸಂವಾದಕೋ ಲೋಕಸ್ಸ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಚ್ಚವಾದೀ ಸಚ್ಚಸನ್ಧೋ ಥೇತೋ ಪಚ್ಚಯಿಕೋ ಅವಿಸಂವಾದಕೋ ಲೋಕಸ್ಸ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಇಮಿನಾ ಚತುತ್ಥೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

‘‘‘ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತಾ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಇಮಿನಾ ಪಞ್ಚಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

‘‘‘ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಏಕಭತ್ತಿಕಾ ರತ್ತೂಪರತಾ ವಿರತಾ ವಿಕಾಲಭೋಜನಾ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಏಕಭತ್ತಿಕೋ ರತ್ತೂಪರತೋ ವಿರತೋ ವಿಕಾಲಭೋಜನಾ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಇಮಿನಾ ಛಟ್ಠೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

‘‘‘ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತವಿಸೂಕದಸ್ಸನಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಧಾರಣಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತವಿಸೂಕದಸ್ಸನಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಧಾರಣಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತಾ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತವಿಸೂಕದಸ್ಸನಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಧಾರಣಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಂ ಪಹಾಯ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತವಿಸೂಕದಸ್ಸನಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಧಾರಣಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಇಮಿನಾ ಸತ್ತಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

‘‘‘ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಪಹಾಯ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತಾ ನೀಚಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ - ಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರಕೇ ವಾ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಪಹಾಯ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನೀಚಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಮಿ - ಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರಕೇ ವಾ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ , ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ । ಏವಂ ಉಪವುತ್ಥೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ’’ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ವಿತ್ಥತೂಪೋಸಥಸುತ್ತಂ

೪೨. ‘‘ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪೋಸಥೋ ಉಪವುತ್ಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ। ಕಥಂ ಉಪವುತ್ಥೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - ‘ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಾ ನಿಹಿತದಣ್ಡಾ ನಿಹಿತಸತ್ಥಾ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನಾ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನೋ ವಿಹರನ್ತಿ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರಾಮಿ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰…।

‘‘‘ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಪಹಾಯ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತಾ ನೀಚಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ - ಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರಕೇ ವಾ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಪಹಾಯ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನೀಚಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಮಿ - ಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರಕೇ ವಾ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಉಪವುತ್ಥೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ ।

‘‘ಕೀವಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಕೀವಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಕೀವಮಹಾಜುತಿಕೋ ಕೀವಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೋ ಇಮೇಸಂ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಮಹಾಜನಪದಾನಂ ಪಹೂತರತ್ತರತನಾನಂ [ಪಹೂತಸತ್ತರತನಾನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰) ಅಂ॰ ನಿ॰ ೩.೭೧ ಪಾಳಿಯಾ ಟೀಕಾಯಂ ದಸ್ಸಿತಪಾಳಿಯೇವ। ತದಟ್ಠಕಥಾಪಿ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಯ್ಯ,

ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಙ್ಗಾನಂ ಮಗಧಾನಂ ಕಾಸೀನಂ ಕೋಸಲಾನಂ ವಜ್ಜೀನಂ ಮಲ್ಲಾನಂ ಚೇತೀನಂ ವಙ್ಗಾನಂ ಕುರೂನಂ ಪಞ್ಚಾಲಾನಂ ಮಚ್ಛಾನಂ [ಮಜ್ಝಾನಂ (ಕ॰)] ಸೂರಸೇನಾನಂ ಅಸ್ಸಕಾನಂ ಅವನ್ತೀನಂ ಗನ್ಧಾರಾನಂ ಕಮ್ಬೋಜಾನಂ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಂ [ಏಕಂ (ಕ॰)] ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿಂ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಕಪಣಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯ।

"ಯಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾನುಸಕಾನಿ ಪಞ್ಞಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ, ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಏಸೋ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ [ರತ್ತಿದಿವೋ (ಕ॰)]। ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ। ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ। ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಇದಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ - 'ಕಪಣಂ ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯ'"।

"ಯಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾನುಸಕಾನಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ, ತಾವತಿಂಸಾನಂ ದೇವಾನಂ ಏಸೋ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ। ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ। ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ। ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ದಿಬ್ಬಂ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಇದಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ - 'ಕಪಣಂ ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯ'"।

"ಯಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾನುಸಕಾನಿ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಸತಾನಿ, ಯಾಮಾನಂ ದೇವಾನಂ ಏಸೋ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ। ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ। ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ। ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ದಿಬ್ಬಾನಿ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಯಾಮಾನಂ ದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಯಾಮಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಇದಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ - 'ಕಪಣಂ ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯ'"।

"ಯಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾನುಸಕಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ, ತುಸಿತಾನಂ ದೇವಾನಂ ಏಸೋ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ। ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ। ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ। ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ತುಸಿತಾನಂ ದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ತುಸಿತಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಇದಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ - 'ಕಪಣಂ ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯ'"।

"ಯಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾನುಸಕಾನಿ ಅಟ್ಠ ವಸ್ಸಸತಾನಿ, ನಿಮ್ಮಾನರತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಏಸೋ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ। ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ। ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ। ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಅಟ್ಠ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿಮ್ಮಾನರತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ನಿಮ್ಮಾನರತೀನಂ

ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಇದಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ - 'ಕಪಣಂ ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯ'"।

"ಯಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾನುಸಕಾನಿ ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಸತಾನಿ, ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಏಸೋ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ। ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ। ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ। ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಇದಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ - 'ಕಪಣಂ ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯಾ'"ತಿ।

"ಪಾಣಂ ನ ಹಞ್ಞೇ [ಹಾನೇ (ಸೀ॰), ಹೇನ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೭೧] ನ ಚದಿನ್ನಮಾದಿಯೇ,
ಮುಸಾ ನ ಭಾಸೇ ನ ಚ ಮಜ್ಜಪೋ ಸಿಯಾ।
ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ವಿರಮೇಯ್ಯ ಮೇಥುನಾ,
ರತ್ತಿಂ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ವಿಕಾಲಭೋಜನಂ॥

"ಮಾಲಂ ನ ಧಾರೇ ನ ಚ ಗನ್ಧಮಾಚರೇ [ಗನ್ಧಮಾಧರೇ (ಕ॰)],
ಮಞ್ಚೇ ಛಮಾಯಂ ವ ಸಯೇಥ ಸನ್ಥತೇ।
ಏತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಮಾಹುಪೋಸಥಂ,
ಬುದ್ಧೇನ ದುಕ್ಖನ್ತಗುನಾ ಪಕಾಸಿತಂ॥

"ಚನ್ದೋ ಚ ಸುರಿಯೋ ಚ ಉಭೋ ಸುದಸ್ಸನಾ,
ಓಭಾಸಯಂ ಅನುಪರಿಯನ್ತಿ ಯಾವತಾ।
ತಮೋನುದಾ ತೇ ಪನ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಗಾ,
ನಭೇ ಪಭಾಸನ್ತಿ ದಿಸಾವಿರೋಚನಾ॥

"ಏತಸ್ಮಿಂ ಯಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಅನ್ತರೇ ಧನಂ,
ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯಞ್ಚ ಭದ್ದಕಂ।
ಸಿಙ್ಗೀಸುವಣ್ಣಂ ಅಥ ವಾಪಿ ಕಞ್ಚನಂ,
ಯಂ ಜಾತರೂಪಂ ಹಟಕನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

"ಅಟ್ಠಙ್ಗುಪೇತಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ,
ಕಲಮ್ಪಿ ತೇ ನಾನುಭವನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ।
ಚನ್ದಪ್ಪಭಾ ತಾರಗಣಾ ಚ ಸಬ್ಬೇ॥

"ತಸ್ಮಾ ಹಿ ನಾರೀ ಚ ನರೋ ಚ ಸೀಲವಾ,
ಅಟ್ಠಙ್ಗುಪೇತಂ ಉಪವಸ್ಸುಪೋಸಥಂ।
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾನ ಸುಖುದ್ರಯಾನಿ,
ಅನಿನ್ದಿತಾ ಸಗ್ಗಮುಪೇನ್ತಿ ಠಾನ"ನ್ತಿ॥ ದುತಿಯಂ।

೩. ವಿಸಾಖಾಸುತ್ತಂ

೪೩. [ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೭೧] ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ। ಅಥ ಖೋ ವಿಸಾಖಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ವಿಸಾಖಂ ಮಿಗಾರಮಾತರಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ – "ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಉಪೋಸಥೋ ಉಪವುತ್ಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ। ಕಥಂ ಉಪವುತ್ಥೋ ಚ, ವಿಸಾಖೇ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ? ಇಧ, ವಿಸಾಖೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ – 'ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಾ ನಿಹಿತದಣ್ಡಾ ನಿಹಿತಸತ್ಥಾ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನಾ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನೋ ವಿಹರನ್ತಿ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರಾಮಿ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ , ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'"ತಿ। ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰…।

"'ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಪಹಾಯ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತಾ ನೀಚಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ – ಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರಕೇ ವಾ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಪಹಾಯ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನೀಚಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಮಿ – ಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರಕೇ ವಾ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಉಪವುತ್ಥೋ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ।

"ಕೀವಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ, ಕೀವಮಹಾನಿಸಂಸೋ, ಕೀವಮಹಾಜುತಿಕೋ, ಕೀವಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ವಿಸಾಖೇ, ಯೋ ಇಮೇಸಂ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಮಹಾಜನಪದಾನಂ ಪಹೂತರತ್ತರತನಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಯ್ಯ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಅಙ್ಗಾನಂ ಮಗಧಾನಂ ಕಾಸೀನಂ ಕೋಸಲಾನಂ ವಜ್ಜೀನಂ ಮಲ್ಲಾನಂ ಚೇತೀನಂ ವಙ್ಗಾನಂ ಕುರೂನಂ ಪಞ್ಚಾಲಾನಂ ಮಚ್ಛಾನಂ ಸೂರಸೇನಾನಂ ಅಸ್ಸಕಾನಂ ಅವನ್ತೀನಂ ಗನ್ಧಾರಾನಂ ಕಮ್ಬೋಜಾನಂ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಂ ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿಂ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಕಪಣಂ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯ।

"ಯಾನಿ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾನುಸಕಾನಿ ಪಞ್ಞಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ, ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಏಸೋ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ। ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ। ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ। ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ವಿಸಾಖೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ । ಇದಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ವಿಸಾಖೇ, ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ – 'ಕಪಣಂ ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯ'"।

"ಯಂ , ವಿಸಾಖೇ, ಮಾನುಸಕಂ ವಸ್ಸಸತಂ, ತಾವತಿಂಸಾನಂ ದೇವಾನಂ ಏಸೋ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ। ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ। ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ। ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ವಿಸಾಖೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ

ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಇದಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ವಿಸಾಖೇ, ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ - 'ಕಪಣಂ ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯ'"।

"ಯಾನಿ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾನುಸಕಾನಿ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಸತಾನಿ...ಪೇ॰... ಚತ್ತಾರಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ...ಪೇ॰... ಅಟ್ಠ ವಸ್ಸಸತಾನಿ...ಪೇ॰... ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಏಸೋ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ । ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ। ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ। ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ವಿಸಾಖೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಇದಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ವಿಸಾಖೇ, ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ - 'ಕಪಣಂ ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯಾ'"ತಿ।

"ಪಾಣಂ ನ ಹಞ್ಞೇ ನ ಚದಿನ್ನಮಾದಿಯೇ,
ಮುಸಾ ನ ಭಾಸೇ ನ ಚ ಮಜ್ಜಪೋ ಸಿಯಾ।
ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ವಿರಮೇಯ್ಯ ಮೇಥುನಾ,
ರತ್ತಿಂ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ವಿಕಾಲಭೋಜನಂ॥

"ಮಾಲಂ ನ ಧಾರೇ ನ ಚ ಗನ್ಧಮಾಚರೇ,
ಮಞ್ಚೇ ಛಮಾಯಂ ವ ಸಯೇಥ ಸನ್ಥತೇ।
ಏತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಮಾಹುಪೋಸಥಂ,
ಬುದ್ಧೇನ ದುಕ್ಖನ್ತಗುನಾ ಪಕಾಸಿತಂ॥

"ಚನ್ದೋ ಚ ಸುರಿಯೋ ಚ ಉಭೋ ಸುದಸ್ಸನಾ,
ಓಭಾಸಯಂ ಅನುಪರಿಯನ್ತಿ ಯಾವತಾ।
ತಮೋನುದಾ ತೇ ಪನ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಗಾ,
ನಭೇ ಪಭಾಸನ್ತಿ ದಿಸಾವಿರೋಚನಾ॥

"ಏತಸ್ಮಿಂ ಯಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಅನ್ತರೇ ಧನಂ,
ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯಞ್ಚ ಭದ್ದಕಂ।
ಸಿಙ್ಗೀಸುವಣ್ಣಂ ಅಥ ವಾಪಿ ಕಞ್ಚನಂ,
ಯಂ ಜಾತರೂಪಂ ಹಟಕನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

"ಅಟ್ಠಙ್ಗುಪೇತಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ,
ಕಲಮ್ಪಿ ತೇ ನಾನುಭವನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ।
ಚನ್ದಪ್ಪಭಾ ತಾರಗಣಾ ಚ ಸಬ್ಬೇ॥

"ತಸ್ಮಾ ಹಿ ನಾರೀ ಚ ನರೋ ಚ ಸೀಲವಾ,
ಅಟ್ಠಙ್ಗುಪೇತಂ ಉಪವಸ್ಸುಪೋಸಥಂ।

ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾನ ಸುಖುದ್ರಯಾನಿ,

ಅನಿನ್ದಿತಾ ಸಗ್ಗಮುಪೇನ್ತಿ ಠಾನ"ನ್ತಿ॥ ತತಿಯಂ।

೪. ವಾಸೇಟ್ಠಸುತ್ತಂ

೪೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ಅಥ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಉಪಾಸಕೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠಂ ಉಪಾಸಕಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಉಪೋಸಥೋ ಉಪವುತ್ಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅನಿನ್ದಿತಾ ಸಗ್ಗಮುಪೇನ್ತಿ ಠಾನ"ನ್ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಉಪಾಸಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಿಯಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸೇಯ್ಯುಂ, ಪಿಯಾನಮ್ಪಿ ಮೇ ಅಸ್ಸ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತಾನಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ। ಸಬ್ಬೇ ಚೇಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಖತ್ತಿಯಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸೇಯ್ಯುಂ, ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿಸ್ಸ ಖತ್ತಿಯಾನಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ। ಸಬ್ಬೇ ಚೇಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ...ಪೇ॰... ವೇಸ್ಸಾ ... ಸುದ್ದಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸೇಯ್ಯುಂ, ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿಸ್ಸ ಸುದ್ದಾನಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ"ತಿ।

"ಏವಮೇತಂ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಏವಮೇತಂ, ವಾಸೇಟ್ಠ! ಸಬ್ಬೇ ಚೇಪಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಖತ್ತಿಯಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸೇಯ್ಯುಂ, ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿಸ್ಸ ಖತ್ತಿಯಾನಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ। ಸಬ್ಬೇ ಚೇಪಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ...ಪೇ॰... ವೇಸ್ಸಾ... ಸುದ್ದಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸೇಯ್ಯುಂ, ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿಸ್ಸ ಸುದ್ದಾನಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ। ಸದೇವಕೋ ಚೇಪಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಲೋಕೋ ಸಮಾರಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೋ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಪಜಾ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸೇಯ್ಯುಂ [ಉಪವಸೇಯ್ಯ (?)], ಸದೇವಕಸ್ಸಪಿಸ್ಸ [ಸದೇವಕಸ್ಸ (ಸಬ್ಬತ್ಥ) ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೧೯೩; ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೬೪ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಲೋಕಸ್ಸ ಸಮಾರಕಸ್ಸ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಸ್ಸ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ। ಇಮೇ ಚೇಪಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಮಹಾಸಾಲಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸೇಯ್ಯುಂ, ಇಮೇಸಮ್ಪಿಸ್ಸ ಮಹಾಸಾಲಾನಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ( ) [(ಸಚೇ ಚೇತೇಯ್ಯುಂ) ಕತ್ಥಚಿ ಅತ್ಥಿ। ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೧೯೩ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ]। ಕೋ ಪನ ವಾದೋ ಮನುಸ್ಸಭೂತಸ್ಸಾ"ತಿ! ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಬೋಜ್ಝಸುತ್ತಂ

೪೫. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಬೋಜ್ಝಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಬೋಜ್ಝಂ ಉಪಾಸಿಕಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಬೋಜ್ಝೇ, ಉಪೋಸಥೋ ಉಪವುತ್ಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ। ಕಥಂ ಉಪವುತ್ಥೋ ಚ, ಬೋಜ್ಝೇ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ? ಇಧ , ಬೋಜ್ಝೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಾ ನಿಹಿತದಣ್ಡಾ ನಿಹಿತಸತ್ಥಾ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನಾ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನೋ ವಿಹರನ್ತಿ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರಾಮಿ।

ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰…।

"'ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಪಹಾಯ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತಾ ನೀಚಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ - ಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರಕೇ ವಾ। ಅಹಂ ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಪಹಾಯ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನೀಚಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಮಿ - ಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರಕೇ ವಾ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ, ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಉಪವುತ್ಥೋ ಖೋ, ಬೋಜ್ಝೇ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ।

"ಕೀವಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ, ಕೀವಮಹಾನಿಸಂಸೋ, ಕೀವಮಹಾಜುತಿಕೋ, ಕೀವಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಬೋಜ್ಝೇ, ಯೋ ಇಮೇಸಂ ಸೋಳಸನ್ನಂ ಮಹಾಜನಪದಾನಂ ಪಹೂತರತ್ತರತನಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಾಧಿಪಚ್ಚಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಯ್ಯ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಙ್ಗಾನಂ ಮಗಧಾನಂ ಕಾಸೀನಂ ಕೋಸಲಾನಂ ವಜ್ಜೀನಂ ಮಲ್ಲಾನಂ ಚೇತೀನಂ ವಙ್ಗಾನಂ ಕುರೂನಂ ಪಞ್ಚಾಲಾನಂ ಮಚ್ಛಾನಂ ಸೂರಸೇನಾನಂ ಅಸ್ಸಕಾನಂ ಅವನ್ತೀನಂ ಗನ್ಧಾರಾನಂ ಕಮ್ಬೋಜಾನಂ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ಏತಂ ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿಂ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಕಪಣಂ, ಬೋಜ್ಝೇ, ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯ।

"ಯಾನಿ, ಬೋಜ್ಝೇ, ಮಾನುಸಕಾನಿ ಪಞ್ಞಾಸ ವಸ್ಸಾನಿ, ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಏಸೋ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ। ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ। ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ। ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಬೋಜ್ಝೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಇದಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಬೋಜ್ಝೇ, ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ - 'ಕಪಣಂ ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯ'"।

"ಯಂ, ಬೋಜ್ಝೇ, ಮಾನುಸಕಂ ವಸ್ಸಸತಂ…ಪೇ॰… ತಾನಿ, ಬೋಜ್ಝೇ, ಮಾನುಸಕಾನಿ ದ್ವೇ ವಸ್ಸಸತಾನಿ…ಪೇ॰… ಚತ್ತಾರಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ…ಪೇ॰… ಅಟ್ಠ ವಸ್ಸಸತಾನಿ…ಪೇ॰… ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಏಸೋ ಏಕೋ ರತ್ತಿನ್ದಿವೋ। ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಯೋ ಮಾಸೋ। ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಯೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ। ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಬೋಜ್ಝೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಇದಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಬೋಜ್ಝೇ, ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸಿತಂ - 'ಕಪಣಂ ಮಾನುಸಕಂ ರಜ್ಜಂ ದಿಬ್ಬಂ ಸುಖಂ ಉಪನಿಧಾಯಾ'"ತಿ।

"ಪಾಣಂ ನ ಹಞ್ಞೇ ನ ಚದಿನ್ನಮಾದಿಯೇ,
ಮುಸಾ ನ ಭಾಸೇ ನ ಚ ಮಜ್ಜಪೋ ಸಿಯಾ।
ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾ ವಿರಮೇಯ್ಯ ಮೇಥುನಾ,
ರತ್ತಿಂ ನ ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ ವಿಕಾಲಭೋಜನಂ॥

"ಮಾಲಂ ನ ಧಾರೇ ನ ಚ ಗನ್ಧಮಾಚರೇ,
ಮಞ್ಚೇ ಛಮಾಯಂ ವ ಸಯೇಥ ಸನ್ಥತೇ।

ಏತಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಮಾಹುಪೋಸಥಂ,
ಬುದ್ಧೇನ ದುಕ್ಖನ್ತಗುನಾ ಪಕಾಸಿತಂ॥

“ಚನ್ದೋ ಚ ಸುರಿಯೋ ಚ ಉಭೋ ಸುದಸ್ಸನಾ,
ಓಭಾಸಯಂ ಅನುಪರಿಯನ್ತಿ ಯಾವತಾ।
ತಮೋನುದಾ ತೇ ಪನ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಗಾ,
ನಭೇ ಪಭಾಸನ್ತಿ ದಿಸಾವಿರೋಚನಾ॥

“ಏತಸ್ಮಿಂ ಯಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಅನ್ತರೇ ಧನಂ,
ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯಞ್ಚ ಭದ್ದಕಂ।
ಸಿಙ್ಗೀಸುವಣ್ಣಂ ಅಥ ವಾಪಿ ಕಞ್ಚನಂ,
ಯಂ ಜಾತರೂಪಂ ಹಟಕನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ॥

“ಅಟ್ಠಙ್ಗುಪೇತಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ,
ಕಲಮ್ಪಿ ತೇ ನಾನುಭವನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ।
ಚನ್ದಪ್ಪಭಾ ತಾರಗಣಾ ಚ ಸಬ್ಬೇ॥

“ತಸ್ಮಾ ಹಿ ನಾರೀ ಚ ನರೋ ಚ ಸೀಲವಾ,
ಅಟ್ಠಙ್ಗುಪೇತಂ ಉಪವಸ್ಸುಪೋಸಥಂ।
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾನ ಸುಖುದ್ರಯಾನಿ,
ಅನಿನ್ದಿತಾ ಸಗ್ಗಮುಪೇನ್ತಿ ಠಾನ”ನ್ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಅನುರುದ್ಧಸುತ್ತಂ

೪೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಘೋಸಿತಾರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ಗತೋ ಹೋತಿ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಅನುರುದ್ಧಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಅನುರುದ್ಧಂ ಏತದವೋಚುಂ - “ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ ಅನುರುದ್ಧ, ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾ ನಾಮ ದೇವತಾ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಕಾರೇಮ ವಸಂ ವತ್ತೇಮ। ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ ಅನುರುದ್ಧ, ಯಾದಿಸಕಂ ವಣ್ಣಂ ಆಕಙ್ಖಾಮ ತಾದಿಸಕಂ ವಣ್ಣಂ ಠಾನಸೋ ಪಟಿಲಭಾಮ; ಯಾದಿಸಕಂ ಸರಂ ಆಕಙ್ಖಾಮ ತಾದಿಸಕಂ ಸರಂ ಠಾನಸೋ ಪಟಿಲಭಾಮ; ಯಾದಿಸಕಂ ಸುಖಂ ಆಕಙ್ಖಾಮ ತಾದಿಸಕಂ ಸುಖಂ ಠಾನಸೋ ಪಟಿಲಭಾಮ। ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ ಅನುರುದ್ಧ, ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾ ನಾಮ ದೇವತಾ ಇಮೇಸು ತೀಸು ಠಾನೇಸು ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಕಾರೇಮ ವಸಂ ವತ್ತೇಮಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುರುದ್ಧಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಅಹೋ ವತಿಮಾ ದೇವತಾ ಸಬ್ಬಾವ ನೀಲಾ ಅಸ್ಸು ನೀಲವಣ್ಣಾ ನೀಲವತ್ಥಾ ನೀಲಾಲಙ್ಕಾರಾ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುರುದ್ಧಸ್ಸ ಚಿತ್ತಮಞ್ಞಾಯ ಸಬ್ಬಾವ ನೀಲಾ ಅಹೇಸುಂ ನೀಲವಣ್ಣಾ ನೀಲವತ್ಥಾ ನೀಲಾಲಙ್ಕಾರಾ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುರುದ್ಧಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಅಹೋ ವತಿಮಾ ದೇವತಾ ಸಬ್ಬಾವ ಪೀತಾ ಅಸ್ಸು…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಾವ ಲೋಹಿತಕಾ ಅಸ್ಸು… ಸಬ್ಬಾವ ಓದಾತಾ ಅಸ್ಸು ಓದಾತವಣ್ಣಾ ಓದಾತವತ್ಥಾ ಓದಾತಾಲಙ್ಕಾರಾ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಅನುರುದ್ಧಸ್ಸ ಚಿತ್ತಮಞ್ಞಾಯ ಸಬ್ಬಾವ ಓದಾತಾ ಅಹೇಸುಂ ಓದಾತವಣ್ಣಾ ಓದಾತವತ್ಥಾ ಓದಾತಾಲಙ್ಕಾರಾ।

ಅಥ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ ಏಕಾ ಚ [ಕೋ (ಸೀ॰), ಏಕಾವ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಗಾಯಿ ಏಕಾ ಚ [ಏಕಾ ಪನ (ಸೀ॰), ಏಕಾವ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ನಚ್ಚಿ ಏಕಾ ಚ [ಏಕಾ (ಸೀ॰), ಏಕಾವ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಅಚ್ಛರಂ ವಾದೇಸಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕಸ್ಸ ತೂರಿಯಸ್ಸ [ತುರಿಯಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಸುವಿನೀತಸ್ಸ ಸುಪ್ಪಟಿಪತಾಳಿತಸ್ಸ ಕುಸಲೇಹಿ ಸುಸಮನ್ನಾಹತಸ್ಸ ಸದ್ದೋ ಹೋತಿ ವಗ್ಗು ಚ ರಜನೀಯೋ ಚ ಕಮನೀಯೋ ಚ ಪೇಮನೀಯೋ ಚ ಮದನೀಯೋ ಚ; ಏವಮೇವಂ ತಾಸಂ ದೇವತಾನಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾನಂ ಸದ್ದೋ ಹೋತಿ ವಗ್ಗು ಚ ರಜನೀಯೋ ಚ ಕಮನೀಯೋ ಚ ಪೇಮನೀಯೋ ಚ ಮದನೀಯೋ ಚ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಓಕ್ಖಿಪಿ।

ಅಥ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ “ನ ಖ್ವಯ್ಯೋ ಅನುರುದ್ಧೋ ಸಾದಿಯತೀ”ತಿ [ಸಾದಯತೀತಿ (ಸದ್ದನೀತಿಧಾತುಮಾಲಾ)] ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

“ಇಧಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ದಿವಾವಿಹಾರಂ ಗತೋ ಹೋಮಿ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾ ದೇವತಾ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ತಾ ದೇವತಾ ಮಂ ಏತದವೋಚುಂ – ‘ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ ಅನುರುದ್ಧ, ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾ ನಾಮ ದೇವತಾ ತೀಸು ಠಾನೇಸು ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಕಾರೇಮ ವಸಂ ವತ್ತೇಮ। ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ ಅನುರುದ್ಧ, ಯಾದಿಸಕಂ ವಣ್ಣಂ ಆಕಙ್ಖಾಮ ತಾದಿಸಕಂ ವಣ್ಣಂ ಠಾನಸೋ ಪಟಿಲಭಾಮ; ಯಾದಿಸಕಂ ಸರಂ ಆಕಙ್ಖಾಮ ತಾದಿಸಕಂ ಸರಂ ಠಾನಸೋ ಪಟಿಲಭಾಮ; ಯಾದಿಸಕಂ ಸುಖಂ ಆಕಙ್ಖಾಮ ತಾದಿಸಕಂ ಸುಖಂ ಠಾನಸೋ ಪಟಿಲಭಾಮ। ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ ಅನುರುದ್ಧ, ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾ ನಾಮ ದೇವತಾ ಇಮೇಸು ತೀಸು ಠಾನೇಸು ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಕಾರೇಮ ವಸಂ ವತ್ತೇಮಾ’ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಅಹೋ ವತಿಮಾ ದೇವತಾ ಸಬ್ಬಾವ ನೀಲಾ ಅಸ್ಸು ನೀಲವಣ್ಣಾ ನೀಲವತ್ಥಾ ನೀಲಾಲಙ್ಕಾರಾ’ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ತಾ ದೇವತಾ ಮಮ ಚಿತ್ತಮಞ್ಞಾಯ ಸಬ್ಬಾವ ನೀಲಾ ಅಹೇಸುಂ ನೀಲವಣ್ಣಾ ನೀಲವತ್ಥಾ ನೀಲಾಲಙ್ಕಾರಾ।

“ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಅಹೋ ವತಿಮಾ ದೇವತಾ ಸಬ್ಬಾವ ಪೀತಾ ಅಸ್ಸು…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಾವ ಲೋಹಿತಕಾ ಅಸ್ಸು…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಾವ ಓದಾತಾ ಅಸ್ಸು ಓದಾತವಣ್ಣಾ ಓದಾತವತ್ಥಾ ಓದಾತಾಲಙ್ಕಾರಾ’ತಿ । ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ತಾ ದೇವತಾ ಮಮ ಚಿತ್ತಮಞ್ಞಾಯ ಸಬ್ಬಾವ ಓದಾತಾ ಅಹೇಸುಂ ಓದಾತವಣ್ಣಾ ಓದಾತವತ್ಥಾ ಓದಾತಾಲಙ್ಕಾರಾ।

“ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ತಾ ದೇವತಾ ಏಕಾ ಚ ಗಾಯಿ ಏಕಾ ಚ ನಚ್ಚಿ ಏಕಾ ಚ ಅಚ್ಛರಂ ವಾದೇಸಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕಸ್ಸ ತೂರಿಯಸ್ಸ ಸುವಿನೀತಸ್ಸ ಸುಪ್ಪಟಿಪತಾಳಿತಸ್ಸ ಕುಸಲೇಹಿ ಸುಸಮನ್ನಾಹತಸ್ಸ ಸದ್ದೋ ಹೋತಿ ವಗ್ಗು ಚ ರಜನೀಯೋ ಚ ಕಮನೀಯೋ ಚ ಪೇಮನೀಯೋ ಚ ಮದನೀಯೋ ಚ; ಏವಮೇವಂ ತಾಸಂ ದೇವತಾನಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾನಂ ಸದ್ದೋ ಹೋತಿ ವಗ್ಗು ಚ ರಜನೀಯೋ ಚ ಕಮನೀಯೋ ಚ ಪೇಮನೀಯೋ ಚ ಮದನೀಯೋ ಚ। ಅಥ ಖ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಓಕ್ಖಿಪಿಂ।

“ಅಥ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ತಾ ದೇವತಾ ‘ನ ಖ್ವಯ್ಯೋ ಅನುರುದ್ಧೋ ಸಾದಿಯತೀ’ತಿ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಿಂಸು। ಕತಿಹಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತೀ”ತಿ?

“ಅಟ್ಠಹಿ ಖೋ, ಅನುರುದ್ಧ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ಅನುರುದ್ಧ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಭತ್ತುನೋ ದೇನ್ತಿ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ಹಿತೇಸಿನೋ ಅನುಕಮ್ಪಕಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ ತಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಾಯಿನೀ ಪಚ್ಛಾನಿಪಾತಿನೀ ಕಿಙ್ಕಾರಪಟಿಸ್ಸಾವಿನೀ ಮನಾಪಚಾರಿನೀ ಪಿಯವಾದಿನೀ।

“ಯೇ ತೇ ಭತ್ತು ಗರುನೋ [ಗುರುನೋ (ಕ॰)] ಹೋನ್ತಿ - ಮಾತಾತಿ ವಾ ಪಿತಾತಿ ವಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ ವಾ - ತೇ ಸಕ್ಕರೋತಿ, ಗರುಂ ಕರೋತಿ [ಗರುಕರೋತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಮಾನೇತಿ, ಪೂಜೇತಿ, ಅಬ್ಭಾಗತೇ ಚ ಆಸನೋದಕೇನ ಪಟಿಪೂಜೇತಿ।

“ಯೇ ತೇ ಭತ್ತು ಅಬ್ಭನ್ತರಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ - ಉಣ್ಣಾತಿ ವಾ ಕಪ್ಪಾಸಾತಿ ವಾ - ತತ್ಥ ದಕ್ಖಾ ಹೋತಿ ಅನಲಸಾ ತತ್ರುಪಾಯಾಯ [ತತ್ರೂಪಾಯಾಯ (ಸೀ॰), ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೩೫; ೧೧.೧೪] ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ।

“ಯೋ ಸೋ ಭತ್ತು ಅಬ್ಭನ್ತರೋ ಅನ್ತೋಜನೋ - ದಾಸಾತಿ ವಾ ಪೇಸ್ಸಾತಿ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾತಿ ವಾ - ತೇಸಂ ಕತಞ್ಚ ಕತತೋ ಜಾನಾತಿ ಅಕತಞ್ಚ ಅಕತತೋ ಜಾನಾತಿ, ಗಿಲಾನಕಾನಞ್ಚ ಬಲಾಬಲಂ ಜಾನಾತಿ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಞ್ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚಂಸೇನ [ಪಚ್ಚಯೇನ (ಸ್ಯಾ॰), ಪಚ್ಚತ್ತಂಸೇನ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೩೩] ಸಂವಿಭಜತಿ।

“ಯಂ ಭತ್ತು ಆಹರತಿ ಧನಂ ವಾ ಧಞ್ಞಂ ವಾ ಜಾತರೂಪಂ ವಾ ತಂ ಆರಕ್ಖೇನ ಗುತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ತತ್ಥ ಚ ಹೋತಿ ಅಧುತ್ತೀ ಅಥೇನೀ ಅಸೋಣ್ಡೀ ಅವಿನಾಸಿಕಾ।

“ಉಪಾಸಿಕಾ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗತಾ ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗತಾ।

“ಸೀಲವತೀ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ - ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಾ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತಾ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತಾ, ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತಾ, ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತಾ।

“ಚಾಗವತೀ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ। ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಮುತ್ತಚಾಗಾ [ಮುತ್ತಚಾಗೀ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಯತಪಾಣಿನೀ [ಪಯತಪಾಣಿ (ಸೀ॰), ಪಯತಪಾಣೀ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತಾ ಯಾಚಯೋಗಾ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತಾ।

“ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಅನುರುದ್ಧ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

> “ಯೋ ನಂ ಭರತಿ ಸಬ್ಬದಾ, ನಿಚ್ಚಂ ಆತಾಪಿ ಉಸ್ಸುಕೋ।
> ತಂ ಸಬ್ಬಕಾಮದಂ [ತಂ ಸಬ್ಬಕಾಮಹರಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಸಬ್ಬಕಾಮಹರಂ (ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೩೩] ಪೋಸಂ, ಭತ್ತಾರಂ ನಾತಿಮಞ್ಞತಿ॥
>
> “ನ ಚಾಪಿ ಸೋತ್ಥಿ ಭತ್ತಾರಂ, ಇಸ್ಸಾವಾದೇನ ರೋಸಯೇ।
> ಭತ್ತು ಚ ಗರುನೋ ಸಬ್ಬೇ, ಪಟಿಪೂಜೇತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ॥
>
> “ಉಟ್ಠಾಹಿಕಾ [ಉಟ್ಠಾಯಿಕಾ (ಕ॰)] ಅನಲಸಾ, ಸಙ್ಗಹಿತಪರಿಜ್ಜನಾ।
> ಭತ್ತು ಮನಾಪಂ ಚರತಿ, ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ॥

“ಯಾ ಏವಂ ವತ್ತತಿ ನಾರೀ, ಭತ್ತು ಛನ್ದವಸಾನುಗಾ।
ಮನಾಪಾ ನಾಮ ತೇ [ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ದೇವಾ, ಯತ್ಥ ಸಾ ಉಪಪಜ್ಜತೀ”ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ದುತಿಯವಿಸಾಖಾಸುತ್ತಂ

೪೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ। ಅಥ ಖೋ ವಿಸಾಖಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾ…ಪೇ॰… ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ವಿಸಾಖಂ ಮಿಗಾರಮಾತರಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಅಟ್ಠಹಿ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಭತ್ತುನೋ ದೇನ್ತಿ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ಹಿತೇಸಿನೋ ಅನುಕಮ್ಪಕಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ ತಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಾಯಿನೀ ಪಚ್ಛಾನಿಪಾತಿನೀ ಕಿಙ್ಕಾರಪಟಿಸ್ಸಾವಿನೀ ಮನಾಪಚಾರಿನೀ ಪಿಯವಾದಿನೀ…ಪೇ॰…।

“ಚಾಗವತೀ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ। ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಮುತ್ತಚಾಗಾ ಪಯತಪಾಣಿನೀ ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತಾ ಯಾಚಯೋಗಾ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತಾ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

“ಯೋ ನಂ ಭರತಿ ಸಬ್ಬದಾ, ನಿಚ್ಚಂ ಆತಾಪಿ ಉಸ್ಸುಕೋ।
ತಂ ಸಬ್ಬಕಾಮದಂ ಪೋಸಂ, ಭತ್ತಾರಂ ನಾತಿಮಞ್ಞತಿ॥

“ನ ಚಾಪಿ ಸೋತ್ಥಿ ಭತ್ತಾರಂ, ಇಸ್ಸಾವಾದೇನ ರೋಸಯೇ।
ಭತ್ತು ಚ ಗರುನೋ ಸಬ್ಬೇ, ಪಟಿಪೂಜೇತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ॥

“ಉಟ್ಠಾಹಿಕಾ ಅನಲಸಾ, ಸಙ್ಗಹಿತಪರಿಜ್ಜನಾ।
ಭತ್ತು ಮನಾಪಂ ಚರತಿ, ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ॥

“ಯಾ ಏವಂ ವತ್ತತಿ ನಾರೀ, ಭತ್ತು ಛನ್ದವಸಾನುಗಾ।
ಮನಾಪಾ ನಾಮ ತೇ [ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ದೇವಾ, ಯತ್ಥ ಸಾ ಉಪಪಜ್ಜತೀ”ತಿ॥ ಸತ್ತಮಂ।

೮. ನಕುಲಮಾತಾಸುತ್ತಂ

೪೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಭಗ್ಗೇಸು ವಿಹರತಿ ಸುಂಸುಮಾರಗಿರೇ [ಸುಂಸುಮಾರಗಿರೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಭೇಸಕಳಾವನೇ ಮಿಗದಾಯೇ। ಅಥ ಖೋ ನಕುಲಮಾತಾ ಗಹಪತಾನೀ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ…ಪೇ॰…। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ನಕುಲಮಾತರಂ ಗಹಪತಾನಿಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಅಟ್ಠಹಿ ಖೋ, ನಕುಲಮಾತೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ನಕುಲಮಾತೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಭತ್ತುನೋ ದೇನ್ತಿ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ಹಿತೇಸಿನೋ ಅನುಕಮ್ಪಕಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ ತಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಾಯಿನೀ ಪಚ್ಛಾನಿಪಾತಿನೀ ಕಿಙ್ಕಾರಪಟಿಸ್ಸಾವಿನೀ ಮನಾಪಚಾರಿನೀ ಪಿಯವಾದಿನೀ।

“ಯೇ ತೇ ಭತ್ತು ಗರುನೋ ಹೋನ್ತಿ - ಮಾತಾತಿ ವಾ ಪಿತಾತಿ ವಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ ವಾ - ತೇ ಸಕ್ಕರೋತಿ ಗರುಂ ಕರೋತಿ ಮಾನೇತಿ ಪೂಜೇತಿ, ಅಬ್ಭಾಗತೇ ಚ ಆಸನೋದಕೇನ ಪಟಿಪೂಜೇತಿ।

“ಯೇ ತೇ ಭತ್ತು ಅಬ್ಭನ್ತರಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ - ಉಣ್ಣಾತಿ ವಾ ಕಪ್ಪಾಸಾತಿ ವಾ - ತತ್ಥ ದಕ್ಖಾ ಹೋತಿ ಅನಲಸಾ ತತ್ರುಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ।

“ಯೋ ಸೋ ಭತ್ತು ಅಬ್ಭನ್ತರೋ ಅನ್ತೋಜನೋ - ದಾಸಾತಿ ವಾ ಪೇಸ್ಸಾತಿ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾತಿ ವಾ - ತೇಸಂ ಕತಞ್ಚ ಕತತೋ ಜಾನಾತಿ ಅಕತಞ್ಚ ಅಕತತೋ ಜಾನಾತಿ, ಗಿಲಾನಕಾನಞ್ಚ ಬಲಾಬಲಂ ಜಾನಾತಿ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಞ್ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚಂಸೇನ ಸಂವಿಭಜತಿ।

“ಯಂ ಭತ್ತಾ ಆಹರತಿ ಧನಂ ವಾ ಧಞ್ಞಂ ವಾ ರಜತಂ ವಾ ಜಾತರೂಪಂ ವಾ ತಂ ಆರಕ್ಖೇನ ಗುತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ತತ್ಥ ಚ ಹೋತಿ ಅಧುತ್ತೀ ಅಥೇನೀ ಅಸೋಣ್ಡೀ ಅವಿನಾಸಿಕಾ।

“ಉಪಾಸಿಕಾ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗತಾ ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗತಾ।

“ಸೀಲವತೀ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ - ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಾ…ಪೇ॰… ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತಾ…ಪೇ॰…।

“ಚಾಗವತೀ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಮುತ್ತಚಾಗಾ ಪಯತಪಾಣಿನೀ ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತಾ ಯಾಚಯೋಗಾ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತಾ।

“ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ನಕುಲಮಾತೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

“ಯೋ ನಂ ಭರತಿ ಸಬ್ಬದಾ, ನಿಚ್ಚಂ ಆತಾಪಿ ಉಸ್ಸುಕೋ।
ತಂ ಸಬ್ಬಕಾಮದಂ ಪೋಸಂ, ಭತ್ತಾರಂ ನಾತಿಮಞ್ಞತಿ॥

“ನ ಚಾಪಿ ಸೋತ್ಥಿ ಭತ್ತಾರಂ, ಇಸ್ಸಾವಾದೇನ ರೋಸಯೇ।
ಭತ್ತು ಚ ಗರುನೋ ಸಬ್ಬೇ, ಪಟಿಪೂಜೇತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ॥

“ಉಟ್ಠಾಹಿಕಾ ಅನಲಸಾ, ಸಙ್ಗಹಿತಪರಿಜ್ಜನಾ।
ಭತ್ತು ಮನಾಪಂ ಚರತಿ, ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ॥

“ಯಾ ಏವಂ ವತ್ತತಿ ನಾರೀ, ಭತ್ತು ಛನ್ದವಸಾನುಗಾ।
ಮನಾಪಾ ನಾಮ ತೇ [ಮನಾಪಕಾಯಿಕಾ (ಸೀ॰)] ದೇವಾ, ಯತ್ಥ ಸಾ ಉಪಪಜ್ಜತೀ”ತಿ॥ ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಠಮಇಧಲೋಕಿಕಸುತ್ತಂ

೪೯. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ। ಅಥ ಖೋ ವಿಸಾಖಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ…ಪೇ॰…। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ವಿಸಾಖಂ ಮಿಗಾರಮಾತರಂ ಭಗವಾ

ಏತದವೋಚ -

“ಚತೂಹಿ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಇಧಲೋಕವಿಜಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಅಯಂಸ ಲೋಕೋ ಆರದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ? ಇಧ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸುಸಂವಿಹಿತಕಮ್ಮನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಗಹಿತಪರಿಜನೋ, ಭತ್ತು ಮನಾಪಂ ಚರತಿ, ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸುಸಂವಿಹಿತಕಮ್ಮನ್ತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಯೇ ತೇ ಭತ್ತು ಅಬ್ಭನ್ತರಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ - ಉಣ್ಣಾತಿ ವಾ ಕಪ್ಪಾಸಾತಿ ವಾ - ತತ್ಥ ದಕ್ಖಾ ಹೋತಿ ಅನಲಸಾ ತತ್ರುಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ। ಏವಂ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸುಸಂವಿಹಿತಕಮ್ಮನ್ತೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸಙ್ಗಹಿತಪರಿಜನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಯೋ ಸೋ ಭತ್ತು ಅಬ್ಭನ್ತರೋ ಅನ್ತೋಜನೋ - ದಾಸಾತಿ ವಾ ಪೇಸ್ಸಾತಿ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾತಿ ವಾ - ತೇಸಂ ಕತಞ್ಚ ಕತತೋ ಜಾನಾತಿ ಅಕತಞ್ಚ ಅಕತತೋ ಜಾನಾತಿ, ಗಿಲಾನಕಾನಞ್ಚ ಬಲಾಬಲಂ ಜಾನಾತಿ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಞ್ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚಂಸೇನ ಸಂವಿಭಜತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸಙ್ಗಹಿತಪರಿಜನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಭತ್ತು ಮನಾಪಂ ಚರತಿ? ಇಧ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಂ ಭತ್ತು ಅಮನಾಪಸಙ್ಖಾತಂ ತಂ ಜೀವಿತಹೇತುಪಿ ನ ಅಜ್ಝಾಚರತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಭತ್ತು ಮನಾಪಂ ಚರತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ? ಇಧ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಂ ಭತ್ತಾ ಆಹರತಿ ಧನಂ ವಾ ಧಞ್ಞಂ ವಾ ರಜತಂ ವಾ ಜಾತರೂಪಂ ವಾ ತಂ ಆರಕ್ಖೇನ ಗುತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ತತ್ಥ ಚ ಹೋತಿ ಅಧುತ್ತೀ ಅಥೇನೀ ಅಸೋಣ್ಡೀ ಅವಿನಾಸಿಕಾ। ಏವಂ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಚತೂಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಇಧಲೋಕವಿಜಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಅಯಂಸ ಲೋಕೋ ಆರದ್ಧೋ ಹೋತಿ।

“ಚತೂಹಿ ಖೋ , ವಿಸಾಖೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಪರಲೋಕವಿಜಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಲೋಕೋ ಆರದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ? ಇಧ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಸದ್ದಹತಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಬೋಧಿಂ - ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ , ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಮುತ್ತಚಾಗಾ ಪಯತಪಾಣಿನೀ ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತಾ ಯಾಚಯೋಗಾ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತಾ। ಏವಂ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಚತೂಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಪರಲೋಕವಿಜಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಲೋಕೋ ಆರದ್ಧೋ ಹೋತೀ”ತಿ।

“ಸುಸಂವಿಹಿತಕಮ್ಮನ್ತಾ, ಸಙ್ಗಹಿತಪರಿಜ್ಜನಾ।
ಭತ್ತು ಮನಾಪಂ ಚರತಿ, ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ॥

“ಸದ್ಧಾ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾ, ವದಞ್ಞೂ ವೀತಮಚ್ಛರಾ।
ನಿಚ್ಚಂ ಮಗ್ಗಂ ವಿಸೋಧೇತಿ, ಸೋತ್ಥಾನಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ॥

“ಇಚ್ಚೇತೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಚ, ಯಸ್ಸಾ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ ನಾರಿಯಾ।
ತಮ್ಪಿ ಸೀಲವತಿಂ ಆಹು, ಧಮ್ಮಟ್ಠಂ ಸಚ್ಚವಾದಿನಿಂ॥

“ಸೋಳಸಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಾ।
ತಾದಿಸೀ ಸೀಲವತೀ ಉಪಾಸಿಕಾ।
ಉಪಪಜ್ಜತಿ ದೇವಲೋಕಂ ಮನಾಪ”ನ್ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ದುತಿಯಇಧಲೋಕಿಕಸುತ್ತಂ

೫೦. “ಚತೂಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಇಧಲೋಕವಿಜಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಅಯಂಸ ಲೋಕೋ ಆರದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸುಸಂವಿಹಿತಕಮ್ಮನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಗಹಿತಪರಿಜನೋ, ಭತ್ತು ಮನಾಪಂ ಚರತಿ, ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸುಸಂವಿಹಿತಕಮ್ಮನ್ತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಯೇ ತೇ ಭತ್ತು ಅಬ್ಭನ್ತರಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸುಸಂವಿಹಿತಕಮ್ಮನ್ತೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸಙ್ಗಹಿತಪರಿಜನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಯೋ ಸೋ ಭತ್ತು ಅಬ್ಭನ್ತರೋ ಅನ್ತೋಜನೋ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸಙ್ಗಹಿತಪರಿಜನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಭತ್ತು ಮನಾಪಂ ಚರತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಂ ಭತ್ತು ಅಮನಾಪಸಙ್ಖಾತಂ ತಂ ಜೀವಿತಹೇತುಪಿ ನ ಅಜ್ಝಾಚರತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಭತ್ತು ಮನಾಪಂ ಚರತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಯಂ ಭತ್ತಾ ಆಹರತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತೂಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಇಧಲೋಕವಿಜಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಅಯಂಸ ಲೋಕೋ ಆರದ್ಧೋ ಹೋತಿ।

“ಚತೂಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಪರಲೋಕವಿಜಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಲೋಕೋ ಆರದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸದ್ಧೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತೂಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಪರಲೋಕವಿಜಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಪರಲೋಕೋ ಆರದ್ಧೋ ಹೋತೀ”ತಿ।

“ಸುಸಂವಿಹಿತಕಮ್ಮನ್ತಾ, ಸಙ್ಗಹಿತಪರಿಜ್ಜನಾ।
ಭತ್ತು ಮನಾಪಂ ಚರತಿ, ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ॥

“ಸದ್ಧಾ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾ, ವದಞ್ಞೂ ವೀತಮಚ್ಛರಾ।
ನಿಚ್ಚಂ ಮಗ್ಗಂ ವಿಸೋಧೇತಿ, ಸೋತ್ಥಾನಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ॥

“ಇಚ್ಚೇತೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಚ, ಯಸ್ಸಾ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ ನಾರಿಯಾ।
ತಮ್ಪಿ ಸೀಲವತಿಂ ಆಹು, ಧಮ್ಮಟ್ಠಂ ಸಚ್ಚವಾದಿನಿಂ॥

“ಸೋಳಸಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಾ।
ತಾದಿಸೀ ಸೀಲವತೀ ಉಪಾಸಿಕಾ, ಉಪಪಜ್ಜತಿ ದೇವಲೋಕಂ ಮನಾಪ”ನ್ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ಉಪೋಸಥವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಸಂಖಿತ್ತೇ ವಿತ್ಥತೇ ವಿಸಾಖೇ, ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಬೋಜ್ಝಾಯ ಪಞ್ಚಮಂ।
ಅನುರುದ್ಧಂ ಪುನ ವಿಸಾಖೇ, ನಕುಲಾ ಇಧಲೋಕಿಕಾ ದ್ವೇತಿ॥

ಪಠಮಪಣ್ಣಾಸಕಂ ಸಮತ್ತಂ।

೨. ದುತಿಯಪಣ್ಣಾಸಕಂ

(೬) ೧. ಗೋತಮೀವಗ್ಗೋ

೧. ಗೋತಮೀಸುತ್ತಂ

೫೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಮಹಾಪಜಾಪತೀ [ಮಹಾಪಜಾಪತಿ (ಸ್ಯಾ॰) ಚೂಳವ॰ ೪೦೨] ಗೋತಮೀ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಲಭೇಯ್ಯ ಮಾತುಗಾಮೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜ"ನ್ತಿ। "ಅಲಂ, ಗೋತಮಿ! ಮಾ ತೇ ರುಚ್ಚಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ"ತಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಲಭೇಯ್ಯ ಮಾತುಗಾಮೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜ"ನ್ತಿ। "ಅಲಂ, ಗೋತಮಿ! ಮಾ ತೇ ರುಚ್ಚಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ"ತಿ। "ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಸಾಧು ಭನ್ತೇ, ಲಭೇಯ್ಯ ಮಾತುಗಾಮೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜ"ನ್ತಿ। "ಅಲಂ, ಗೋತಮಿ! ಮಾ ತೇ ರುಚ್ಚಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ "ನ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನಾತಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜ"ನ್ತಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನಾ ಅಸ್ಸುಮುಖೀ ರುದಮಾನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಯೇನ ವೇಸಾಲೀ ತೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ । ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಯೇನ ವೇಸಾಲೀ ತದವಸರಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ । ಅಥ ಖೋ ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ಕೇಸೇ ಛೇದಾಪೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬಹುಲಾಹಿ ಸಾಕಿಯಾನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ವೇಸಾಲೀ ತೇನ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಯೇನ ವೇಸಾಲೀ ಮಹಾವನಂ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ಸೂನೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ರಜೋಕಿಣ್ಣೇನ ಗತ್ತೇನ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನಾ ಅಸ್ಸುಮುಖೀ ರುದಮಾನಾ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಂ ಗೋತಮಿಂ ಸೂನೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ರಜೋಕಿಣ್ಣೇನ ಗತ್ತೇನ ದುಕ್ಖಿಂ ದುಮ್ಮನಂ ಅಸ್ಸುಮುಖಿಂ ರುದಮಾನಂ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಿತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಂ ಗೋತಮಿಂ ಏತದವೋಚ – "ಕಿಂ ನು ತ್ವಂ, ಗೋತಮಿ, ಸೂನೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ರಜೋಕಿಣ್ಣೇನ ಗತ್ತೇನ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನಾ ಅಸ್ಸುಮುಖೀ ರುದಮಾನಾ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಿತಾ"ತಿ? "ತಥಾ ಹಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ನ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನಾತಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಗೋತಮಿ, ಮುಹುತ್ತಂ ಇಧೇವ ತಾವ ಹೋಹಿ, ಯಾವಾಹಂ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಾಮಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಏಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ

ಸೂನೇಹಿ ಪಾದೇಹಿ ರಜೋಕಿಣ್ಣೇನ ಗತ್ತೇನ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನಾ ಅಸ್ಸುಮುಖೀ ರುದಮಾನಾ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಿತಾ - 'ನ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನಾತಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜ'ನ್ತಿ। ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಲಭೇಯ್ಯ ಮಾತುಗಾಮೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜ"ನ್ತಿ। "ಅಲಂ, ಆನನ್ದ! ಮಾ ತೇ ರುಚ್ಚಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ"ತಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ...ಪೇ॰... ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಲಭೇಯ್ಯ ಮಾತುಗಾಮೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜ"ನ್ತಿ। "ಅಲಂ, ಆನನ್ದ! ಮಾ ತೇ ರುಚ್ಚಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ನ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನಾತಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಅಞ್ಞೇನಪಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚೇಯ್ಯಂ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಭಬ್ಬೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಮಾತುಗಾಮೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅರಹತ್ತಫಲಂ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತು"ನ್ತಿ? "ಭಬ್ಬೋ, ಆನನ್ದ, ಮಾತುಗಾಮೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಮ್ಪಿ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಮ್ಪಿ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಮ್ಪಿ ಅರಹತ್ತಫಲಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕಾತು"ನ್ತಿ। "ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಬ್ಬೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಮ್ಪಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಫಲಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕಾತುಂ, ಬಹುಕಾರಾ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ಭಗವತೋ ಮಾತುಚ್ಛಾ ಆಪಾದಿಕಾ ಪೋಸಿಕಾ ಖೀರಸ್ಸ ದಾಯಿಕಾ; ಭಗವನ್ತಂ ಜನೇತ್ತಿಯಾ ಕಾಲಙ್ಕತಾಯ ಥಞ್ಞಂ ಪಾಯೇಸಿ। ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಲಭೇಯ್ಯ ಮಾತುಗಾಮೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜ"ನ್ತಿ।

"ಸಚೇ, ಆನನ್ದ, ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮೇ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸಾವಸ್ಸಾ ಹೋತು ಉಪಸಮ್ಪದಾ -

[ಪಾಚಿ॰ ೧೪೯; ಚೂಳವ॰ ೪೦೩] "ವಸ್ಸಸತೂಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ತದಹೂಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಭಿವಾದನಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಂ ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ [ಗರುಕತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಮಾನೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯೋ।

"ನ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಖುಕೇ ಆವಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಮಾನೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯೋ।

"ಅನ್ವಡ್ಢಮಾಸಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘತೋ ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಚ್ಚಾಸೀಸಿತಬ್ಬಾ [ಪಚ್ಚಾಸಿಂಸಿತಬ್ಬಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] - ಉಪೋಸಥಪುಚ್ಛಕಞ್ಚ, ಓವಾದೂಪಸಙ್ಕಮನಞ್ಚ । ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಮಾನೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯೋ।

"ವಸ್ಸಂವುಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪವಾರೇತಬ್ಬಂ - ದಿಟ್ಠೇನ ವಾ ಸುತೇನ ವಾ ಪರಿಸಙ್ಕಾಯ ವಾ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಮಾನೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯೋ।

“ಗರುಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ ಪಕ್ಖಮಾನತ್ತಂ ಚರಿತಬ್ಬಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಮಾನೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯೋ।

“ದ್ವೇ ವಸ್ಸಾನಿ ಛಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಸಿಕ್ಖಿತಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಿಕ್ಖಮಾನಾಯ ಉಭತೋಸಙ್ಘೇ ಉಪಸಮ್ಪದಾ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಾ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಮಾನೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯೋ।

“ನ ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ಭಿಕ್ಖು ಅಕ್ಕೋಸಿತಬ್ಬೋ ಪರಿಭಾಸಿತಬ್ಬೋ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಮಾನೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯೋ।

“ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಓವಟೋ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಚನಪಥೋ, ಅನೋವಟೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಸು ವಚನಪಥೋ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಮಾನೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯೋ।

“ಸಚೇ, ಆನನ್ದ, ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮೇ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸಾವಸ್ಸಾ ಹೋತು ಉಪಸಮ್ಪದಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮೇ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಂ ಗೋತಮಿಂ ಏತದವೋಚ -

“ಸಚೇ ಖೋ ತ್ವಂ, ಗೋತಮಿ, ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮೇ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಾವ ತೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾ -

“ವಸ್ಸಸತೂಪಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಭಿಕ್ಖುನಿಯಾ ತದಹೂಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಭಿವಾದನಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಂ ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಮಾನೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯೋ…ಪೇ॰…।

“ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಓವಟೋ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಚನಪಥೋ, ಅನೋವಟೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀಸು ವಚನಪಥೋ। ಅಯಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮೋ ಸಕ್ಕತ್ವಾ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಮಾನೇತ್ವಾ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯೋ। ಸಚೇ ಖೋ ತ್ವಂ, ಗೋತಮಿ, ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮೇ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಾವ ತೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಾ”ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ದಹರೋ ಯುವಾ ಮಣ್ಡನಕಜಾತಿಕೋ [ಮಣ್ಡನಕಜಾತಿಯೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಸೀಸಂನ್ಹಾತೋ [ಸೀಸಂನಹಾತೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಸೀಸನಹಾತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಉಪ್ಪಲಮಾಲಂ ವಾ ವಸ್ಸಿಕಮಾಲಂ ವಾ ಅಧಿಮುತ್ತಕಮಾಲಂ [ಅತಿಮುತ್ತಕಮಾಲಂ (ಸೀ॰)] ವಾ ಲಭಿತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಉತ್ತಮಙ್ಗೇ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮೇ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮಿ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯೇ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾ, ಭನ್ತೇ, ಮಹಾಪಜಾಪತಿಯಾ ಗೋತಮಿಯಾ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯಾ”ತಿ।

“ಸಚೇ, ಆನನ್ದ, ನಾಲಭಿಸ್ಸ ಮಾತುಗಾಮೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಂ, ಆನನ್ದ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭವಿಸ್ಸ, ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಮೇವ ಸದ್ಧಮ್ಮೋ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ। ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಆನನ್ದ,

ಮಾತುಗಾಮೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ನ ದಾನಿ, ಆನನ್ದ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಪಞ್ಚೇವ ದಾನಿ, ಆನನ್ದ, ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಸದ್ಧಮ್ಮೋ ಠಸ್ಸತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆನನ್ದ, ಯಾನಿ ಕಾನಿಚಿ ಕುಲಾನಿ ಬಹುತ್ಥಿಕಾನಿ [ಬಹುಕಿತ್ಥಿಕಾನಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಬಹುಇತ್ಥಿಕಾನಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಪ್ಪಪುರಿಸಕಾನಿ, ತಾನಿ ಸುಪ್ಪಧಂಸಿಯಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಚೋರೇಹಿ ಕುಮ್ಭತ್ಥೇನಕೇಹಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಯಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಲಭತಿ ಮಾತುಗಾಮೋ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ನ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಂ ಹೋತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಆನನ್ದ, ಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸಾಲಿಕ್ಖೇತ್ತೇ ಸೇತಟ್ಠಿಕಾ ನಾಮ ರೋಗಜಾತಿ ನಿಪತತಿ, ಏವಂ ತಂ ಸಾಲಿಕ್ಖೇತ್ತಂ ನ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಂ ಹೋತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಯಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಲಭತಿ ಮಾತುಗಾಮೋ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ನ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಂ ಹೋತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಆನನ್ದ, ಸಮ್ಪನ್ನೇ ಉಚ್ಛುಕ್ಖೇತ್ತೇ ಮಞ್ಜಿಟ್ಠಿಕಾ [ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಿಕಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ನಾಮ ರೋಗಜಾತಿ ನಿಪತತಿ, ಏವಂ ತಂ ಉಚ್ಛುಕ್ಖೇತ್ತಂ ನ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಂ ಹೋತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಯಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಲಭತಿ ಮಾತುಗಾಮೋ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ನ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಂ ಹೋತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಆನನ್ದ, ಪುರಿಸೋ ಮಹತೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ [ಪಟಿಗಚ್ಚೇವ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಆಳಿಂ ಬನ್ಧೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಉದಕಸ್ಸ ಅನತಿಕ್ಕಮನಾಯ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಮಯಾ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಅಟ್ಠ ಗರುಧಮ್ಮಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ ಯಾವಜೀವಂ ಅನತಿಕ್ಕಮನೀಯಾ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಓವಾದಸುತ್ತಂ

೫೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕತಿಹಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕೋ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ?

[ಪಾಚಿ॰ ೧೪೭] "ಅಟ್ಠಹಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕೋ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು; ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ; ಉಭಯಾನಿ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಾನಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಸ್ವಾಗತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುವಿಭತ್ತಾನಿ ಸುಪ್ಪವತ್ತೀನಿ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತಾನಿ ಸುತ್ತಸೋ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಸೋ; ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ, ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ [ವಿಸಟ್ಠಾಯ (ಕ॰)] ಅನೇಲಗಳಾಯ [ಅನೇಳಗಳಾಯ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ; ಪಟಿಬಲೋ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘಸ್ಸ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಸಮಾದಪೇತುಂ ಸಮುತ್ತೇಜೇತುಂ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತುಂ; ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ ಮನಾಪೋ; ನ ಖೋ ಪನೇತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಬ್ಬಜಿತಾಯ ಕಾಸಾಯವತ್ಥನಿವಸನಾಯ ಗರುಧಮ್ಮಂ ಅಜ್ಝಾಪನ್ನಪುಬ್ಬೋ ಹೋತಿ; ವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ವಾ ಹೋತಿ ಅತಿರೇಕವೀಸತಿವಸ್ಸೋ ವಾ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕೋ ಸಮ್ಮನ್ನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಸಂಖಿತ್ತಸುತ್ತಂ

೫೩. [ಚೂಳವ॰ ೪೦೬] ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ಅಥ ಖೋ ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

"ಸಾಧು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತು, ಯಮಹಂ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕಾ ವೂಪಕಟ್ಠಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಆತಾಪಿನೀ ಪಹಿತತ್ತಾ ವಿಹರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। "ಯೇ ಖೋ ತ್ವಂ, ಗೋತಮಿ, ಧಮ್ಮೇ ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ – 'ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಸರಾಗಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ವಿರಾಗಾಯ; ಸಂಯೋಗಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ವಿಸಂಯೋಗಾಯ; ಆಚಯಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಅಪಚಯಾಯ; ಮಹಿಚ್ಛತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾಯ; ಅಸನ್ತುಟ್ಠಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಸನ್ತುಟ್ಠಿಯಾ; ಸಙ್ಗಣಿಕಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಪವಿವೇಕಾಯ; ಕೋಸಜ್ಜಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಾಯ; ದುಬ್ಭರತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಸುಭರತಾಯಾ'ತಿ, ಏಕಂಸೇನ, ಗೋತಮಿ, ಧಾರೇಯ್ಯಾಸಿ – 'ನೇಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ನೇಸೋ ವಿನಯೋ, ನೇತಂ ಸತ್ಥುಸಾಸನ'"ನ್ತಿ ।

"ಯೇ ಚ ಖೋ ತ್ವಂ, ಗೋತಮಿ, ಧಮ್ಮೇ ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ – 'ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ವಿರಾಗಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಸರಾಗಾಯ; ವಿಸಂಯೋಗಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಸಂಯೋಗಾಯ; ಅಪಚಯಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಆಚಯಾಯ; ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಮಹಿಚ್ಛತಾಯ; ಸನ್ತುಟ್ಠಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಿಯಾ; ಪವಿವೇಕಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಸಙ್ಗಣಿಕಾಯ ; ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ಕೋಸಜ್ಜಾಯ; ಸುಭರತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನೋ ದುಬ್ಭರತಾಯಾ'ತಿ, ಏಕಂಸೇನ, ಗೋತಮಿ, ಧಾರೇಯ್ಯಾಸಿ – 'ಏಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಏಸೋ ವಿನಯೋ, ಏತಂ ಸತ್ಥುಸಾಸನ'"ನ್ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ದೀಘಜಾಣುಸುತ್ತಂ

೫೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಲಿಯೇಸು ವಿಹರತಿ ಕಕ್ಕರಪತ್ತಂ ನಾಮ ಕೋಲಿಯಾನಂ ನಿಗಮೋ। ಅಥ ಖೋ ದೀಘಜಾಣು ಕೋಲಿಯಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ದೀಘಜಾಣು ಕೋಲಿಯಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಗಿಹೀ ಕಾಮಭೋಗಿನೋ [ಕಾಮಭೋಗೀ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಪುತ್ತಸಮ್ಬಾಧಸಯನಂ ಅಜ್ಝಾವಸಾಮ, ಕಾಸಿಕಚನ್ದನಂ ಪಚ್ಚನುಭೋಮ , ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಧಾರಯಾಮ, ಜಾತರೂಪರಜತಂ ಸಾದಯಾಮ। ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ತಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತು ಯೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಸ್ಸು ಧಮ್ಮಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಹಿತಾಯ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖಾಯ, ಸಮ್ಪರಾಯಹಿತಾಯ ಸಮ್ಪರಾಯಸುಖಾಯಾ"ತಿ।

"ಚತ್ತಾರೋಮೇ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಧಮ್ಮಾ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಹಿತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖಾಯ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪದಾ, ಆರಕ್ಖಸಮ್ಪದಾ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ, ಸಮಜೀವಿತಾ [ಸಮಜೀವಿಕತಾ (ಸೀ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೭೫]। ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇನ ಜೀವಿಕಂ [ಜೀವಿತಂ (ಕ॰)] ಕಪ್ಪೇತಿ – ಯದಿ ಕಸಿಯಾ, ಯದಿ ವಣಿಜ್ಜಾಯ, ಯದಿ ಗೋರಕ್ಖೇನ, ಯದಿ ಇಸ್ಸತ್ತೇನ [ಇಸ್ಸತ್ಥೇನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಯದಿ ರಾಜಪೋರಿಸೇನ, ಯದಿ ಸಿಪ್ಪಞ್ಞತರೇನ – ತತ್ಥ ದಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ಅನಲಸೋ, ತತ್ರುಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪದಾ।

"ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಆರಕ್ಖಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೋಗಾ ಹೋನ್ತಿ ಉಟ್ಠಾನವೀರಿಯಾಧಿಗತಾ ಬಾಹಾಬಲಪರಿಚಿತಾ, ಸೇದಾವಕ್ಖಿತ್ತಾ, ಧಮ್ಮಿಕಾ ಧಮ್ಮಲದ್ಧಾ। ತೇ ಆರಕ್ಖೇನ ಗುತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ – 'ಕಿನ್ತಿ ಮೇ ಇಮೇ ಭೋಗೇ ನೇವ ರಾಜಾನೋ ಹರೇಯ್ಯುಂ, ನ ಚೋರಾ ಹರೇಯ್ಯುಂ, ನ ಅಗ್ಗಿ ಡಹೇಯ್ಯ, ನ ಉದಕಂ ವಹೇಯ್ಯ, ನ ಅಪ್ಪಿಯಾ ದಾಯಾದಾ ಹರೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ! ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಆರಕ್ಖಸಮ್ಪದಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ? ಇಧ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ಪಟಿವಸತಿ, ತತ್ಥ ಯೇ ತೇ ಹೋನ್ತಿ - ಗಹಪತೀ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಾ ವಾ ದಹರಾ ವಾ ವುದ್ಧಸೀಲಿನೋ, ವುದ್ಧಾ ವಾ ವುದ್ಧಸೀಲಿನೋ, ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಾ - ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ಸಲ್ಲಪತಿ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ; ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ, ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಸೀಲಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ, ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಚಾಗಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ, ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಸಮಜೀವಿತಾ? ಇಧ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಆಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ, ವಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ, ಸಮಂ ಜೀವಿಕಂ [ಸಮಜೀವಿಕಂ (ಸ್ಯಾ॰), ಸಮಜೀವಿತಂ (ಕ॰)] ಕಪ್ಪೇತಿ ನಾಚ್ಚೋಗಾಳ್ಹಂ ನಾತಿಹೀನಂ - ‘ಏವಂ ಮೇ ಆಯೋ ವಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತಿ, ನ ಚ ಮೇ ವಯೋ ಆಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ತುಲಾಧಾರೋ ವಾ ತುಲಾಧಾರನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ತುಲಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಜಾನಾತಿ - ‘ಏತ್ತಕೇನ ವಾ ಓನತಂ [ಓಣತಂ (ಕ॰)], ಏತ್ತಕೇನ ವಾ ಉನ್ನತ’ನ್ತಿ [ಉಣ್ಣತನ್ತಿ (ಕ॰)]; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಆಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ, ವಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ, ಸಮಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ನಾಚ್ಚೋಗಾಳ್ಹಂ ನಾತಿಹೀನಂ - ‘ಏವಂ ಮೇ ಆಯೋ ವಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತಿ , ನ ಚ ಮೇ ವಯೋ ಆಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಸಚಾಯಂ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅಪ್ಪಾಯೋ ಸಮಾನೋ ಉಳಾರಂ ಜೀವಿಕಂ [ಜೀವಿತಂ (ಕ॰)] ಕಪ್ಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ - ‘ಉದುಮ್ಬರಖಾದೀವಾಯಂ [ಉದುಮ್ಬರಖಾದಿಕಂ ವಾಯಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಉದುಮ್ಬರಖಾದಕಂ ಚಾಯಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಕುಲಪುತ್ತೋ ಭೋಗೇ ಖಾದತೀ’ತಿ। ಸಚೇ ಪನಾಯಂ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಮಹಾಯೋ ಸಮಾನೋ ಕಸಿರಂ ಜೀವಿಕಂ [ಜೀವಿತಂ (ಕ॰)] ಕಪ್ಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ - ‘ಅಜೇಟ್ಠಮರಣಂವಾಯಂ [ಅಜದ್ಧುಮಾರಿಕಂ ವಾಯಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಅದ್ಧಮಾರಕಂ ಚಾಯಂ (ಸ್ಯಾ॰), ಏತ್ಥ ಜದ್ಧೂತಿ ಅಸನಂ = ಭತ್ತಭುಞ್ಜನಂ, ತಸ್ಮಾ ಅಜದ್ಧುಮಾರಿಕನ್ತಿ ಅನಸನಮರಣನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೩೭೯ ಅಧೋಲಿಪಿಯಾ “ಅಜದ್ಧುಕ”ನ್ತಿ ಪದಂ ದಸ್ಸಿತಂ] ಕುಲಪುತ್ತೋ ಮರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋಯಂ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಆಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ, ವಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ, ಸಮಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ನಾಚ್ಚೋಗಾಳ್ಹಂ ನಾತಿಹೀನಂ - ‘ಏವಂ ಮೇ ಆಯೋ ವಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತಿ, ನ ಚ ಮೇ ವಯೋ ಆಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಸಮಜೀವಿತಾ।

“ಏವಂ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾನಂ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಭೋಗಾನಂ ಚತ್ತಾರಿ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ ಹೋನ್ತಿ - ಇತ್ಥಿಧುತ್ತೋ, ಸುರಾಧುತ್ತೋ, ಅಕ್ಖಧುತ್ತೋ, ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಪಾಪಸಹಾಯೋ ಪಾಪಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಮಹತೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ಚೇವ ಆಯಮುಖಾನಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ। ತಸ್ಸ ಪುರಿಸೋ ಯಾನಿ ಚೇವ ಆಯಮುಖಾನಿ ತಾನಿ ಪಿದಹೇಯ್ಯ, ಯಾನಿ ಚ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ ತಾನಿ ವಿವರೇಯ್ಯ; ದೇವೋ ಚ ನ ಸಮ್ಮಾ ಧಾರಂ ಅನುಪ್ಪವೇಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಏವಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಮಹತೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ಪರಿಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ, ನೋ ವುದ್ಧಿ; ಏವಮೇವಂ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಏವಂ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಭೋಗಾನಂ ಚತ್ತಾರಿ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ ಹೋನ್ತಿ - ಇತ್ಥಿಧುತ್ತೋ, ಸುರಾಧುತ್ತೋ, ಅಕ್ಖಧುತ್ತೋ, ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಪಾಪಸಹಾಯೋ ಪಾಪಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ।

“ಏವಂ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾನಂ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಭೋಗಾನಂ ಚತ್ತಾರಿ ಆಯಮುಖಾನಿ ಹೋನ್ತಿ - ನ ಇತ್ಥಿಧುತ್ತೋ, ನ ಸುರಾಧುತ್ತೋ, ನ ಅಕ್ಖಧುತ್ತೋ , ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಮಹತೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ಚೇವ ಆಯಮುಖಾನಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ। ತಸ್ಸ ಪುರಿಸೋ ಯಾನಿ ಚೇವ ಆಯಮುಖಾನಿ ತಾನಿ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಯಾನಿ ಚ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ ತಾನಿ ಪಿದಹೇಯ್ಯ; ದೇವೋ ಚ ಸಮ್ಮಾ ಧಾರಂ ಅನುಪ್ಪವೇಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಏವಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಮಹತೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ, ನೋ ಪರಿಹಾನಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಏವಂ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಭೋಗಾನಂ ಚತ್ತಾರಿ ಆಯಮುಖಾನಿ ಹೋನ್ತಿ - ನ ಇತ್ಥಿಧುತ್ತೋ , ನ ಸುರಾಧುತ್ತೋ, ನ ಅಕ್ಖಧುತ್ತೋ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ

ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಹಿತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖಾಯ।

"ಚತ್ತಾರೋಮೇ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಧಮ್ಮಾ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಪರಾಯಹಿತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಪರಾಯಸುಖಾಯ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ , ಚಾಗಸಮ್ಪದಾ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ। ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಸದ್ದಹತಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಬೋಧಿಂ – 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾ।

"ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ।

"ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಚಾಗಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಮುತ್ತಚಾಗೋ ಪಯತಪಾಣಿ ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಚಾಗಸಮ್ಪದಾ।

"ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ , ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ, ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ। ಇಮೇ ಖೋ, ಬ್ಯಗ್ಘಪಜ್ಜ, ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಪರಾಯಹಿತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಪರಾಯಸುಖಾಯಾ"ತಿ।

"ಉಟ್ಠಾತಾ ಕಮ್ಮಧೇಯ್ಯೇಸು, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಧಾನವಾ।
ಸಮಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ಜೀವಿಕಂ [ಜೀವಿತಂ (ಕ॰)], ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ॥

"ಸದ್ಧೋ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ವದಞ್ಞೂ ವೀತಮಚ್ಛರೋ।
ನಿಚ್ಚಂ ಮಗ್ಗಂ ವಿಸೋಧೇತಿ, ಸೋತ್ಥಾನಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ॥

"ಇಚ್ಚೇತೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಚ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಘರಮೇಸಿನೋ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ಸಚ್ಚನಾಮೇನ, ಉಭಯತ್ಥ ಸುಖಾವಹಾ॥

"ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಹಿತತ್ಥಾಯ, ಸಮ್ಪರಾಯಸುಖಾಯ ಚ।
ಏವಮೇತಂ ಗಹಟ್ಠಾನಂ, ಚಾಗೋ ಪುಞ್ಞಂ ಪವಡ್ಢತೀ"ತಿ॥ ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಉಜ್ಜಯಸುತ್ತಂ

೫೫. ಅಥ ಖೋ ಉಜ್ಜಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಉಜ್ಜಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಮಯಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಪವಾಸಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ। ತೇಸಂ ನೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ತಥಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತು – ಯೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಸ್ಸು ಧಮ್ಮಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಹಿತಾಯ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖಾಯ, ಸಮ್ಪರಾಯಹಿತಾಯ, ಸಮ್ಪರಾಯಸುಖಾಯಾ"ತಿ।

“ಚತ್ತಾರೋಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಧಮ್ಮಾ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಹಿತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖಾಯ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪದಾ , ಆರಕ್ಖಸಮ್ಪದಾ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ, ಸಮಜೀವಿತಾ। ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ - ಯದಿ ಕಸಿಯಾ, ಯದಿ ವಣಿಜ್ಜಾಯ, ಯದಿ ಗೋರಕ್ಖೇನ, ಯದಿ ಇಸ್ಸತ್ತೇನ, ಯದಿ ರಾಜಪೋರಿಸೇನ, ಯದಿ ಸಿಪ್ಪಞ್ಞತರೇನ - ತತ್ಥ ದಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ಅನಲಸೋ, ತತ್ರುಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪದಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆರಕ್ಖಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೋಗಾ ಹೋನ್ತಿ ಉಟ್ಠಾನವೀರಿಯಾಧಿಗತಾ, ಬಾಹಾಬಲಪರಿಚಿತಾ, ಸೇದಾವಕ್ಖಿತ್ತಾ, ಧಮ್ಮಿಕಾ ಧಮ್ಮಲದ್ಧಾ। ತೇ ಆರಕ್ಖೇನ ಗುತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ - ‘ಕಿನ್ತಿ ಮೇ ಇಮೇ ಭೋಗೇ ನೇವ ರಾಜಾನೋ ಹರೇಯ್ಯುಂ, ನ ಚೋರಾ ಹರೇಯ್ಯುಂ, ನ ಅಗ್ಗಿ ಡಹೇಯ್ಯ, ನ ಉದಕಂ ವಹೇಯ್ಯ, ನ ಅಪ್ಪಿಯಾ ದಾಯಾದಾ ಹರೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆರಕ್ಖಸಮ್ಪದಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ? ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ಪಟಿವಸತಿ ತತ್ರ ಯೇ ತೇ ಹೋನ್ತಿ - ಗಹಪತೀ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಾ ವಾ ದಹರಾ ವಾ ವುದ್ಧಸೀಲಿನೋ, ವುದ್ಧಾ ವಾ ವುದ್ಧಸೀಲಿನೋ, ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಾ - ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ಸಲ್ಲಪತಿ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ; ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ, ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಸೀಲಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ, ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಚಾಗಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ, ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಮಜೀವಿತಾ? ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಆಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ವಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಮಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ನಾಚ್ಚೋಗಾಳ್ಹಂ ನಾತಿಹೀನಂ - ‘ಏವಂ ಮೇ ಆಯೋ ವಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತಿ, ನ ಚ ಮೇ ವಯೋ ಆಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತುಲಾಧಾರೋ ವಾ ತುಲಾಧಾರನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ತುಲಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಜಾನಾತಿ - ‘ಏತ್ತಕೇನ ವಾ ಓನತಂ, ಏತ್ತಕೇನ ವಾ ಉನ್ನತ’ನ್ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಆಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ವಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಮಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ನಾಚ್ಚೋಗಾಳ್ಹಂ ನಾತಿಹೀನಂ - ‘ಏವಂ ಮೇ ಆಯೋ ವಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತಿ, ನ ಚ ಮೇ ವಯೋ ಆಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಸಚಾಯಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅಪ್ಪಾಯೋ ಸಮಾನೋ ಉಳಾರಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ - ‘ಉದುಮ್ಬರಖಾದೀವಾಯಂ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಭೋಗೇ ಖಾದತೀ’ತಿ। ಸಚೇ ಪನಾಯಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಮಹಾಯೋ ಸಮಾನೋ ಕಸಿರಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ - ‘ಅಜೇಟ್ಠಮರಣಂವಾಯಂ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಮರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋಯಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಆಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ವಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಮಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ನಾಚ್ಚೋಗಾಳ್ಹಂ ನಾತಿಹೀನಂ - ‘ಏವಂ ಮೇ ಆಯೋ ವಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತಿ, ನ ಚ ಮೇ ವಯೋ ಆಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸಮಜೀವಿತಾ।

“ಏವಂ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾನಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಭೋಗಾನಂ ಚತ್ತಾರಿ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ ಹೋನ್ತಿ - ಇತ್ಥಿಧುತ್ತೋ, ಸುರಾಧುತ್ತೋ, ಅಕ್ಖಧುತ್ತೋ, ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಪಾಪಸಹಾಯೋ ಪಾಪಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಹತೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ಚೇವ ಆಯಮುಖಾನಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ। ತಸ್ಸ ಪುರಿಸೋ ಯಾನಿ ಚೇವ ಆಯಮುಖಾನಿ ತಾನಿ ಪಿದಹೇಯ್ಯ, ಯಾನಿ ಚ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ ತಾನಿ ವಿವರೇಯ್ಯ; ದೇವೋ ಚ ನ ಸಮ್ಮಾ ಧಾರಂ ಅನುಪ್ಪವೇಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಏವಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ , ಮಹತೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ಪರಿಹಾನಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ, ನೋ ವುದ್ಧಿ ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವಂ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಭೋಗಾನಂ ಚತ್ತಾರಿ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ ಹೋನ್ತಿ - ಇತ್ಥಿಧುತ್ತೋ, ಸುರಾಧುತ್ತೋ, ಅಕ್ಖಧುತ್ತೋ, ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಪಾಪಸಹಾಯೋ ಪಾಪಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ।

“ಏವಂ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾನಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಭೋಗಾನಂ ಚತ್ತಾರಿ ಆಯಮುಖಾನಿ ಹೋನ್ತಿ - ನ ಇತ್ಥಿಧುತ್ತೋ, ನ ಸುರಾಧುತ್ತೋ, ನ ಅಕ್ಖಧುತ್ತೋ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಹತೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ಚೇವ ಆಯಮುಖಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ। ತಸ್ಸ ಪುರಿಸೋ ಯಾನಿ ಚೇವ ಆಯಮುಖಾನಿ ತಾನಿ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಯಾನಿ ಚ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ ತಾನಿ ಪಿದಹೇಯ್ಯ; ದೇವೋ ಚ ಸಮ್ಮಾ ಧಾರಂ ಅನುಪ್ಪವೇಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಏವಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಹತೋ ತಳಾಕಸ್ಸ ವುದ್ಧಿಯೇವ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ, ನೋ ಪರಿಹಾನಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವಂ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಭೋಗಾನಂ ಚತ್ತಾರಿ ಆಯಮುಖಾನಿ ಹೋನ್ತಿ - ನ ಇತ್ಥಿಧುತ್ತೋ…ಪೇ॰… ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಹಿತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖಾಯ।

“ಚತ್ತಾರೋಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಪರಾಯಹಿತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಪರಾಯಸುಖಾಯ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ, ಚಾಗಸಮ್ಪದಾ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ। ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಸದ್ದಹತಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಬೋಧಿಂ - ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಚಾಗಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ , ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಮುತ್ತಚಾಗೋ ಪಯತಪಾಣಿ ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಚಾಗಸಮ್ಪದಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ। ಇಮೇ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಪರಾಯಹಿತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ ಸಮ್ಪರಾಯಸುಖಾಯಾ”ತಿ।

“ಉಟ್ಠಾತಾ ಕಮ್ಮಧೇಯ್ಯೇಸು, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಧಾನವಾ।
ಸಮಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ಜೀವಿಕಂ, ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ॥

“ಸದ್ಧೋ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ವದಞ್ಞೂ ವೀತಮಚ್ಛರೋ।
ನಿಚ್ಚಂ ಮಗ್ಗಂ ವಿಸೋಧೇತಿ, ಸೋತ್ಥಾನಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ॥

“ಇಚ್ಚೇತೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಚ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಘರಮೇಸಿನೋ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ಸಚ್ಚನಾಮೇನ, ಉಭಯತ್ಥ ಸುಖಾವಹಾ॥

“ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಹಿತತ್ಥಾಯ, ಸಮ್ಪರಾಯಸುಖಾಯ ಚ।
ಏವಮೇತಂ ಗಹಟ್ಠಾನಂ, ಚಾಗೋ ಪುಞ್ಞಂ ಪವಡ್ಢತೀ”ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಭಯಸುತ್ತಂ

೫೬. ‘‘‘ಭಯ’ನ್ತಿ [ಚೂಳನಿ॰ ಖಗ್ಗವಿಸಾಣಸುತ್ತನಿದ್ದೇಸ ೧೩೭], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ‘ದುಕ್ಖ’ನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ‘ರೋಗೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ‘ಗಣ್ಡೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ‘ಸಲ್ಲ’ನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ‘ಸಙ್ಗೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ‘ಪಙ್ಕೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ । ‘ಗಬ್ಭೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಕಸ್ಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಭಯ’ನ್ತಿ ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ? ಯಸ್ಮಾ ಚ ಕಾಮರಾಗರತ್ತಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛನ್ದರಾಗವಿನಿಬದ್ಧೋ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಾಪಿ ಭಯಾ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ, ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಾಪಿ ಭಯಾ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ‘ಭಯ’ನ್ತಿ ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಕಸ್ಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ದುಕ್ಖ’ನ್ತಿ...ಪೇ॰... ‘ರೋಗೋ’ತಿ... ‘ಗಣ್ಡೋ’ತಿ... ‘ಸಲ್ಲ’ನ್ತಿ... ‘ಸಙ್ಗೋ’ತಿ... ‘ಪಙ್ಕೋ’ತಿ... ‘ಗಬ್ಭೋ’ತಿ ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ? ಯಸ್ಮಾ ಚ ಕಾಮರಾಗರತ್ತಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛನ್ದರಾಗವಿನಿಬದ್ಧೋ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಾಪಿ ಗಬ್ಭಾ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ, ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಾಪಿ ಗಬ್ಭಾ ನ ಪರಿಮುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ‘ಗಬ್ಭೋ’ತಿ ಕಾಮಾನಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ’’।

‘‘ಭಯಂ ದುಕ್ಖಞ್ಚ ರೋಗೋ ಚ, ಗಣ್ಡೋ ಸಲ್ಲಞ್ಚ ಸಙ್ಗೋ ಚ।
ಪಙ್ಕೋ ಗಬ್ಭೋ ಚ ಉಭಯಂ, ಏತೇ ಕಾಮಾ ಪವುಚ್ಚನ್ತಿ।
ಯತ್ಥ ಸತ್ತೋ ಪುಥುಜ್ಜನೋ॥

‘‘ಓತಿಣ್ಣೋ ಸಾತರೂಪೇನ, ಪುನ ಗಬ್ಭಾಯ ಗಚ್ಛತಿ।
ಯತೋ ಚ ಭಿಕ್ಖು ಆತಾಪೀ, ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ [ಸಮ್ಪಜಞ್ಞೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೨೫೧ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ನ ರಿಚ್ಚತಿ॥

‘‘ಸೋ ಇಮಂ ಪಲಿಪಥಂ ದುಗ್ಗಂ, ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ತಥಾವಿಧೋ।
ಪಜಂ ಜಾತಿಜರೂಪೇತಂ, ಫನ್ದಮಾನಂ ಅವೇಕ್ಖತೀ’’ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಠಮಆಹುನೇಯ್ಯಸುತ್ತಂ

೫೭. ‘‘ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ ಪಾಹುನೇಯ್ಯೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ ...ಪೇ॰... ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು; ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ; ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ ; ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ; ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ; ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ...ಪೇ॰... ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ; ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ...ಪೇ॰... ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ; ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ’’ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ದುತಿಯಆಹುನೇಯ್ಯಸುತ್ತಂ

೫೮. ‘‘ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ ...ಪೇ॰... ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು; ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ; ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಹೋತಿ ಪನ್ತಸೇನಾಸನೋ; ಅರತಿರತಿಸಹೋ ಹೋತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಅರತಿಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರತಿ;

ಭಯಭೇರವಸಹೋ ಹೋತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭಯಭೇರವಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿಹರತಿ ; ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ; ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಹುನೇಯ್ಯೋ...ಪೇ॰... ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಠಮಪುಗ್ಗಲಸುತ್ತಂ

೫೯. "ಅಟ್ಠಿಮೇ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಗ್ಗಲಾ ಆಹುನೇಯ್ಯಾ ಪಾಹುನೇಯ್ಯಾ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯಾ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ? ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಸೋತಾಪನ್ನೋ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಸಕದಾಗಾಮೀ, ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅನಾಗಾಮೀ, ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅರಹಾ, ಅರಹತ್ತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಪುಗ್ಗಲಾ ಆಹುನೇಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ"ತಿ।

"ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಪಟಿಪನ್ನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಫಲೇ ಠಿತಾ।
ಏಸ ಸಙ್ಘೋ ಉಜುಭೂತೋ, ಪಞ್ಞಾಸೀಲಸಮಾಹಿತೋ॥

"ಯಜಮಾನಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಾನ ಪಾಣಿನಂ।
ಕರೋತಂ ಓಪಧಿಕಂ ಪುಞ್ಞಂ, ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ"ನ್ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ದುತಿಯಪುಗ್ಗಲಸುತ್ತಂ

೬೦. "ಅಟ್ಠಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಗ್ಗಲಾ ಆಹುನೇಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಸೋತಾಪನ್ನೋ , ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ...ಪೇ॰... ಅರಹಾ, ಅರಹತ್ತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಪುಗ್ಗಲಾ ಆಹುನೇಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ"ತಿ।

"ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಪಟಿಪನ್ನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಫಲೇ ಠಿತಾ।
ಏಸ ಸಙ್ಘೋ ಸಮುಕ್ಕಟ್ಠೋ, ಸತ್ತಾನಂ ಅಟ್ಠ ಪುಗ್ಗಲಾ॥

"ಯಜಮಾನಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಾನ ಪಾಣಿನಂ।
ಕರೋತಂ ಓಪಧಿಕಂ ಪುಞ್ಞಂ, ಏತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲ"ನ್ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ಗೋತಮೀವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಗೋತಮೀ ಓವಾದಂ ಸಂಖಿತ್ತಂ, ದೀಘಜಾಣು ಚ ಉಜ್ಜಯೋ।
ಭಯಾ ದ್ವೇ ಆಹುನೇಯ್ಯಾ ಚ, ದ್ವೇ ಚ ಅಟ್ಠ ಪುಗ್ಗಲಾತಿ॥

(೭) ೨. ಭೂಮಿಚಾಲವಗ್ಗೋ

೧. ಇಚ್ಛಾಸುತ್ತಂ

೬೧. [ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೭೭] “ಅಟ್ಠಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಗ್ಗಲಾ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ಉಟ್ಠಹತಿ ಘಟತಿ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಹತೋ ಘಟತೋ ವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಅಲಾಭೇನ ಸೋಚತಿ ಕಿಲಮತಿ ಪರಿದೇವತಿ, ಉರತ್ತಾಳಿಂ ಕನ್ದತಿ, ಸಮ್ಮೋಹಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ - ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ , ಉಟ್ಠಹತಿ ಘಟತಿ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಚ ಲಾಭೀ, ಸೋಚೀ ಚ ಪರಿದೇವೀ ಚ, ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’’’।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ಉಟ್ಠಹತಿ ಘಟತಿ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಹತೋ ಘಟತೋ ವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಲಾಭೇನ ಮಜ್ಜತಿ ಪಮಜ್ಜತಿ ಪಮಾದಮಾಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ - ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ಉಟ್ಠಹತಿ ಘಟತಿ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೀ ಚ ಮದೀ ಚ ಪಮಾದೀ ಚ, ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’’’।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ನ ಉಟ್ಠಹತಿ ನ ಘಟತಿ ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಅನುಟ್ಠಹತೋ ಅಘಟತೋ ಅವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಅಲಾಭೇನ ಸೋಚತಿ, ಕಿಲಮತಿ, ಪರಿದೇವತಿ, ಉರತ್ತಾಳಿಂ ಕನ್ದತಿ, ಸಮ್ಮೋಹಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ - ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಉಟ್ಠಹತಿ ನ ಘಟತಿ ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಚ ಲಾಭೀ, ಸೋಚೀ ಚ ಪರಿದೇವೀ ಚ, ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’’’।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ, ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಅನುಟ್ಠಹತೋ, ಅಘಟತೋ, ಅವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಲಾಭೇನ ಮಜ್ಜತಿ, ಪಮಜ್ಜತಿ, ಪಮಾದಮಾಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ - ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಉಟ್ಠಹತಿ ನ ಘಟತಿ ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೀ ಚ ಮದೀ ಚ, ಪಮಾದೀ ಚ, ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’’’।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ಉಟ್ಠಹತಿ ಘಟತಿ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಹತೋ ಘಟತೋ ವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಅಲಾಭೇನ ನ ಸೋಚತಿ ನ ಕಿಲಮತಿ ನ ಪರಿದೇವತಿ, ನ ಉರತ್ತಾಳಿಂ ಕನ್ದತಿ, ನ ಸಮ್ಮೋಹಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ - ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ಉಟ್ಠಹತಿ ಘಟತಿ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಚ ಲಾಭೀ, ನ ಚ ಸೋಚೀ ನ ಚ ಪರಿದೇವೀ, ಅಚ್ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’’’।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ಉಟ್ಠಹತಿ ಘಟತಿ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಹತೋ ಘಟತೋ ವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಲಾಭೇನ ನ ಮಜ್ಜತಿ, ನ ಪಮಜ್ಜತಿ, ನ ಪಮಾದಮಾಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ - ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ಉಟ್ಠಹತಿ ಘಟತಿ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೀ ಚ, ನ ಚ ಮದೀ ನ ಚ ಪಮಾದೀ, ಅಚ್ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’’’।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ, ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಅನುಟ್ಠಹತೋ, ಅಘಟತೋ, ಅವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಅಲಾಭೇನ ನ ಸೋಚತಿ, ನ ಕಿಲಮತಿ, ನ ಪರಿದೇವತಿ, ನ ಉರತ್ತಾಳಿಂ ಕನ್ದತಿ, ನ ಸಮ್ಮೋಹಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ - ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ, ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ , ನ ಚ ಲಾಭೀ, ನ ಚ ಸೋಚೀ ನ ಚ ಪರಿದೇವೀ, ಅಚ್ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’”।

“ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ, ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಅನುಟ್ಠಹತೋ ಅಘಟತೋ ಅವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಲಾಭೇನ ನ ಮಜ್ಜತಿ, ನ ಪಮಜ್ಜತಿ, ನ ಪಮಾದಮಾಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ - ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ, ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೀ ಚ, ನ ಚ ಮದೀ ನ ಚ ಪಮಾದೀ, ಅಚ್ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ ’। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಅಲಂಸುತ್ತಂ

೬೨. “ಛಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ ಅಲಂ ಪರೇಸಂ। ಕತಮೇಹಿ ಛಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ [ಧಾರಕಜಾತಿಕೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೭೮] ಹೋತಿ; ಧಾತಾನಞ್ಚ [ಧತಾನಞ್ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ [ಅತ್ಥೂಪವರಿಕ್ಖೀ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಹೋತಿ; ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ; ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ, ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಳಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ; ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಮಾದಪಕೋ [ಸಮಾದಾಪಕೋ (?)] ಸಮುತ್ತೇಜಕೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ ಅಲಂ ಪರೇಸಂ।

“ಪಞ್ಚಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ ಅಲಂ ಪರೇಸಂ। ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಹೇವ ಖೋ ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ; ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ; ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಮಾದಪಕೋ ಸಮುತ್ತೇಜಕೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ ಅಲಂ ಪರೇಸಂ।

“ಚತೂಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ। ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ; ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ, ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಳಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ; ನೋ ಚ ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಹೋತಿ ಸಮಾದಪಕೋ ಸಮುತ್ತೇಜಕೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತೂಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ।

“ಚತೂಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ। ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಧಾತಾನಂ

ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ನ ಚ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ; ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ…ಪೇ॰… ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ; ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಚ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತೂಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ, ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ।

"ತೀಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ। ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಹೇವ ಖೋ ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ, ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಳಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ; ನೋ ಚ ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಹೋತಿ ಸಮಾದಪಕೋ ಸಮುತ್ತೇಜಕೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ।

"ತೀಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ, ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ। ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಹೇವ ಖೋ ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಧಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ; ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ; ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಮಾದಪಕೋ ಸಮುತ್ತೇಜಕೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ, ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ।

"ದ್ವೀಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ। ಕತಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಹೇವ ಖೋ ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ನೋ ಚ ಸುತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ; ನೋ ಚ ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ । ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ।

"ದ್ವೀಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ, ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ। ಕತಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಹೇವ ಖೋ ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ನೋ ಚ ಸುತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಧಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ; ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ, ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಳಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ; ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಮಾದಪಕೋ ಸಮುತ್ತೇಜಕೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ದ್ವೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ, ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಸಂಖಿತ್ತಸುತ್ತಂ

೬೩. ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ…ಪೇ॰… ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಸಾಧು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತು, ಯಮಹಂ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। "ಏವಮೇವಂ ಪನಿಧೇಕಚ್ಚೇ ಮೋಘಪುರಿಸಾ ಮಮಞ್ಞೇವ ಅಜ್ಝೇಸನ್ತಿ। ಧಮ್ಮೇ ಚ ಭಾಸಿತೇ ಮಮಞ್ಞೇವ ಅನುಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತೀ"ತಿ। "ದೇಸೇತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಧಮ್ಮಂ,

ದೇಸೇತು ಸುಗತೋ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಧಮ್ಮಂ। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮಾಹಂ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನೇಯ್ಯಂ, ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮಾಹಂ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ದಾಯಾದೋ ಅಸ್ಸ"ನ್ತಿ। "ತಸ್ಮಾತಿಹ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - 'ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಠಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಸುಸಣ್ಠಿತಂ, ನ ಚ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ"।

"ಯತೋ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಠಿತಂ ಹೋತಿ ಸುಸಣ್ಠಿತಂ, ನ ಚ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ತತೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - 'ಮೇತ್ತಾ ಮೇ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಭಾವಿತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಬಹುಲೀಕತಾ ಯಾನೀಕತಾ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ'ತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

"ಯತೋ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಯಂ ಸಮಾಧಿ ಏವಂ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಬಹುಲೀಕತೋ, ತತೋ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಇಮಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸವಿತಕ್ಕಮ್ಪಿ ಸವಿಚಾರಂ [ಸವಿತಕ್ಕಸವಿಚಾರಮ್ಪಿ (ಕ॰)] ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅವಿತಕ್ಕಮ್ಪಿ ವಿಚಾರಮತ್ತಂ [ಅವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಮತ್ತಮ್ಪಿ (ಕ॰) ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೨೮೧ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅವಿತಕ್ಕಮ್ಪಿ ಅವಿಚಾರಂ [ಅವಿತಕ್ಕಅವಿಚಾರಮ್ಪಿ (ಕ॰)] ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಪ್ಪೀತಿಕಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ನಿಪ್ಪೀತಿಕಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಾತಸಹಗತಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ।

"ಯತೋ ಖೋ, ತೇ ಭಿಕ್ಖು, ಅಯಂ ಸಮಾಧಿ ಏವಂ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ, ತತೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - 'ಕರುಣಾ ಮೇ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ... ಮುದಿತಾ ಮೇ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ... ಉಪೇಕ್ಖಾ ಮೇ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಭಾವಿತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಬಹುಲೀಕತಾ ಯಾನೀಕತಾ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ'ತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

"ಯತೋ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಯಂ ಸಮಾಧಿ ಏವಂ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ, ತತೋ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಇಮಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸವಿತಕ್ಕಸವಿಚಾರಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಮತ್ತಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅವಿತಕ್ಕಅವಿಚಾರಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಪ್ಪೀತಿಕಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ನಿಪ್ಪೀತಿಕಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಾತಸಹಗತಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ।

"ಯತೋ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಯಂ ಸಮಾಧಿ ಏವಂ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ, ತತೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - 'ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ, ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸ'ನ್ತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

"ಯತೋ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಯಂ ಸಮಾಧಿ ಏವಂ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಬಹುಲೀಕತೋ, ತತೋ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಇಮಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸವಿತಕ್ಕಸವಿಚಾರಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಮತ್ತಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅವಿತಕ್ಕಅವಿಚಾರಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಪ್ಪೀತಿಕಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ನಿಪ್ಪೀತಿಕಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಾತಸಹಗತಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ , ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ।

"ಯತೋ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಯಂ ಸಮಾಧಿ ಏವಂ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ, ತತೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು , ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - 'ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ, ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸ'ನ್ತಿ; ಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ, ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸ'ನ್ತಿ; ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ, ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸ'ನ್ತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ।

“ಯತೋ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಯಂ ಸಮಾಧಿ ಏವಂ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಬಹುಲೀಕತೋ, ತತೋ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಇಮಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸವಿತಕ್ಕಸವಿಚಾರಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಮತ್ತಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅವಿತಕ್ಕಅವಿಚಾರಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಪ್ಪೀತಿಕಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ನಿಪ್ಪೀತಿಕಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಾತಸಹಗತಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತಮ್ಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ।

“ಯತೋ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಯಂ ಸಮಾಧಿ ಏವಂ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ, ತತೋ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಯೇನ ಯೇನೇವ ಗಗ್ಛಸಿ ಫಾಸುಂಯೇವ ಗಗ್ಛಸಿ, ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಠಸ್ಸಸಿ ಫಾಸುಂಯೇವ ಠಸ್ಸಸಿ, ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ನಿಸೀದಿಸ್ಸಸಿ ಫಾಸುಂಯೇವ ನಿಸೀದಿಸ್ಸಸಿ, ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಸ್ಸಸಿ ಫಾಸುಂಯೇವ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಸ್ಸಸೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವತಾ ಇಮಿನಾ ಓವಾದೇನ ಓವದಿತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ - ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ, ತದನುತ್ತರಂ - ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹಾಸಿ। “ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ”ತಿ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಚ ಪನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಗಯಾಸೀಸಸುತ್ತಂ

೬೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಗಯಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಯಾಸೀಸೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ...ಪೇ॰... “ಪುಬ್ಬಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಬೋಧಾ ಅನಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋವ ಸಮಾನೋ ಓಭಾಸಞ್ಞೇವ ಖೋ ಸಞ್ಜಾನಾಮಿ, ನೋ ಚ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ”।

“ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ಓಭಾಸಞ್ಚೇವ ಸಞ್ಜಾನೇಯ್ಯಂ ರೂಪಾನಿ ಚ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ; ಏವಂ ಮೇ ಇದಂ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪರಿಸುದ್ಧತರಂ ಅಸ್ಸಾ’”ತಿ।

“ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಓಭಾಸಞ್ಚೇವ ಸಞ್ಜಾನಾಮಿ, ರೂಪಾನಿ ಚ ಪಸ್ಸಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ತಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠಾಮಿ ಸಲ್ಲಪಾಮಿ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿ।

“ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ಓಭಾಸಞ್ಚೇವ ಸಞ್ಜಾನೇಯ್ಯಂ, ರೂಪಾನಿ ಚ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ, ತಾಹಿ ಚ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಂ ಸಲ್ಲಪೇಯ್ಯಂ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜೇಯ್ಯಂ; ಏವಂ ಮೇ ಇದಂ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪರಿಸುದ್ಧತರಂ ಅಸ್ಸಾ’”ತಿ।

“ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಓಭಾಸಞ್ಚೇವ ಸಞ್ಜಾನಾಮಿ, ರೂಪಾನಿ ಚ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ತಾಹಿ ಚ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠಾಮಿ ಸಲ್ಲಪಾಮಿ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ಇಮಾ ದೇವತಾ ಅಮುಕಮ್ಹಾ ವಾ ಅಮುಕಮ್ಹಾ ವಾ ದೇವನಿಕಾಯಾತಿ।

“ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ಓಭಾಸಞ್ಚೇವ ಸಞ್ಜಾನೇಯ್ಯಂ, ರೂಪಾನಿ ಚ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ, ತಾಹಿ ಚ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಂ ಸಲ್ಲಪೇಯ್ಯಂ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜೇಯ್ಯಂ, ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನೇಯ್ಯಂ - ಇಮಾ ದೇವತಾ ಅಮುಕಮ್ಹಾ ವಾ ಅಮುಕಮ್ಹಾ ವಾ ದೇವನಿಕಾಯಾ’ತಿ; ಏವಂ ಮೇ ಇದಂ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪರಿಸುದ್ಧತರಂ ಅಸ್ಸಾ’”ತಿ।

“ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಓಭಾಸಞ್ಚೇವ ಸಞ್ಜಾನಾಮಿ, ರೂಪಾನಿ ಚ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ತಾಹಿ ಚ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠಾಮಿ ಸಲ್ಲಪಾಮಿ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿ, ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಅಮುಕಮ್ಹಾ ವಾ ಅಮುಕಮ್ಹಾ ವಾ ದೇವನಿಕಾಯಾ’ತಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಇತೋ ಚುತಾ ತತ್ಥ ಉಪಪನ್ನಾ’ತಿ…ಪೇ॰… ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಇತೋ ಚುತಾ ತತ್ಥ ಉಪಪನ್ನಾ’ತಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಏವಮಾಹಾರಾ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿನಿಯೋ’ತಿ …ಪೇ॰… ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಏವಮಾಹಾರಾ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿನಿಯೋ’ತಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಏವಂದೀಘಾಯುಕಾ ಏವಂಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಾ’ತಿ…ಪೇ॰… ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಏವಂದೀಘಾಯುಕಾ ಏವಂಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಾ’ತಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ತಾ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ ಯದಿ ವಾ ಮೇ ಇಮಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ನಿವುತ್ಥಪುಬ್ಬಂ ಯದಿ ವಾ ನ ಸನ್ನಿವುತ್ಥಪುಬ್ಬನ್ತಿ।

“ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ಓಭಾಸಞ್ಚೇವ ಸಞ್ಜಾನೇಯ್ಯಂ, ರೂಪಾನಿ ಚ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯಂ, ತಾಹಿ ಚ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯಂ ಸಲ್ಲಪೇಯ್ಯಂ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜೇಯ್ಯಂ , ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನೇಯ್ಯಂ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಅಮುಕಮ್ಹಾ ವಾ ಅಮುಕಮ್ಹಾ ವಾ ದೇವನಿಕಾಯಾ’ತಿ, ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನೇಯ್ಯಂ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಇತೋ ಚುತಾ ತತ್ಥ ಉಪಪನ್ನಾ’ತಿ, ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನೇಯ್ಯಂ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಏವಮಾಹಾರಾ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿನಿಯೋ’ತಿ, ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನೇಯ್ಯಂ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಏವಂದೀಘಾಯುಕಾ ಏವಂಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಾ’ತಿ, ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನೇಯ್ಯಂ ಯದಿ ವಾ ಮೇ ಇಮಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ನಿವುತ್ಥಪುಬ್ಬಂ ಯದಿ ವಾ ನ ಸನ್ನಿವುತ್ಥಪುಬ್ಬನ್ತಿ; ಏವಂ ಮೇ ಇದಂ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪರಿಸುದ್ಧತರಂ ಅಸ್ಸಾ’”ತಿ।

“ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ಓಭಾಸಞ್ಚೇವ ಸಞ್ಜಾನಾಮಿ, ರೂಪಾನಿ ಚ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ತಾಹಿ ಚ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠಾಮಿ ಸಲ್ಲಪಾಮಿ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಾಮಿ, ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಅಮುಕಮ್ಹಾ ವಾ ಅಮುಕಮ್ಹಾ ವಾ ದೇವನಿಕಾಯಾ’ತಿ, ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಇಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಇತೋ ಚುತಾ ತತ್ಥ ಉಪಪನ್ನಾ’ತಿ, ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಏವಮಾಹಾರಾ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿನಿಯೋ’ತಿ , ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ - ‘ಇಮಾ ದೇವತಾ ಏವಂದೀಘಾಯುಕಾ ಏವಂಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಾ’ತಿ, ತಾ ಚ ದೇವತಾ ಜಾನಾಮಿ ಯದಿ ವಾ ಮೇ ದೇವತಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ನಿವುತ್ಥಪುಬ್ಬಂ ಯದಿ ವಾ ನ ಸನ್ನಿವುತ್ಥಪುಬ್ಬನ್ತಿ।

“ಯಾವಕೀವಞ್ಚ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಅಟ್ಠಪರಿವಟ್ಟಂ ಅಧಿದೇವಞಾಣದಸ್ಸನಂ ನ ಸುವಿಸುದ್ಧಂ ಅಹೋಸಿ, ನೇವ ತಾವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ’ತಿ [ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಪಚ್ಚಞ್ಞಾಸಿಂ। ಯತೋ ಚ ಖೋ ಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಅಟ್ಠಪರಿವಟ್ಟಂ ಅಧಿದೇವಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಸುವಿಸುದ್ಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಅಥಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ’ತಿ ಪಚ್ಚಞ್ಞಾಸಿಂ; ಞಾಣಞ್ಚ ಪನ ಮೇ ದಸ್ಸನಂ ಉದಪಾದಿ; ಅಕುಪ್ಪಾ ಮೇ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ [ವಿಮುತ್ತಿ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಕ॰)]; ಅಯಮನ್ತಿಮಾ ಜಾತಿ ನತ್ಥಿ ದಾನಿ ಪುನಬ್ಭವೋ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಅಭಿಭಾಯತನಸುತ್ತಂ

೬೫. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೩೮, ೩೫೮; ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೨೯] “ಅಟ್ಠಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಭಾಯತನಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ? ಅಜ್ಝತ್ತಂ ರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪರಿತ್ತಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ। ‘ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಪಠಮಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

“ಅಜ್ಝತ್ತಂ ರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ। ‘ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ದುತಿಯಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

“ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪರಿತ್ತಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ। ‘ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ತತಿಯಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

“ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ। ‘ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಚತುತ್ಥಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

“ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ನೀಲಾನಿ ನೀಲವಣ್ಣಾನಿ ನೀಲನಿದಸ್ಸನಾನಿ ನೀಲನಿಭಾಸಾನಿ। ‘ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಪಞ್ಚಮಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

“ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪೀತಾನಿ ಪೀತವಣ್ಣಾನಿ ಪೀತನಿದಸ್ಸನಾನಿ ಪೀತನಿಭಾಸಾನಿ। ‘ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಛಟ್ಠಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

“ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಲೋಹಿತಕಾನಿ ಲೋಹಿತಕವಣ್ಣಾನಿ ಲೋಹಿತಕನಿದಸ್ಸನಾನಿ ಲೋಹಿತಕನಿಭಾಸಾನಿ। ‘ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಸತ್ತಮಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ।

“ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಓದಾತಾನಿ ಓದಾತವಣ್ಣಾನಿ ಓದಾತನಿದಸ್ಸನಾನಿ ಓದಾತನಿಭಾಸಾನಿ। ‘ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಅಟ್ಠಮಂ ಅಭಿಭಾಯತನಂ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಅಭಿಭಾಯತನಾನೀ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ವಿಮೋಕ್ಖಸುತ್ತಂ

೬೬. “ಅಟ್ಠಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಮೋಕ್ಖಾ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ರೂಪೀ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಅಯಂ ಪಠಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

“ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ, ಬಹಿದ್ಧಾ [ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಏಕೋ ಬಹಿದ್ಧಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰) ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೨೯; ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೩೮, ೩೫೮; ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೧೧೯; ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೨೪೮ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಅಯಂ ದುತಿಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

“ಸುಭನ್ತೇವ ಅಧಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ತತಿಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

“ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ಚತುತ್ಥೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

“ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ’ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

“ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ಛಟ್ಠೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

“ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ಸತ್ತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

“ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ಅಟ್ಠಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ವಿಮೋಕ್ಖಾ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಅನರಿಯವೋಹಾರಸುತ್ತಂ

೬೭. “ಅಟ್ಠಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನರಿಯವೋಹಾರಾ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಅದಿಟ್ಠೇ ದಿಟ್ಠವಾದಿತಾ, ಅಸುತೇ ಸುತವಾದಿತಾ, ಅಮುತೇ ಮುತವಾದಿತಾ, ಅವಿಞ್ಞಾತೇ ವಿಞ್ಞಾತವಾದಿತಾ, ದಿಟ್ಠೇ ಅದಿಟ್ಠವಾದಿತಾ, ಸುತೇ ಅಸುತವಾದಿತಾ, ಮುತೇ ಅಮುತವಾದಿತಾ, ವಿಞ್ಞಾತೇ ಅವಿಞ್ಞಾತವಾದಿತಾ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಅನರಿಯವೋಹಾರಾ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅರಿಯವೋಹಾರಸುತ್ತಂ

೬೮. “ಅಟ್ಠಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯವೋಹಾರಾ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಅದಿಟ್ಠೇ ಅದಿಟ್ಠವಾದಿತಾ, ಅಸುತೇ ಅಸುತವಾದಿತಾ, ಅಮುತೇ ಅಮುತವಾದಿತಾ, ಅವಿಞ್ಞಾತೇ ಅವಿಞ್ಞಾತವಾದಿತಾ, ದಿಟ್ಠೇ ದಿಟ್ಠವಾದಿತಾ, ಸುತೇ ಸುತವಾದಿತಾ, ಮುತೇ ಮುತವಾದಿತಾ, ವಿಞ್ಞಾತೇ ವಿಞ್ಞಾತವಾದಿತಾ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಅರಿಯವೋಹಾರಾ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪರಿಸಾಸುತ್ತಂ

೬೯. “ಅಟ್ಠಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಸಾ। ಕತಮಾ ಅಟ್ಠ? ಖತ್ತಿಯಪರಿಸಾ , ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಸಾ, ಗಹಪತಿಪರಿಸಾ, ಸಮಣಪರಿಸಾ, ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಪರಿಸಾ, ತಾವತಿಂಸಪರಿಸಾ, ಮಾರಪರಿಸಾ, ಬ್ರಹ್ಮಪರಿಸಾ। ಅಭಿಜಾನಾಮಿ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನೇಕಸತಂ ಖತ್ತಿಯಪರಿಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಾ। ತತ್ರಪಿ ಮಯಾ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಪುಬ್ಬಞ್ಚೇವ ಸಲ್ಲಪಿತಪುಬ್ಬಞ್ಚ ಸಾಕಚ್ಛಾ ಚ ಸಮಾಪನ್ನಪುಬ್ಬಾ। ತತ್ಥ ಯಾದಿಸಕೋ ತೇಸಂ ವಣ್ಣೋ ಹೋತಿ ತಾದಿಸಕೋ ಮಯ್ಹಂ ವಣ್ಣೋ ಹೋತಿ, ಯಾದಿಸಕೋ ತೇಸಂ ಸರೋ ಹೋತಿ ತಾದಿಸಕೋ ಮಯ್ಹಂ ಸರೋ ಹೋತಿ। ಧಮ್ಮಿಯಾ ಚ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇಮಿ ಸಮಾದಪೇಮಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇಮಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇಮಿ । ಭಾಸಮಾನಞ್ಚ ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ - ‘ಕೋ ನು ಖೋ ಅಯಂ ಭಾಸತಿ ದೇವೋ ವಾ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ’ತಿ। ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಸಮುತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯಾಮಿ। ಅನ್ತರಹಿತಞ್ಚ ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ - ‘ಕೋ ನು ಖೋ ಅಯಂ ಅನ್ತರಹಿತೋ ದೇವೋ ವಾ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ’”ತಿ।

“ಅಭಿಜಾನಾಮಿ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನೇಕಸತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಸಂ…ಪೇ॰… ಗಹಪತಿಪರಿಸಂ… ಸಮಣಪರಿಸಂ… ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಪರಿಸಂ… ತಾವತಿಂಸಪರಿಸಂ… ಮಾರಪರಿಸಂ… ಬ್ರಹ್ಮಪರಿಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಾ। ತತ್ರಪಿ ಮಯಾ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಪುಬ್ಬಞ್ಚೇವ ಸಲ್ಲಪಿತಪುಬ್ಬಞ್ಚ ಸಾಕಚ್ಛಾ ಚ ಸಮಾಪನ್ನಪುಬ್ಬಾ। ತತ್ಥ ಯಾದಿಸಕೋ ತೇಸಂ ವಣ್ಣೋ ಹೋತಿ ತಾದಿಸಕೋ ಮಯ್ಹಂ ವಣ್ಣೋ ಹೋತಿ, ಯಾದಿಸಕೋ ತೇಸಂ ಸರೋ ಹೋತಿ ತಾದಿಸಕೋ ಮಯ್ಹಂ ಸರೋ ಹೋತಿ। ಧಮ್ಮಿಯಾ ಚ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇಮಿ ಸಮಾದಪೇಮಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇಮಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇಮಿ। ಭಾಸಮಾನಞ್ಚ ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ - ‘ಕೋ ನು ಖೋ ಅಯಂ ಭಾಸತಿ ದೇವೋ ವಾ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ’ತಿ। ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಸಮುತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತ್ವಾ

ಅನ್ತರಧಾಯಾಮಿ। ಅನ್ತರಹಿತಞ್ಚ ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ - ‘ಕೋ ನು ಖೋ ಅಯಂ ಅನ್ತರಹಿತೋ ದೇವೋ ವಾ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ’ತಿ। ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಪರಿಸಾ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಭೂಮಿಚಾಲಸುತ್ತಂ

೭೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ವೇಸಾಲಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ವೇಸಾಲಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಗಣ್ಹಾಹಿ, ಆನನ್ದ, ನಿಸೀದನಂ। ಯೇನ ಚಾಪಾಲಂ ಚೇತಿಯಂ [ಪಾವಾಲಚೇತಿಯಂ (ಸ್ಯಾ॰), ಚಾಪಾಲಚೇತಿಯಂ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮ ದಿವಾವಿಹಾರಾಯಾ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ನಿಸೀದನಂ ಆದಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯೇನ ಚಾಪಾಲಂ ಚೇತಿಯಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ರಮಣೀಯಾ , ಆನನ್ದ, ವೇಸಾಲೀ, ರಮಣೀಯಂ ಉದೇನಂ ಚೇತಿಯಂ, ರಮಣೀಯಂ ಗೋತಮಕಂ ಚೇತಿಯಂ, ರಮಣೀಯಂ ಸತ್ತಮ್ಬಂ ಚೇತಿಯಂ, ರಮಣೀಯಂ ಬಹುಪುತ್ತಕಂ ಚೇತಿಯಂ; ರಮಣೀಯಂ ಸಾರನ್ದದಂ ಚೇತಿಯಂ, ರಮಣೀಯಂ ಚಾಪಾಲಂ ಚೇತಿಯಂ। ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ , ಆನನ್ದ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಯಾನೀಕತಾ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ, ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸೋ, ಆನನ್ದ, ಕಪ್ಪಂ ವಾ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ಕಪ್ಪಾವಸೇಸಂ ವಾ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಯಾನೀಕತಾ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ। ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಕಪ್ಪಂ ವಾ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ಕಪ್ಪಾವಸೇಸಂ ವಾ”ತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತಾ ಓಳಾರಿಕೇ ನಿಮಿತ್ತೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ಓಳಾರಿಕೇ ಓಭಾಸೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ನಾಸಕ್ಖಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ; ನ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿ - “ತಿಟ್ಠತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಕಪ್ಪಂ, ತಿಟ್ಠತು ಸುಗತೋ ಕಪ್ಪಂ ಬಹುಜನಹಿತಾಯ ಬಹುಜನಸುಖಾಯ ಲೋಕಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನ”ನ್ತಿ, ಯಥಾ ತಂ ಮಾರೇನ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತಚಿತ್ತೋ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ...ಪೇ॰... ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ರಮಣೀಯಾ, ಆನನ್ದ, ವೇಸಾಲೀ, ರಮಣೀಯಂ ಉದೇನಂ ಚೇತಿಯಂ, ರಮಣೀಯಂ ಗೋತಮಕಂ ಚೇತಿಯಂ, ರಮಣೀಯಂ ಸತ್ತಮ್ಬಂ ಚೇತಿಯಂ, ರಮಣೀಯಂ ಬಹುಪುತ್ತಕಂ ಚೇತಿಯಂ, ರಮಣೀಯಂ ಸಾರನ್ದದಂ ಚೇತಿಯಂ, ರಮಣೀಯಂ ಚಾಪಾಲಂ ಚೇತಿಯಂ। ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಆನನ್ದ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಯಾನೀಕತಾ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ, ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸೋ, ಆನನ್ದ, ಕಪ್ಪಂ ವಾ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ಕಪ್ಪಾವಸೇಸಂ ವಾ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ...ಪೇ॰... ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಕಪ್ಪಂ ವಾ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ಕಪ್ಪಾವಸೇಸಂ ವಾ”ತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತಾ ಓಳಾರಿಕೇ ನಿಮಿತ್ತೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ಓಳಾರಿಕೇ ಓಭಾಸೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ನಾಸಕ್ಖಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ; ನ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿ - “ತಿಟ್ಠತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಕಪ್ಪಂ, ತಿಟ್ಠತು ಸುಗತೋ ಕಪ್ಪಂ ಬಹುಜನಹಿತಾಯ ಬಹುಜನಸುಖಾಯ ಲೋಕಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನ”ನ್ತಿ, ಯಥಾ ತಂ ಮಾರೇನ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತಚಿತ್ತೋ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ [ಗಚ್ಛ ಖೋ ತ್ವಂ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೮೨೨) ಉದಾ॰ ೫೧ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ಆನನ್ದ, ಯಸ್ಸ ದಾನಿ ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಆನನ್ದೇ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

“ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ಸುಗತೋ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ , ಭಗವತೋ। ಭಾಸಿತಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ವಾಚಾ - ‘ನ ತಾವಾಹಂ, ಪಾಪಿಮ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ ಯಾವ ಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಸಾವಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ ಪತ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮಾ [ಇದಂ ಪದಂ ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೬೮ ಚ ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೮೨೨ ಚ ನ ದಿಸ್ಸತಿ] ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ, ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ವಿವರಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಭಜಿಸ್ಸನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತೀ’ತಿ। ಏತರಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಾ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ ಪತ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ, ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ ದೇಸೇನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ ವಿವರನ್ತಿ ವಿಭಜನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರೋನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿ।

“ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ಸುಗತೋ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ। ಭಾಸಿತಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ವಾಚಾ - ‘ನ ತಾವಾಹಂ, ಪಾಪಿಮ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ ಯಾವ ಮೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ನ ಸಾವಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಯಾವ ಮೇ ಉಪಾಸಕಾ ನ ಸಾವಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಯಾವ ಮೇ ಉಪಾಸಿಕಾ ನ ಸಾವಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ ಪತ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನಿಯೋ, ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ವಿವರಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಭಜಿಸ್ಸನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತೀ’ತಿ। ಏತರಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಿಕಾ ಭಗವತೋ ಸಾವಿಕಾ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ ಪತ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನಿಯೋ, ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ ದೇಸೇನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ ವಿವರನ್ತಿ ವಿಭಜನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರೋನ್ತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿ।

“ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ಸುಗತೋ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ। ಭಾಸಿತಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ವಾಚಾ - ‘ನ ತಾವಾಹಂ, ಪಾಪಿಮ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ ಯಾವ ಮೇ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ನ ಇದ್ಧಞ್ಚೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಫೀತಞ್ಚ ವಿತ್ಥಾರಿಕಂ ಬಾಹುಜಞ್ಞಂ ಪುಥುಭೂತಂ, ಯಾವ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸುಪ್ಪಕಾಸಿತ’ನ್ತಿ। ಏತರಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಇದ್ಧಞ್ಚೇವ ಫೀತಞ್ಚ ವಿತ್ಥಾರಿಕಂ ಬಾಹುಜಞ್ಞಂ ಪುಥುಭೂತಂ, ಯಾವ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸುಪ್ಪಕಾಸಿತಂ।

“ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ಸುಗತೋ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ”ತಿ। “ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ತ್ವಂ, ಪಾಪಿಮ, ಹೋಹಿ। ನಚಿರಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇತೋ ತಿಣ್ಣಂ ಮಾಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಥಾಗತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಚಾಪಾಲೇ ಚೇತಿಯೇ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಂ ಓಸ್ಸಜಿ। ಓಸ್ಸಟ್ಠೇ ಚ ಭಗವತಾ ಆಯುಸಙ್ಖಾರೇ ಮಹಾಭೂಮಿಚಾಲೋ ಅಹೋಸಿ ಭಿಂಸನಕೋ ಸಲೋಮಹಂಸೋ, ದೇವದುನ್ದುಭಿಯೋ ಚ ಫಲಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ತುಲಮತುಲಞ್ಚ ಸಮ್ಭವಂ, ಭವಸಙ್ಖಾರಮವಸ್ಸಜಿ ಮುನಿ।
ಅಜ್ಝತ್ತರತೋ ಸಮಾಹಿತೋ, ಅಭಿನ್ದಿ ಕವಚಮಿವತ್ತಸಮ್ಭವ”ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಮಹಾ ವತಾಯಂ ಭೂಮಿಚಾಲೋ; ಸುಮಹಾ ವತಾಯಂ ಭೂಮಿಚಾಲೋ ಭಿಂಸನಕೋ ಸಲೋಮಹಂಸೋ, ದೇವದುನ್ದುಭಿಯೋ ಚ ಫಲಿಂಸು। ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು, ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯಾ”ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಮಹಾ ವತಾಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭೂಮಿಚಾಲೋ ; ಸುಮಹಾ ವತಾಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭೂಮಿಚಾಲೋ ಭಿಂಸನಕೋ ಸಲೋಮಹಂಸೋ, ದೇವದುನ್ದುಭಿಯೋ ಚ ಫಲಿಂಸು। ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಹೇತು, ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯಾ”ತಿ?

“ಅಟ್ಠಿಮೇ, ಆನನ್ದ, ಹೇತೂ, ಅಟ್ಠ ಪಚ್ಚಯಾ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಅಯಂ, ಆನನ್ದ, ಮಹಾಪಥವೀ ಉದಕೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ; ಉದಕಂ ವಾತೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ; ವಾತೋ ಆಕಾಸಟ್ಠೋ ಹೋತಿ। ಸೋ, ಆನನ್ದ, ಸಮಯೋ ಯಂ ಮಹಾವಾತಾ ವಾಯನ್ತಿ; ಮಹಾವಾತಾ ವಾಯನ್ತಾ ಉದಕಂ ಕಮ್ಪೇನ್ತಿ; ಉದಕಂ ಕಮ್ಪಿತಂ ಪಥವಿಂ ಕಮ್ಪೇತಿ। ಅಯಂ, ಆನನ್ದ, ಪಠಮೋ ಹೇತು, ಪಠಮೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ದೇವತಾ ವಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ ಮಹಾನುಭಾವಾ। ತಸ್ಸ ಪರಿತ್ತಾ ಪಥವೀಸಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ, ಅಪ್ಪಮಾಣಾ ಆಪೋಸಞ್ಞಾ। ಸೋ ಇಮಂ ಪಥವಿಂ ಕಮ್ಪೇತಿ ಸಙ್ಕಮ್ಪೇತಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪೇತಿ ಸಮ್ಪವೇಧೇತಿ। ಅಯಂ, ಆನನ್ದ, ದುತಿಯೋ ಹೇತು, ದುತಿಯೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ಯದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತುಸಿತಾ ಕಾಯಾ ಚವಿತ್ವಾ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಂ ಓಕ್ಕಮತಿ, ತದಾಯಂ ಪಥವೀ ಕಮ್ಪತಿ ಸಙ್ಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪವೇಧತಿ। ಅಯಂ, ಆನನ್ದ, ತತಿಯೋ ಹೇತು; ತತಿಯೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ಯದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಾ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ತದಾಯಂ ಪಥವೀ ಕಮ್ಪತಿ ಸಙ್ಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪವೇಧತಿ। ಅಯಂ, ಆನನ್ದ, ಚತುತ್ಥೋ ಹೇತು, ಚತುತ್ಥೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ಯದಾ ತಥಾಗತೋ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝತಿ, ತದಾಯಂ ಪಥವೀ ಕಮ್ಪತಿ ಸಙ್ಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪವೇಧತಿ। ಅಯಂ, ಆನನ್ದ, ಪಞ್ಚಮೋ ಹೇತು, ಪಞ್ಚಮೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ಯದಾ ತಥಾಗತೋ ಅನುತ್ತರಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ, ತದಾಯಂ ಪಥವೀ ಕಮ್ಪತಿ ಸಙ್ಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪವೇಧತಿ। ಅಯಂ, ಆನನ್ದ, ಛಟ್ಠೋ ಹೇತು, ಛಟ್ಠೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ಯದಾ ತಥಾಗತೋ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಂ ಓಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ತದಾಯಂ ಪಥವೀ ಕಮ್ಪತಿ ಸಙ್ಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪವೇಧತಿ। ಅಯಂ, ಆನನ್ದ, ಸತ್ತಮೋ ಹೇತು, ಸತ್ತಮೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆನನ್ದ, ಯದಾ ತಥಾಗತೋ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯತಿ, ತದಾಯಂ ಪಥವೀ ಕಮ್ಪತಿ ಸಙ್ಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪತಿ ಸಮ್ಪವೇಧತಿ। ಅಯಂ, ಆನನ್ದ, ಅಟ್ಠಮೋ ಹೇತು, ಅಟ್ಠಮೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯ। ಇಮೇ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಅಟ್ಠ ಹೇತೂ, ಅಟ್ಠ ಪಚ್ಚಯಾ ಮಹತೋ ಭೂಮಿಚಾಲಸ್ಸ ಪಾತುಭಾವಾಯಾ”ತಿ। ದಸಮಂ।

ಭೂಮಿಚಾಲವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಇಚ್ಛಾ ಅಲಞ್ಚ ಸಂಖಿತ್ತಂ, ಗಯಾ ಅಭಿಭುನಾ ಸಹ।
ವಿಮೋಕ್ಖೋ ದ್ವೇ ಚ ವೋಹಾರಾ, ಪರಿಸಾ ಭೂಮಿಚಾಲೇನಾತಿ॥

(೮) ೩. ಯಮಕವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಸದ್ಧಾಸುತ್ತಂ

೭೧. "ಸದ್ಧೋ ಚ [ಸದ್ಧೋ (ಸ್ಯಾ॰) ಏತ್ಥೇವ। ಅ॰ ನಿ॰ ೯.೪], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ನೋ ಚ [ನೋ (ಸ್ಯಾ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ "ನೋ"ತ್ವೇವ ದಿಸ್ಸತಿ] ಸೀಲವಾ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ – 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ ಸೀಲವಾ ಚಾ'ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ।

"ಸದ್ಧೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ನೋ ಚ ಬಹುಸ್ಸುತೋ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ – 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚಾ'ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ।

"ಸದ್ಧೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ನೋ ಚ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ…ಪೇ॰… ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ನೋ ಚ ಪರಿಸಾವಚರೋ…ಪೇ॰… ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ನೋ ಚ ವಿಸಾರದೋ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ…ಪೇ॰… ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ನೋ ಚ ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ…ಪೇ॰… ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ನೋ ಚ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ; ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ – 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯಂ, ಚತುನ್ನಞ್ಚ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಸ್ಸಂ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'"ನ್ತಿ।

"ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಚತುನ್ನಞ್ಚ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ; ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ, ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಬ್ಬಾಕಾರಪರಿಪೂರೋ ಚಾ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಸದ್ಧಾಸುತ್ತಂ

೭೨. "ಸದ್ಧೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ನೋ ಚ ಸೀಲವಾ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ – 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ ಸೀಲವಾ ಚಾ'ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ।

“ಸದ್ಧೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ನೋ ಚ ಬಹುಸ್ಸುತೋ…ಪೇ॰… ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ನೋ ಚ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ…ಪೇ॰… ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ನೋ ಚ ಪರಿಸಾವಚರೋ…ಪೇ॰… ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ನೋ ಚ ವಿಸಾರದೋ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ …ಪೇ॰… ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ನೋ ಚ ಯೇ ತೇ ಸನ್ತಾ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ರೂಪೇ ಆರುಪ್ಪಾ ತೇ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ…ಪೇ॰… ಯೇ ತೇ ಸನ್ತಾ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ರೂಪೇ ಆರುಪ್ಪಾ ತೇ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ, ನೋ ಚ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ; ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ - ‘ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಯ್ಯಂ, ಯೇ ತೇ ಸನ್ತಾ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ರೂಪೇ ಆರುಪ್ಪಾ ತೇ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ’’’ನ್ತಿ।

“ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸೀಲವಾ ಚ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ, ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಚ, ಪರಿಸಾವಚರೋ ಚ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ಯೇ ತೇ ಸನ್ತಾ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ರೂಪೇ ಆರುಪ್ಪಾ ತೇ ಚ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ…ಪೇ॰… ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ; ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಬ್ಬಾಕಾರಪರಿಪೂರೋ ಚಾ’’ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಪಠಮಮರಣಸ್ಸತಿಸುತ್ತಂ

೭೩. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ನಾತಿಕೇ [ನಾದಿಕೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰), ನಾಟಿಕೇ (ಪೀ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೯] ವಿಹರತಿ ಗಿಞ್ಜಕಾವಸಥೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಭಿಕ್ಖವೋ’’ತಿ । “ಭದನ್ತೇ’’ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - “ಮರಣಸ್ಸತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ ಅಮತೋಗಧಾ ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನಾ। ಭಾವೇಥ ನೋ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮರಣಸ್ಸತಿ’’ನ್ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಹಂ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ’’ನ್ತಿ। “ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಾವೇಸಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ’’ನ್ತಿ? “ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತಾಹಂ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ , ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು [ಬಹುಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ’ತಿ। ಏವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ’’ನ್ತಿ।

ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ’’ನ್ತಿ। “ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಾವೇಸಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ’’ನ್ತಿ? “ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತಾಹಂ ದಿವಸಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ’ತಿ। ಏವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ’’ನ್ತಿ।

ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ’’ನ್ತಿ। “ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಾವೇಸಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ’’ನ್ತಿ? “ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹೋ ವತಾಹಂ ಉಪಡ್ಢದಿವಸಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ’ತಿ। ಏವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ’’ನ್ತಿ।

ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ । "ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಾವೇಸಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ? "ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ತದನ್ತರಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ ಯದನ್ತರಂ ಏಕಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ। ಏವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ।

ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ। "ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಾವೇಸಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ? "ಇಧ ಮಯ್ಹಂ , ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ತದನ್ತರಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ ಯದನ್ತರಂ ಉಪಡ್ಢಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ। ಏವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ।

ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ। "ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಾವೇಸಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ? "ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ತದನ್ತರಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ ಯದನ್ತರಂ ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಚ ಆಲೋಪೇ ಸಙ್ಖಾದಿತ್ವಾ [ಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ (ಕ॰)] ಅಜ್ಝೋಹರಾಮಿ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ। ಏವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ।

ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ। "ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಾವೇಸಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ? "ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ತದನ್ತರಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ ಯದನ್ತರಂ ಏಕಂ ಆಲೋಪಂ ಸಙ್ಖಾದಿತ್ವಾ [ಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ (ಕ॰)] ಅಜ್ಝೋಹರಾಮಿ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ। ಏವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ।

ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ। "ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಾವೇಸಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ? "ಇಧ ಮಯ್ಹಂ ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ತದನ್ತರಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ ಯದನ್ತರಂ ಅಸ್ಸಸಿತ್ವಾ ವಾ ಪಸ್ಸಸಾಮಿ, ಪಸ್ಸಸಿತ್ವಾ ವಾ ಅಸ್ಸಸಾಮಿ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ। ಏವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ ಭಾವೇಮಿ ಮರಣಸ್ಸತಿ"ನ್ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಭಗವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏತದವೋಚ - "ಯ್ವಾಯಂ [ಯೋ ಚಾಯಂ (ಕ॰ ಸೀ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ। ಯೋ ಚಾಯಂ [ಯೋ ಪಾಯಂ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ದಿವಸಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ; ಯೋ ಚಾಯಂ [ಯೋ ಪಾಯಂ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ಉಪಡ್ಢದಿವಸಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ। ಯೋ ಚಾಯಂ [ಯೋ ಪಾಯಂ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ತದನ್ತರಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ ಯದನ್ತರಂ ಏಕಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ; ಯೋ ಚಾಯಂ [ಯೋ ಪಾಯಂ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ತದನ್ತರಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ ಯದನ್ತರಂ ಉಪಡ್ಢಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಭುಞ್ಜಾಮಿ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ। ಯೋ ಚಾಯಂ [ಯೋ ಪಾಯಂ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ತದನ್ತರಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ ಯದನ್ತರಂ ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಚ ಆಲೋಪೇ ಸಙ್ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಜ್ಝೋಹರಾಮಿ,

ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ - ಇಮೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, 'ಭಿಕ್ಖೂ ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ದನ್ಧಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇನ್ತಿ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾಯ'"।

"ಯೋ ಚ ಖ್ವಾಯಂ [ಯೋ ಚಾಯಂ (ಸ್ಯಾ॰), ಯೋ ಚ ಖೋ ಯಂ (ಕ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ತದನ್ತರಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ ಯದನ್ತರಂ ಏಕಂ ಆಲೋಪಂ ಸಙ್ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಜ್ಝೋಹರಾಮಿ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ। ಯೋ ಚಾಯಂ [ಯೋ ಪಾಯಂ (ಕ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ - 'ಅಹೋ ವತಾಹಂ ತದನ್ತರಂ ಜೀವೇಯ್ಯಂ ಯದನ್ತರಂ ಅಸ್ಸಸಿತ್ವಾ ವಾ ಪಸ್ಸಸಾಮಿ, ಪಸ್ಸಸಿತ್ವಾ ವಾ ಅಸ್ಸಸಾಮಿ, ಭಗವತೋ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಬಹು ವತ ಮೇ ಕತಂ ಅಸ್ಸಾ'ತಿ - ಇಮೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, 'ಭಿಕ್ಖೂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ತಿಕ್ಖಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇನ್ತಿ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾಯ'"।

"ತಸ್ಮಾತಿಹ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - 'ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮ, ತಿಕ್ಖಂ ಮರಣಸ್ಸತಿಂ ಭಾವಯಿಸ್ಸಾಮ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾಯಾ'ತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ದುತಿಯಮರಣಸ್ಸತಿಸುತ್ತಂ

೭೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ನಾತಿಕೇ ವಿಹರತಿ ಗಿಞ್ಜಕಾವಸಥೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ ...ಪೇ॰... ಮರಣಸ್ಸತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ ಅಮತೋಗಧಾ ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನಾ।

"ಕಥಂ ಭಾವಿತಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮರಣಸ್ಸತಿ ಕಥಂ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ ಅಮತೋಗಧಾ ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ದಿವಸೇ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ರತ್ತಿಯಾ ಪತಿಹಿತಾಯ [ಪಟಿಹಿತಾಯ (ಪೀ॰), (ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೨೦ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ)] ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಬಹುಕಾ ಖೋ ಮೇ ಪಚ್ಚಯಾ ಮರಣಸ್ಸ - ಅಹಿ ವಾ ಮಂ ಡಂಸೇಯ್ಯ, ವಿಚ್ಛಿಕೋ ವಾ ಮಂ ಡಂಸೇಯ್ಯ, ಸತಪದೀ ವಾ ಮಂ ಡಂಸೇಯ್ಯ; ತೇನ ಮೇ ಅಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯಾ। ಸೋ ಮಮ ಅಸ್ಸ [ಮಮಸ್ಸ (ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೨೦)] ಅನ್ತರಾಯೋ। ಉಪಕ್ಖಲಿತ್ವಾ ವಾ ಪಪತೇಯ್ಯಂ, ಭತ್ತಂ ವಾ ಮೇ ಭುತ್ತಂ ಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಿತ್ತಂ ವಾ ಮೇ ಕುಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಸೇಮ್ಹಂ ವಾ ಮೇ ಕುಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಸತ್ಥಕಾ ವಾ ಮೇ ವಾತಾ ಕುಪ್ಪೇಯ್ಯುಂ , ಮನುಸ್ಸಾ ವಾ ಮಂ ಉಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯುಂ, ಅಮನುಸ್ಸಾ ವಾ ಮಂ ಉಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯುಂ; ತೇನ ಮೇ ಅಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯಾ। ಸೋ ಮಮ ಅಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ'ತಿ। ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - 'ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ ಯೇ ಮೇ ಅಸ್ಸು ರತ್ತಿಂ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಾಯಾ'"ತಿ।

"ಸಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - 'ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ ಯೇ ಮೇ ಅಸ್ಸು ರತ್ತಿಂ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಾಯಾ'ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆದಿತ್ತಚೇಲೋ ವಾ ಆದಿತ್ತಸೀಸೋ ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಚೇಲಸ್ಸ ವಾ ಸೀಸಸ್ಸ ವಾ ನಿಬ್ಬಾಪನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಛನ್ದಞ್ಚ ವಾಯಾಮಞ್ಚ ಉಸ್ಸಾಹಞ್ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹಿಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನಿಞ್ಚ ಸತಿಞ್ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ।

"ಸಚೇ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - 'ನತ್ಥಿ ಮೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ ಯೇ ಮೇ ಅಸ್ಸು ರತ್ತಿಂ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಾಯಾ'ತಿ , ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇನೇವ ಪೀತಿಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ವಿಹಾತಬ್ಬಂ ಅಹೋರತ್ತಾನುಸಿಕ್ಖಿನಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು।

"ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ರತ್ತಿಯಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಾಯ ದಿವಸೇ ಪತಿಹಿತೇ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಬಹುಕಾ ಖೋ ಮೇ ಪಚ್ಚಯಾ ಮರಣಸ್ಸ - ಅಹಿ ವಾ ಮಂ ಡಂಸೇಯ್ಯ, ವಿಚ್ಛಿಕೋ ವಾ ಮಂ ಡಂಸೇಯ್ಯ, ಸತಪದೀ ವಾ ಮಂ ಡಂಸೇಯ್ಯ; ತೇನ ಮೇ ಅಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯಾ। ಸೋ ಮಮ ಅಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ। ಉಪಕ್ಖಲಿತ್ವಾ ವಾ ಪಪತೇಯ್ಯಂ, ಭತ್ತಂ ವಾ ಮೇ ಭುತ್ತಂ ಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಿತ್ತಂ ವಾ ಮೇ ಕುಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಸೇಮ್ಹಂ ವಾ ಮೇ ಕುಪ್ಪೇಯ್ಯ, ಸತ್ಥಕಾ ವಾ ಮೇ ವಾತಾ ಕುಪ್ಪೇಯ್ಯುಂ, ಮನುಸ್ಸಾ ವಾ ಮಂ ಉಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯುಂ, ಅಮನುಸ್ಸಾ ವಾ ಮಂ ಉಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯುಂ; ತೇನ ಮೇ ಅಸ್ಸ ಕಾಲಕಿರಿಯಾ। ಸೋ ಮಮ ಅಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ'ತಿ। ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - 'ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ ಯೇ ಮೇ ಅಸ್ಸು ದಿವಾ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಾಯಾ'"ತಿ।

"ಸಚೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - 'ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ ಯೇ ಮೇ ಅಸ್ಸು ದಿವಾ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಾಯಾ'ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆದಿತ್ತಚೇಲೋ ವಾ ಆದಿತ್ತಸೀಸೋ ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಚೇಲಸ್ಸ ವಾ ಸೀಸಸ್ಸ ವಾ ನಿಬ್ಬಾಪನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಛನ್ದಞ್ಚ ವಾಯಾಮಞ್ಚ ಉಸ್ಸಾಹಞ್ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹಿಞ್ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನಿಞ್ಚ ಸತಿಞ್ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇಸಂಯೇವ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಛನ್ದೋ ಚ ವಾಯಾಮೋ ಚ ಉಸ್ಸಾಹೋ ಚ ಉಸ್ಸೋಳ್ಹೀ ಚ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೀ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಕರಣೀಯಂ।

"ಸಚೇ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಏವಂ ಜಾನಾತಿ - 'ನತ್ಥಿ ಮೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ ಯೇ ಮೇ ಅಸ್ಸು ದಿವಾ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಾಯಾ'ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ತೇನೇವ ಪೀತಿಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ವಿಹಾತಬ್ಬಂ ಅಹೋರತ್ತಾನುಸಿಕ್ಖಿನಾ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು। ಏವಂ ಭಾವಿತಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮರಣಸ್ಸತಿ ಏವಂ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ ಅಮತೋಗಧಾ ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನಾ"ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಠಮಸಮ್ಪದಾಸುತ್ತಂ

೭೫. "ಅಟ್ಠಿಮಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಪದಾ। ಕತಮಾ ಅಟ್ಠ? [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೮.೫೪] ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪದಾ, ಆರಕ್ಖಸಮ್ಪದಾ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ, ಸಮಜೀವಿತಾ, ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ, ಚಾಗಸಮ್ಪದಾ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ - ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಸಮ್ಪದಾ"ತಿ।

"ಉಟ್ಠಾತಾ ಕಮ್ಮಧೇಯ್ಯೇಸು, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಧಾನವಾ।
ಸಮಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ಜೀವಿಕಂ, ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ॥

"ಸದ್ಧೋ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ವದಞ್ಞೂ ವೀತಮಚ್ಛರೋ।
ನಿಚ್ಚಂ ಮಗ್ಗಂ ವಿಸೋಧೇತಿ, ಸೋತ್ಥಾನಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ॥

“ಇಚ್ಚೇತೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಚ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಘರಮೇಸಿನೋ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ಸಚ್ಚನಾಮೇನ, ಉಭಯತ್ಥ ಸುಖಾವಹಾ॥

“ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಹಿತತ್ಥಾಯ, ಸಮ್ಪರಾಯಸುಖಾಯ ಚ।
ಏವಮೇತಂ ಗಹಟ್ಠಾನಂ, ಚಾಗೋ ಪುಞ್ಞಂ ಪವಡ್ಢತೀ”ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ದುತಿಯಸಮ್ಪದಾಸುತ್ತಂ

೭೬. “ಅಟ್ಠಿಮಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಪದಾ। ಕತಮಾ ಅಟ್ಠ? ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪದಾ, ಆರಕ್ಖಸಮ್ಪದಾ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ, ಸಮಜೀವಿತಾ, ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ, ಚಾಗಸಮ್ಪದಾ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ। ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇತಿ - ಯದಿ ಕಸಿಯಾ ಯದಿ ವಣಿಜ್ಜಾಯ ಯದಿ ಗೋರಕ್ಖೇನ ಯದಿ ಇಸ್ಸತ್ತೇನ ಯದಿ ರಾಜಪೋರಿಸೇನ ಯದಿ ಸಿಪ್ಪಞ್ಞತರೇನ - ತತ್ಥ ದಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ಅನಲಸೋ, ತತ್ರುಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುನ್ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಟ್ಠಾನಸಮ್ಪದಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆರಕ್ಖಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೋಗಾ ಹೋನ್ತಿ ಉಟ್ಠಾನವೀರಿಯಾಧಿಗತಾ ಬಾಹಾಬಲಪರಿಚಿತಾ ಸೇದಾವಕ್ಖಿತ್ತಾ ಧಮ್ಮಿಕಾ ಧಮ್ಮಲದ್ಧಾ ತೇ ಆರಕ್ಖೇನ ಗುತ್ತಿಯಾ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ - ‘ಕಿನ್ತಿ ಮೇ ಭೋಗೇ ನೇವ ರಾಜಾನೋ ಹರೇಯ್ಯುಂ, ನ ಚೋರಾ ಹರೇಯ್ಯುಂ, ನ ಅಗ್ಗಿ ಡಹೇಯ್ಯ, ನ ಉದಕಂ ವಹೇಯ್ಯ, ನ ಅಪ್ಪಿಯಾ ದಾಯಾದಾ ಹರೇಯ್ಯು’ನ್ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆರಕ್ಖಸಮ್ಪದಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ಪಟಿವಸತಿ, ತತ್ಥ ಯೇ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಗಹಪತೀ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಾ ವಾ ದಹರಾ ವಾ ವುದ್ಧಸೀಲಿನೋ ವುದ್ಧಾ ವಾ ವುದ್ಧಸೀಲಿನೋ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾ ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನಾ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಾ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ಸಲ್ಲಪತಿ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ; ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ, ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಸೀಲಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ, ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಚಾಗಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಚಾಗಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ, ಯಥಾರೂಪಾನಂ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಂ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಜೀವಿತಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಆಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ವಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಮಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ನಾಚ್ಚೋಗಾಳ್ಹಂ ನಾತಿಹೀನಂ - ‘ಏವಂ ಮೇ ಆಯೋ ವಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತಿ, ನ ಚ ಮೇ ವಯೋ ಆಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಲಾಧಾರೋ ವಾ ತುಲಾಧಾರನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ತುಲಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಜಾನಾತಿ - ‘ಏತ್ತಕೇನ ವಾ ಓನತಂ, ಏತ್ತಕೇನ ವಾ ಉನ್ನತ’ನ್ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಆಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ವಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಮಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ನಾಚ್ಚೋಗಾಳ್ಹಂ ನಾತಿಹೀನಂ - ‘ಏವಂ ಮೇ ಆಯೋ ವಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತಿ, ನ ಚ ಮೇ ವಯೋ ಆಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಸಚಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅಪ್ಪಾಯೋ ಸಮಾನೋ ಉಳಾರಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ ‘ಉದುಮ್ಬರಖಾದೀ ವಾಯಂ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಭೋಗೇ ಖಾದತೀ’ತಿ। ಸಚೇ ಪನಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಮಹಾಯೋ ಸಮಾನೋ ಕಸಿರಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವತ್ತಾರೋ - ‘ಅಜೇಟ್ಠಮರಣಂ ವಾಯಂ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಮರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಆಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ವಯಞ್ಚ ಭೋಗಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಮಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ನಾಚ್ಚೋಗಾಳ್ಹಂ ನಾತಿಹೀನಂ - ‘ಏವಂ ಮೇ ಆಯೋ ವಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತಿ, ನ ಚ ಮೇ ವಯೋ ಆಯಂ ಪರಿಯಾದಾಯ ಠಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಜೀವಿತಾ।

“ಕತಮಾ ಚ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಸದ್ದಹತಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಬೋಧಿಂ - ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಾಗಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ…ಪೇ॰… ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಾಗಸಮ್ಪದಾ।

“ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ। ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಸಮ್ಪದಾ”ತಿ।

“ಉಟ್ಠಾತಾ ಕಮ್ಮಧೇಯ್ಯೇಸು, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ವಿಧಾನವಾ।
ಸಮಂ ಕಪ್ಪೇತಿ ಜೀವಿಕಂ, ಸಮ್ಭತಂ ಅನುರಕ್ಖತಿ॥

“ಸದ್ಧೋ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ವದಞ್ಞೂ ವೀತಮಚ್ಛರೋ।
ನಿಚ್ಚಂ ಮಗ್ಗಂ ವಿಸೋಧೇತಿ, ಸೋತ್ಥಾನಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಂ॥

“ಇಚ್ಚೇತೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಚ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಘರಮೇಸಿನೋ।
ಅಕ್ಖಾತಾ ಸಚ್ಚನಾಮೇನ, ಉಭಯತ್ಥ ಸುಖಾವಹಾ॥

“ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಹಿತತ್ಥಾಯ, ಸಮ್ಪರಾಯಸುಖಾಯ ಚ।
ಏವಮೇತಂ ಗಹಟ್ಠಾನಂ, ಚಾಗೋ ಪುಞ್ಞಂ ಪವಡ್ಢತೀ”ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಇಚ್ಛಾಸುತ್ತಂ

೭೭. ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ! “ಆವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏತದವೋಚ -

[ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೬೧] “ಅಟ್ಠಿಮೇ, ಆವುಸೋ, ಪುಗ್ಗಲಾ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ಉಟ್ಠಹತಿ, ಘಟತಿ, ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಹತೋ, ಘಟತೋ, ವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಅಲಾಭೇನ ಸೋಚತಿ ಕಿಲಮತಿ ಪರಿದೇವತಿ, ಉರತ್ತಾಳಿಂ ಕನ್ದತಿ, ಸಮ್ಮೋಹಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾವುಸೋ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ಉಟ್ಠಹತಿ, ಘಟತಿ , ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಚ ಲಾಭೀ, ಸೋಚೀ ಚ ಪರಿದೇವೀ ಚ, ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’’’।

“ಇಧ ಪನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ಉಟ್ಠಹತಿ, ಘಟತಿ, ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಹತೋ ಘಟತೋ ವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಲಾಭೇನ ಮಜ್ಜತಿ ಪಮಜ್ಜತಿ ಪಮಾದಮಾಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾವುಸೋ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ಉಟ್ಠಹತಿ ಘಟತಿ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೀ ಚ, ಮದೀ ಚ ಪಮಾದೀ ಚ, ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’’’।

“ಇಧ ಪನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ, ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಅನುಟ್ಠಹತೋ, ಅಘಟತೋ, ಅವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಅಲಾಭೇನ ಸೋಚತಿ ಕಿಲಮತಿ ಪರಿದೇವತಿ, ಉರತ್ತಾಳಿಂ ಕನ್ದತಿ, ಸಮ್ಮೋಹಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾವುಸೋ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ, ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಚ ಲಾಭೀ, ಸೋಚೀ ಚ ಪರಿದೇವೀ ಚ, ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’”।

“ಇಧ ಪನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ, ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಅನುಟ್ಠಹತೋ, ಅಘಟತೋ, ಅವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಲಾಭೇನ ಮಜ್ಜತಿ ಪಮಜ್ಜತಿ ಪಮಾದಮಾಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾವುಸೋ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಉಟ್ಠಹತಿ ನ ಘಟತಿ ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೀ ಚ, ಮದೀ ಚ ಪಮಾದೀ ಚ, ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’”।

“ಇಧ ಪನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ಉಟ್ಠಹತಿ, ಘಟತಿ, ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಹತೋ, ಘಟತೋ, ವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೋ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಅಲಾಭೇನ ನ ಸೋಚತಿ ನ ಕಿಲಮತಿ ನ ಪರಿದೇವತಿ, ನ ಉರತ್ತಾಳಿಂ ಕನ್ದತಿ, ನ ಸಮ್ಮೋಹಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾವುಸೋ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ಉಟ್ಠಹತಿ ಘಟತಿ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಚ ಲಾಭೀ, ನ ಚ ಸೋಚೀ ನ ಚ ಪರಿದೇವೀ, ಅಚ್ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’”।

“ಇಧ ಪನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ಉಟ್ಠಹತಿ, ಘಟತಿ, ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಉಟ್ಠಹತೋ, ಘಟತೋ, ವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಲಾಭೇನ ನ ಮಜ್ಜತಿ ನ ಪಮಜ್ಜತಿ ನ ಪಮಾದಮಾಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾವುಸೋ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ಉಟ್ಠಹತಿ, ಘಟತಿ, ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೀ ಚ, ನ ಚ ಮದೀ ನ ಚ ಪಮಾದೀ, ಅಚ್ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’”।

“ಇಧ ಪನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ, ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಅನುಟ್ಠಹತೋ, ಅಘಟತೋ, ಅವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೋ ನುಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಅಲಾಭೇನ ನ ಸೋಚತಿ ನ ಕಿಲಮತಿ ನ ಪರಿದೇವತಿ, ನ ಉರತ್ತಾಳಿಂ ಕನ್ದತಿ, ನ ಸಮ್ಮೋಹಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾವುಸೋ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ, ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಚ ಲಾಭೀ, ನ ಚ ಸೋಚೀ ನ ಚ ಪರಿದೇವೀ, ಅಚ್ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’”।

“ಇಧ ಪನಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪವಿವಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ನಿರಾಯತ್ತವುತ್ತಿನೋ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭಾಯ। ಸೋ ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ, ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ। ತಸ್ಸ ಅನುಟ್ಠಹತೋ, ಅಘಟತೋ, ಅವಾಯಮತೋ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತೇನ ಲಾಭೇನ ನ ಮಜ್ಜತಿ ನ ಪಮಜ್ಜತಿ ನ ಪಮಾದಮಾಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಾವುಸೋ , ‘ಭಿಕ್ಖು ಇಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಲಾಭಾಯ, ನ ಉಟ್ಠಹತಿ, ನ ಘಟತಿ , ನ ವಾಯಮತಿ ಲಾಭಾಯ, ಲಾಭೀ ಚ, ನ ಚ ಮದೀ ನ ಚ ಪಮಾದೀ, ಅಚ್ಚುತೋ ಚ ಸದ್ಧಮ್ಮಾ’। ಇಮೇ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಅಟ್ಠ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅಲಂಸುತ್ತಂ

೭೮. [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೮.೬೨] ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ...ಪೇ॰... ಛಹಾವುಸೋ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ಅಲಂ ಪರೇಸಂ। ಕತಮೇಹಿ ಛಹಿ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ

ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ; ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ, ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಳಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ; ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಮಾದಪಕೋ ಸಮುತ್ತೇಜಕೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಛಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ಅಲಂ ಪರೇಸಂ।

"ಪಞ್ಚಹಾವುಸೋ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ಅಲಂ ಪರೇಸಂ। ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಹೇವ ಖೋ ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ; ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಚ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಪಞ್ಚಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ಅಲಂ ಪರೇಸಂ।

"ಚತೂಹಾವುಸೋ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ । ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ನೋ ಚ ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಚತೂಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ।

"ಚತೂಹಾವುಸೋ , ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ, ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ। ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಧಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ; ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಚ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಚತೂಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ, ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ।

"ತೀಹಾವುಸೋ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ। ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಹೇವ ಖೋ ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ನೋ ಚ ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ।

"ತೀಹಾವುಸೋ , ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ, ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ। ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಹೇವ ಖೋ ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ಸುತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಧಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ; ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ, ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಚ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ, ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ।

"ದ್ವೀಹಾವುಸೋ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ। ಕತಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಹೇವ ಖೋ ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ನೋ ಚ ಸುತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ;

ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ನೋ ಚ ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದ್ವೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಅತ್ತನೋ, ನಾಲಂ ಪರೇಸಂ।

"ದ್ವೀಹಾವುಸೋ , ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ, ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ। ಕತಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಹೇವ ಖೋ ಖಿಪ್ಪನಿಸನ್ತಿ ಚ ಹೋತಿ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು; ನೋ ಚ ಸುತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಧಾರಣಜಾತಿಕೋ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಧಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥೂಪಪರಿಕ್ಖಿತಾ ಹೋತಿ; ನೋ ಚ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ; ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಚ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ , ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಳಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ; ಸನ್ದಸ್ಸಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಸಮಾದಪಕೋ ಸಮುತ್ತೇಜಕೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದ್ವೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಲಂ ಪರೇಸಂ, ನಾಲಂ ಅತ್ತನೋ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪರಿಹಾನಸುತ್ತಂ

೭೯. "ಅಟ್ಠಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಸೇಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪರಿಹಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಕಮ್ಮಾರಾಮತಾ, ಭಸ್ಸಾರಾಮತಾ, ನಿದ್ದಾರಾಮತಾ, ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮತಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಅಗುತ್ತದ್ವಾರತಾ, ಭೋಜನೇ ಅಮತ್ತಞ್ಞುತಾ, ಸಂಸಗ್ಗಾರಾಮತಾ, ಪಪಞ್ಚಾರಾಮತಾ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಸೇಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪರಿಹಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ।

"ಅಟ್ಠಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಸೇಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪರಿಹಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ನ ಕಮ್ಮಾರಾಮತಾ, ನ ಭಸ್ಸಾರಾಮತಾ, ನ ನಿದ್ದಾರಾಮತಾ, ನ ಸಙ್ಗಣಿಕಾರಾಮತಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರತಾ, ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞುತಾ, ಅಸಂಸಗ್ಗಾರಾಮತಾ, ನಿಪ್ಪಪಞ್ಚಾರಾಮತಾ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಸೇಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪರಿಹಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀ"ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಕುಸೀತಾರಮ್ಭವತ್ಥುಸುತ್ತಂ

೮೦. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೩೪, ೩೫೮] "ಅಟ್ಠಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಸೀತವತ್ಥೂನಿ। ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಕಮ್ಮಂ ಖೋ ಮೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಕಮ್ಮಂ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಕಿಲಮಿಸ್ಸತಿ। ಹನ್ದಾಹಂ ನಿಪಜ್ಜಾಮೀ'ತಿ। ಸೋ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ನ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ಕುಸೀತವತ್ಥು।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಅಹಂ ಖೋ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿಂ। ಕಮ್ಮಂ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಕಿಲನ್ತೋ। ಹನ್ದಾಹಂ ನಿಪಜ್ಜಾಮೀ'ತಿ। ಸೋ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ನ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯಂ ಕುಸೀತವತ್ಥು।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಮಗ್ಗೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಮಗ್ಗೋ ಮೇ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಮಗ್ಗಂ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಕಿಲಮಿಸ್ಸತಿ। ಹನ್ದಾಹಂ ನಿಪಜ್ಜಾಮೀ'ತಿ। ಸೋ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ನ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯಂ ಕುಸೀತವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಮಗ್ಗೋ ಗತೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹಂ ಖೋ ಮಗ್ಗಂ ಅಗಮಾಸಿಂ। ಮಗ್ಗಂ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಕಿಲನ್ತೋ। ಹನ್ದಾಹಂ ನಿಪಜ್ಜಾಮೀ’ತಿ। ಸೋ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ನ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ। ಇದಂ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುತ್ಥಂ ಕುಸೀತವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ನ ಲಭತಿ ಲೂಖಸ್ಸ ವಾ ಪಣೀತಸ್ಸ ವಾ ಭೋಜನಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಾರಿಪೂರಿಂ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹಂ ಖೋ ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ನಾಲತ್ಥಂ ಲೂಖಸ್ಸ ವಾ ಪಣೀತಸ್ಸ ವಾ ಭೋಜನಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಾರಿಪೂರಿಂ। ತಸ್ಸ ಮೇ ಕಾಯೋ ಕಿಲನ್ತೋ ಅಕಮ್ಮಞ್ಞೋ। ಹನ್ದಾಹಂ ನಿಪಜ್ಜಾಮೀ’ತಿ। ಸೋ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ನ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ...ಪೇ॰... ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಮಂ ಕುಸೀತವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಲಭತಿ ಲೂಖಸ್ಸ ವಾ ಪಣೀತಸ್ಸ ವಾ ಭೋಜನಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಾರಿಪೂರಿಂ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹಂ ಖೋ ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಅಲತ್ಥಂ ಲೂಖಸ್ಸ ವಾ ಪಣೀತಸ್ಸ ವಾ ಭೋಜನಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಾರಿಪೂರಿಂ। ತಸ್ಸ ಮೇ ಕಾಯೋ ಗರುಕೋ ಅಕಮ್ಮಞ್ಞೋ ಮಾಸಾಚಿತಂ ಮಞ್ಞೇ। ಹನ್ದಾಹಂ ನಿಪಜ್ಜಾಮೀ’ತಿ। ಸೋ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ನ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ...ಪೇ॰... ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಟ್ಠಂ ಕುಸೀತವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ಆಬಾಧೋ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಖೋ ಮೇ ಅಯಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ಆಬಾಧೋ ಅತ್ಥಿ ಕಪ್ಪೋ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ। ಹನ್ದಾಹಂ ನಿಪಜ್ಜಾಮೀ’ತಿ। ಸೋ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ನ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ...ಪೇ॰... ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಮಂ ಕುಸೀತವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಗಿಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ [ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೬ ಸುತ್ತವಣ್ಣನಾ ಟೀಕಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ] ಹೋತಿ ಅಚಿರವುಟ್ಠಿತೋ ಗೇಲಞ್ಞಾ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹಂ ಖೋ ಗಿಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಅಚಿರವುಟ್ಠಿತೋ ಗೇಲಞ್ಞಾ। ತಸ್ಸ ಮೇ ಕಾಯೋ ದುಬ್ಬಲೋ ಅಕಮ್ಮಞ್ಞೋ। ಹನ್ದಾಹಂ ನಿಪಜ್ಜಾಮೀ’ತಿ । ಸೋ ನಿಪಜ್ಜತಿ, ನ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಮಂ ಕುಸೀತವತ್ಥು। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಕುಸೀತವತ್ಥೂನಿ।

[ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೩೫, ೩೫೮] “ಅಟ್ಠಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆರಮ್ಭವತ್ಥೂನಿ। ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಕಮ್ಮಂ ಖೋ ಮೇ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಕಮ್ಮಂ ಖೋ ಮಯಾ ಕರೋನ್ತೇನ ನ ಸುಕರಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕಾತುಂ। ಹನ್ದಾಹಂ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ವೀರಿಯಂ ಆರಭಾಮಿ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ’ತಿ। ಸೋ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ಆರಮ್ಭವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹಂ ಖೋ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿಂ। ಕಮ್ಮಂ ಖೋ ಪನಾಹಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಾಸಕ್ಖಿಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕಾತುಂ। ಹನ್ದಾಹಂ ವೀರಿಯಂ ಆರಭಾಮಿ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ’ತಿ। ಸೋ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯಂ ಆರಮ್ಭವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಮಗ್ಗೋ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ಮಗ್ಗೋ ಖೋ ಮೇ ಗನ್ತಬ್ಬೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಮಗ್ಗಂ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ನ ಸುಕರಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕಾತುಂ। ಹನ್ದಾಹಂ ವೀರಿಯಂ...ಪೇ॰...

ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯಂ ಆರಮ್ಭವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಮಗ್ಗೋ ಗತೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ಅಹಂ ಖೋ ಮಗ್ಗಂ ಅಗಮಾಸಿಂ। ಮಗ್ಗಂ ಖೋ ಪನಾಹಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ನಾಸಕ್ಖಿಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಸನಂ ಮನಸಿ ಕಾತುಂ। ಹನ್ದಾಹಂ ವೀರಿಯಂ ಆರಭಾಮಿ…ಪೇ॰… ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುತ್ಥಂ ಆರಮ್ಭವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ನ ಲಭತಿ ಲೂಖಸ್ಸ ವಾ ಪಣೀತಸ್ಸ ವಾ ಭೋಜನಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಾರಿಪೂರಿಂ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ಅಹಂ ಖೋ ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ನಾಲತ್ಥಂ ಲೂಖಸ್ಸ ವಾ ಪಣೀತಸ್ಸ ವಾ ಭೋಜನಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಾರಿಪೂರಿಂ। ತಸ್ಸ ಮೇ ಕಾಯೋ ಲಹುಕೋ ಕಮ್ಮಞ್ಞೋ। ಹನ್ದಾಹಂ ವೀರಿಯಂ ಆರಭಾಮಿ…ಪೇ॰… ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಮಂ ಆರಮ್ಭವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಲಭತಿ ಲೂಖಸ್ಸ ವಾ ಪಣೀತಸ್ಸ ವಾ ಭೋಜನಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಾರಿಪೂರಿಂ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ಅಹಂ ಖೋ ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಅಲತ್ಥಂ ಲೂಖಸ್ಸ ವಾ ಪಣೀತಸ್ಸ ವಾ ಭೋಜನಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಾರಿಪೂರಿಂ। ತಸ್ಸ ಮೇ ಕಾಯೋ ಬಲವಾ ಕಮ್ಮಞ್ಞೋ। ಹನ್ದಾಹಂ ವೀರಿಯಂ ಆರಭಾಮಿ…ಪೇ॰… ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಛಟ್ಠಂ ಆರಮ್ಭವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ಆಬಾಧೋ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಖೋ ಮೇ ಅಯಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೋ ಆಬಾಧೋ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಮೇ ಆಬಾಧೋ ಪವಡ್ಢೇಯ್ಯ। ಹನ್ದಾಹಂ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ವೀರಿಯಂ ಆರಭಾಮಿ…ಪೇ॰… ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಮಂ ಆರಮ್ಭವತ್ಥು।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಗಿಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಹೋತಿ ಅಚಿರವುಟ್ಠಿತೋ ಗೇಲಞ್ಞಾ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹಂ ಖೋ ಗಿಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಅಚಿರವುಟ್ಠಿತೋ ಗೇಲಞ್ಞಾ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಮೇ ಆಬಾಧೋ ಪಚ್ಚುದಾವತ್ತೇಯ್ಯ। ಹನ್ದಾಹಂ ಪಟಿಕಚ್ಚೇವ ವೀರಿಯಂ ಆರಭಾಮಿ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ’ತಿ। ಸೋ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಮಂ ಆರಮ್ಭವತ್ಥು। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಆರಮ್ಭವತ್ಥೂನೀ”ತಿ। ದಸಮಂ।

ಯಮಕವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ದ್ವೇ ಸದ್ಧಾ ದ್ವೇ ಮರಣಸ್ಸತೀ, ದ್ವೇ ಸಮ್ಪದಾ ಅಥಾಪರೇ।
ಇಚ್ಛಾ ಅಲಂ ಪರಿಹಾನಂ, ಕುಸೀತಾರಮ್ಭವತ್ಥೂನೀತಿ॥

(೯) ४. ಸತಿವಗ್ಗೋ

೧. ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಸುತ್ತಂ

೮೧. "ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸತಿ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ। ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪೇ ಅಸತಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ। ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೇ ಅಸತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಸೀಲಂ। ಸೀಲೇ ಅಸತಿ ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಅಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ। ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಅಸತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೇ ಅಸತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸವಿಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ... ಫೇಗ್ಗುಪಿ... ಸಾರೋಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇ ಅಸತಿ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ; ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪೇ ಅಸತಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

"ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತಿ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ। ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪೇ ಸತಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ। ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೇ ಸತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಸೀಲಂ। ಸೀಲೇ ಸತಿ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ। ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಸತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೋ । ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗೇ ಸತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿರಾಗಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸಸಮ್ಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ... ಫೇಗ್ಗುಪಿ... ಸಾರೋಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇ ಸತಿ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ; ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪೇ ಸತಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಪುಣ್ಣಿಯಸುತ್ತಂ

೮೨. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಪುಣ್ಣಿಯೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಪುಣ್ಣಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಯೇನ ಅಪ್ಪೇಕದಾ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತಿ, ಅಪ್ಪೇಕದಾ ನ ಪಟಿಭಾತೀ"ತಿ? "ಸದ್ಧೋ ಚ, ಪುಣ್ಣಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ನೋ ಚುಪಸಙ್ಕಮಿತಾ; ನೇವ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ , ಪುಣ್ಣಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಾ ಚ; ಏವಂ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತಿ। ಸದ್ಧೋ ಚ, ಪುಣ್ಣಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಾ ಚ, ನೋ ಚ ಪಯಿರುಪಾಸಿತಾ...ಪೇ॰... ಪಯಿರುಪಾಸಿತಾ ಚ, ನೋ ಚ ಪರಿಪುಚ್ಛಿತಾ... ಪರಿಪುಚ್ಛಿತಾ ಚ, ನೋ ಚ ಓಹಿತಸೋತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ... ಓಹಿತಸೋತೋ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ, ನೋ ಚ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಧಾರೇತಿ... ಸುತ್ವಾ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಧಾರೇತಿ, ನೋ ಚ ಧಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖತಿ... ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖತಿ, ನೋ ಚ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ನೇವ ತಾವ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತಿ।

“ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಪುಣ್ಣಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಾ ಚ, ಪಯಿರುಪಾಸಿತಾ ಚ, ಪರಿಪುಚ್ಛಿತಾ ಚ, ಓಹಿತಸೋತೋ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ, ಸುತ್ವಾ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಧಾರೇತಿ, ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖತಿ, ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ; ಏವಂ ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಪಟಿಭಾತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಪುಣ್ಣಿಯ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಾ [ಸಮನ್ನಾಗತೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಸಮನ್ನಾಗತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಏಕನ್ತಪಟಿಭಾನಾ [ಏಕನ್ತಪಟಿಭಾನಂ (ಸಬ್ಬತ್ಥ) ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೮೩ ಪನ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ತಥಾಗತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಹೋತೀ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಮೂಲಕಸುತ್ತಂ

೮೩. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೫೮ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] “ಸಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ - ‘ಕಿಂಮೂಲಕಾ, ಆವುಸೋ, ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮ್ಭವಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮುದಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮೋಸರಣಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಪಮುಖಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಅಧಿಪತೇಯ್ಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಉತ್ತರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಾರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ’ತಿ, ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಕಿನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ? “ಭಗವಂಮೂಲಕಾ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಾ, ಭಗವಂನೇತ್ತಿಕಾ ಭಗವಂಪಟಿಸರಣಾ। ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ , ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಪಟಿಭಾತು ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ। ಭಗವತೋ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ।

“ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ। ತಂ ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ । “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - “ಸಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ - ‘ಕಿಂಮೂಲಕಾ, ಆವುಸೋ, ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮ್ಭವಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮುದಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಮೋಸರಣಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಪಮುಖಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ , ಕಿಂಅಧಿಪತೇಯ್ಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಉತ್ತರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಕಿಂಸಾರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ’ತಿ, ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಥ - ‘ಛನ್ದಮೂಲಕಾ, ಆವುಸೋ, ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಮನಸಿಕಾರಸಮ್ಭವಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಫಸ್ಸಸಮುದಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ವೇದನಾಸಮೋಸರಣಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಸಮಾಧಿಪ್ಪಮುಖಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಸತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಞುತ್ತರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ, ವಿಮುತ್ತಿಸಾರಾ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ’ತಿ, ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚೋರಸುತ್ತಂ

೮೪. “ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಹಾಚೋರೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಪರಿಯಾಪಜ್ಜತಿ, ನ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಅಪ್ಪಹರನ್ತಸ್ಸ ಪಹರತಿ, ಅನವಸೇಸಂ ಆದಿಯತಿ, ಇತ್ಥಿಂ ಹನತಿ, ಕುಮಾರಿಂ ದೂಸೇತಿ, ಪಬ್ಬಜಿತಂ ವಿಲುಮ್ಪತಿ, ರಾಜಕೋಸಂ ವಿಲುಮ್ಪತಿ, ಅಚ್ಚಾಸನ್ನೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ನ ಚ ನಿಧಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಹಾಚೋರೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಪರಿಯಾಪಜ್ಜತಿ, ನ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕೋ ಹೋತಿ।

“ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಹಾಚೋರೋ ನ ಖಿಪ್ಪಂ ಪರಿಯಾಪಜ್ಜತಿ, ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕೋ ಹೋತಿ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ನ ಅಪ್ಪಹರನ್ತಸ್ಸ ಪಹರತಿ , ನ ಅನವಸೇಸಂ ಆದಿಯತಿ, ನ ಇತ್ಥಿಂ ಹನತಿ, ನ ಕುಮಾರಿಂ ದೂಸೇತಿ, ನ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ವಿಲುಮ್ಪತಿ, ನ ರಾಜಕೋಸಂ ವಿಲುಮ್ಪತಿ, ನ ಅಚ್ಚಾಸನ್ನೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ನಿಧಾನಕುಸಲೋ ಚ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಮಹಾಚೋರೋ ನ ಖಿಪ್ಪಂ ಪರಿಯಾಪಜ್ಜತಿ, ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕೋ ಹೋತೀ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಸಮಣಸುತ್ತಂ

೮೫. “‘ಸಮಣೋ’ತಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ‘ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ‘ವೇದಗೂ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ‘ಭಿಸಕ್ಕೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ‘ನಿಮ್ಮಲೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ‘ವಿಮಲೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ‘ಞಾಣೀ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ‘ವಿಮುತ್ತೋ’ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸಾ”ತಿ।

“ಯಂ ಸಮಣೇನ ಪತ್ತಬ್ಬಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ವುಸೀಮತಾ।
ಯಂ ವೇದಗುನಾ ಪತ್ತಬ್ಬಂ, ಭಿಸಕ್ಕೇನ ಅನುತ್ತರಂ॥

“ಯಂ ನಿಮ್ಮಲೇನ ಪತ್ತಬ್ಬಂ, ವಿಮಲೇನ ಸುಚೀಮತಾ।
ಯಂ ಞಾಣಿನಾ ಚ ಪತ್ತಬ್ಬಂ, ವಿಮುತ್ತೇನ ಅನುತ್ತರಂ॥

“ಸೋಹಂ ವಿಜಿತಸಙ್ಗಾಮೋ, ಮುತ್ತೋ ಮೋಚೇಮಿ ಬನ್ಧನಾ।
ನಾಗೋಮ್ಹಿ ಪರಮದನ್ತೋ, ಅಸೇಖೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ”ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಯಸಸುತ್ತಂ

೮೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲಂ ನಾಮ ಕೋಸಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೋ ತದವಸರಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲೇ ವಿಹರತಿ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲವನಸಣ್ಡೇ। ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ - “ಸಮಣೋ ಖಲು ಭೋ ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲೇ ವಿಹರತಿ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲವನಸಣ್ಡೇ । ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ - ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ...ಪೇ॰... ಸಾಧು ಖೋ ಪನ ತಥಾರೂಪಾನಂ ಅರಹತಂ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತೀ’”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಪಹುತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಆದಾಯ ಯೇನ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲವನಸಣ್ಡೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅಟ್ಠಂಸು ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಾ ಮಹಾಸದ್ದಾ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ನಾಗಿತೋ ಭಗವತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಾಗಿತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಕೇ ಪನ ತೇ, ನಾಗಿತ, ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಾ ಮಹಾಸದ್ದಾ ಕೇವಟ್ಟಾ ಮಞ್ಞೇ ಮಚ್ಛವಿಲೋಪೇ”ತಿ? “ಏತೇ, ಭನ್ತೇ, ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಪಹುತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಆದಾಯ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಿತಾ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚಾ”ತಿ। “ಮಾಹಂ, ನಾಗಿತ, ಯಸೇನ ಸಮಾಗಮಂ, ಮಾ ಚ ಮಯಾ ಯಸೋ। ಯೋ ಖೋ, ನಾಗಿತ, ನಯಿಮಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಸ್ಸ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ಯಸ್ಸಾಹಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ [ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಸ್ಸಂ (ಬಹೂಸು) ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೩೦ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಹಿ ಅಯಂ ಪಾಠಭೇದಾ ನತ್ಥಿ] ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ಸೋ ತಂ ಮೀಳ್ಹಸುಖಂ ಮಿದ್ಧಸುಖಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಸಿಲೋಕಸುಖಂ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯಾ”ತಿ।

“ಅಧಿವಾಸೇತು ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ। ಅಧಿವಾಸೇತು ಸುಗತೋ। ಅಧಿವಾಸನಕಾಲೋ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ। ಯೇನ ಯೇನೇವ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಗಮಿಸ್ಸತಿ ತನ್ನಿನ್ನಾವ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ।

ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭನ್ತೇ, ಥುಲ್ಲಫುಸಿತಕೇ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಯಥಾನಿನ್ನಂ ಉದಕಾನಿ ಪವತ್ತನ್ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಯೇನ ಯೇನೇವ ದಾನಿ ಭಗವಾ ಗಮಿಸ್ಸತಿ ತನ್ನಿನ್ನಾವ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸೀಲಪಞ್ಞಾಣ"ನ್ತಿ।

"ಮಾಹಂ, ನಾಗಿತ, ಯಸೇನ ಸಮಾಗಮಂ, ಮಾ ಚ ಮಯಾ ಯಸೋ। ಯೋ ಖೋ, ನಾಗಿತ, ನಯಿಮಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಸ್ಸ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ಯಸ್ಸಾಹಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ಸೋ ತಂ ಮೀಳ್ಹಸುಖಂ ಮಿದ್ಧಸುಖಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಸಿಲೋಕಸುಖಂ ಸಾದಿಯೇಯ್ಯ।

"ದೇವತಾಪಿ ಖೋ, ನಾಗಿತ, ಏಕಚ್ಚಾ ನಯಿಮಸ್ಸ [ಏಕಚ್ಚಾ ಇಮಸ್ಸ (?)] ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭಿನಿಯೋ ಅಸ್ಸು [ಇದಂ ಪದಂ ಕತ್ಥಚಿ ನತ್ಥಿ] ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭಿನಿಯೋ [ನಿಕಾಮಲಾಭಿನಿಯೋ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭಿನಿಯೋ (?)] ಅಕಸಿರಲಾಭಿನಿಯೋ, ಯಸ್ಸಾಹಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ತುಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ [ತಾಸಮ್ಪಿ (?)] ಖೋ, ನಾಗಿತ, ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಸಮಾಗಮ್ಮ ಸಙ್ಗಣಿಕವಿಹಾರಂ ಅನುಯುತ್ತಾನಂ ವಿಹರತಂ [ಅನುಯುತ್ತೇ ವಿಹರನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ (?)] ಏವಂ ಹೋತಿ – 'ನ ಹಿ ನೂನಮೇ [ನ ಹನೂನಮೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಇಮಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭಿನೋ ಅಸ್ಸು [ಇದಂ ಪದಂ ಕತ್ಥಚಿ ನತ್ಥಿ] ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭಿನೋ ಅಕಸಿರಲಾಭಿನೋ। ಯಸ್ಸಾಹಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ತಥಾ ಹಿ ಪನ ಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಸಮಾಗಮ್ಮ ಸಙ್ಗಣಿಕವಿಹಾರಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ'"।

"ಇಧಾಹಂ , ನಾಗಿತ, ಭಿಕ್ಖೂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕೇನ [ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕೇಹಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಸಞ್ಜಗ್ಘನ್ತೇ ಸಙ್ಕೀಳನ್ತೇ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ನಾಗಿತ, ಏವಂ ಹೋತಿ – 'ನ ಹಿ ನೂನಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಇಮಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭಿನೋ ಅಸ್ಸು ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭಿನೋ ಅಕಸಿರಲಾಭಿನೋ। ಯಸ್ಸಾಹಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ತಥಾ ಹಿ ಪನ ಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕೇನ ಸಞ್ಜಗ್ಘನ್ತಿ ಸಙ್ಕೀಳನ್ತಿ'"।

"ಇಧ ಪನಾಹಂ [ಇಧಾಹಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)], ನಾಗಿತ, ಭಿಕ್ಖೂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಯಾವದತ್ಥಂ ಉದರಾವದೇಹಕಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಸುಖಂ ಪಸ್ಸಸುಖಂ ಮಿದ್ಧಸುಖಂ ಅನುಯುತ್ತೇ ವಿಹರನ್ತೇ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ನಾಗಿತ, ಏವಂ ಹೋತಿ – 'ನ ಹಿ ನೂನಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಇಮಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭಿನೋ ಅಸ್ಸು ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭಿನೋ ಅಕಸಿರಲಾಭಿನೋ। ಯಸ್ಸಾಹಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸುಖಸ್ಸ ಪವಿವೇಕಸುಖಸ್ಸ ಉಪಸಮಸುಖಸ್ಸ ಸಮ್ಬೋಧಸುಖಸ್ಸ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ತಥಾ ಹಿ ಪನ ಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಯಾವದತ್ಥಂ ಉದರಾವದೇಹಕಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಸುಖಂ ಪಸ್ಸಸುಖಂ ಮಿದ್ಧಸುಖಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ'"।

"ಇಧಾಹಂ [ಇಧ ಪನಾಹಂ (?)], ನಾಗಿತ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಗಾಮನ್ತವಿಹಾರಿಂ ಸಮಾಹಿತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ನಾಗಿತ, ಏವಂ ಹೋತಿ – 'ಇದಾನಿ ಇಮಂ [ಇದಾನಿಮಂ (ಕತ್ಥಚಿ) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೪೨] ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆರಾಮಿಕೋ ವಾ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸತಿ [ಪಚ್ಚೇಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಉಪಟ್ಠಹತಿ (ಕ॰)] ಸಮಣುದ್ದೇಸೋ ವಾ । ತಂ ತಮ್ಹಾ [ಸೋ ತಮ್ಹಾ (ಕ॰ ಸೀ॰), ಸೋ ತಂ ತಮ್ಹಾ (?)] ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ಚಾವೇಸ್ಸತೀ'ತಿ। ತೇನಾಹಂ , ನಾಗಿತ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋಮಿ ಗಾಮನ್ತವಿಹಾರೇನ।

“ಇಧ ಪನಾಹಂ, ನಾಗಿತ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಆರಞ್ಞಿಕಂ ಅರಞ್ಞೇ ಪಚಲಾಯಮಾನಂ ನಿಸಿನ್ನಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ನಾಗಿತ, ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಇದಾನಿ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಇಮಂ ನಿದ್ದಾಕಿಲಮಥಂ ಪಟಿವಿನೋದೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಸಞ್ಞಂಯೇವ ಮನಸಿ ಕರಿಸ್ಸತಿ ಏಕತ್ತ’ನ್ತಿ । ತೇನಾಹಂ , ನಾಗಿತ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋಮಿ ಅರಞ್ಞವಿಹಾರೇನ।

“ಇಧ ಪನಾಹಂ, ನಾಗಿತ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಆರಞ್ಞಿಕಂ ಅರಞ್ಞೇ ಅಸಮಾಹಿತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ನಾಗಿತ, ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಇದಾನಿ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಅಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹಿಸ್ಸತಿ [ಸಮಾದಹೇಸ್ಸತಿ (ಕತ್ಥಚಿ)], ಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಅನುರಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ತೇನಾಹಂ, ನಾಗಿತ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋಮಿ ಅರಞ್ಞವಿಹಾರೇನ।

“ಇಧ ಪನಾಹಂ, ನಾಗಿತ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಆರಞ್ಞಿಕಂ ಅರಞ್ಞೇ ಸಮಾಹಿತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ನಾಗಿತ, ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಇದಾನಿ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚಿಸ್ಸತಿ, ವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಅನುರಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ತೇನಾಹಂ, ನಾಗಿತ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋಮಿ ಅರಞ್ಞವಿಹಾರೇನ।

“ಇಧ ಪನಾಹಂ, ನಾಗಿತ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಗಾಮನ್ತವಿಹಾರಿಂ ಲಾಭಿಂ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಸೋ ತಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಸಿಲೋಕಂ ನಿಕಾಮಯಮಾನೋ ರಿಞ್ಚತಿ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಂ, ರಿಞ್ಚತಿ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ; ಗಾಮನಿಗಮರಾಜಧಾನಿಂ ಓಸರಿತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತಿ। ತೇನಾಹಂ, ನಾಗಿತ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ನ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋಮಿ ಗಾಮನ್ತವಿಹಾರೇನ।

“ಇಧ ಪನಾಹಂ, ನಾಗಿತ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಆರಞ್ಞಿಕಂ ಲಾಭಿಂ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಸೋ ತಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಸಿಲೋಕಂ ಪಟಿಪಣಾಮೇತ್ವಾ ನ ರಿಞ್ಚತಿ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಂ, ನ ರಿಞ್ಚತಿ ಅರಞ್ಞವನಪತ್ಥಾನಿ ಪನ್ತಾನಿ ಸೇನಾಸನಾನಿ। ತೇನಾಹಂ, ನಾಗಿತ, ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅತ್ತಮನೋ ಹೋಮಿ ಅರಞ್ಞವಿಹಾರೇನ। [[ ] ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಪಾಠೋ ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೪೨ ಛಕ್ಕನಿಪಾತೇಯೇವ ದಿಸ್ಸತಿ, ನ ಏತ್ಥ ಅಟ್ಠಕನಿಪಾತೇ]

“ಯಸ್ಮಾಹಂ [ಯಸ್ಮಿಂಹಂ (ಕತ್ಥಚಿ)], ನಾಗಿತ, ಸಮಯೇ ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ನ ಕಞ್ಚಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಪುರತೋ ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ವಾ, ಫಾಸು ಮೇ, ನಾಗಿತ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಕಮ್ಮಾಯಾ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪತ್ತನಿಕುಜ್ಜನಸುತ್ತಂ

೮೭. [ಚೂಳವ॰ ೨೬೫] “ಅಟ್ಠಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸಙ್ಘೋ ಪತ್ತಂ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ [ನಿಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ (ಕ॰)]। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಲಾಭಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನತ್ಥಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅವಾಸಾಯ [ಅನಾವಾಸಾಯ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭೇದೇತಿ [ವಿಭೇದೇತಿ (ಬಹೂಸು)], ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸಙ್ಘೋ ಪತ್ತಂ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ।

“ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸಙ್ಘೋ ಪತ್ತಂ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅಲಾಭಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನತ್ಥಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅವಾಸಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ನ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ನ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭೇದೇತಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸಙ್ಘೋ ಪತ್ತಂ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯಾ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅಪ್ಪಸಾದಪವೇದನೀಯಸುತ್ತಂ

೮೮. "ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ಉಪಾಸಕಾ ಅಪ್ಪಸಾದಂ ಪವೇದೇಯ್ಯುಂ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಗಿಹೀನಂ ಅಲಾಭಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಗಿಹೀನಂ ಅನತ್ಥಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಗಿಹೀ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ಗಿಹೀ ಗಿಹೀಹಿ ಭೇದೇತಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಅಗೋಚರೇ ಚ ನಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ಉಪಾಸಕಾ ಅಪ್ಪಸಾದಂ ಪವೇದೇಯ್ಯುಂ।

"ಅಟ್ಠಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ಉಪಾಸಕಾ ಪಸಾದಂ ಪವೇದೇಯ್ಯುಂ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ನ ಗಿಹೀನಂ ಅಲಾಭಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ನ ಗಿಹೀನಂ ಅನತ್ಥಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ನ ಗಿಹೀ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ನ ಗಿಹೀ ಗಿಹೀಹಿ ಭೇದೇತಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಗೋಚರೇ ಚ ನಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನಾ ಉಪಾಸಕಾ ಪಸಾದಂ ಪವೇದೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಟಿಸಾರಣೀಯಸುತ್ತಂ

೮೯. [ಚೂಳವ॰ ೩೯ ಥೋಕಂ ವಿಸದಿಸಂ] "ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸಙ್ಘೋ ಪಟಿಸಾರಣೀಯಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ಗಿಹೀನಂ ಅಲಾಭಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಗಿಹೀನಂ ಅನತ್ಥಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಗಿಹೀ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ಗಿಹೀ ಗಿಹೀಹಿ ಭೇದೇತಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಿಕಞ್ಚ ಗಿಹಿಪಟಿಸ್ಸವಂ ನ ಸಚ್ಚಾಪೇತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸಙ್ಘೋ ಪಟಿಸಾರಣೀಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೇಯ್ಯ।

"ಅಟ್ಠಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸಙ್ಘೋ ಪಟಿಸಾರಣೀಯಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇಯ್ಯ। ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ? ನ ಗಿಹೀನಂ ಅಲಾಭಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ನ ಗಿಹೀನಂ ಅನತ್ಥಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ನ ಗಿಹೀ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ನ ಗಿಹೀ ಗಿಹೀಹಿ ಭೇದೇತಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಿಕಞ್ಚ ಗಿಹಿಪಟಿಸ್ಸವಂ ಸಚ್ಚಾಪೇತಿ । ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಸಙ್ಘೋ ಪಟಿಸಾರಣೀಯಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಸಮ್ಮಾವತ್ತನಸುತ್ತಂ

೯೦. [ಚೂಳವ॰ ೨೧೧] "ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಕಮ್ಮಕತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಟ್ಠಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬಂ - ನ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬೋ, ನ ನಿಸ್ಸಯೋ ದಾತಬ್ಬೋ, ನ ಸಾಮಣೇರೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ಭಿಕ್ಖುನೋವಾದಕಸಮ್ಮುತಿ ಸಾದಿತಬ್ಬಾ, ಸಮ್ಮತೇನಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ನ ಓವದಿತಬ್ಬಾ, ನ ಕಾಚಿ ಸಙ್ಘಸಮ್ಮುತಿ ಸಾದಿತಬ್ಬಾ, ನ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಪಚ್ಚೇಕಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತಬ್ಬೋ, ನ ಚ ತೇನ ಮೂಲೇನ ವುಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬೋ। ತಸ್ಸಪಾಪಿಯಸಿಕಕಮ್ಮಕತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಇಮೇಸು ಅಟ್ಠಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಸಮ್ಮಾ ವತ್ತಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ದಸಮಂ।

ಸತಿವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸತಿಪುಣ್ಣಿಯಮೂಲೇನ , ಚೋರಸಮಣೇನ ಪಞ್ಚಮಂ।

ಯಸೋ ಪತ್ತಪ್ಪಸಾದೇನ, ಪಟಿಸಾರಣೀಯಞ್ಚ ವತ್ತನನ್ತಿ॥

(೧೦) ೫. ಸಾಮಞ್ಞವಗ್ಗೋ

೯೧-೧೧೬. ಅಥ ಖೋ [ಏತ್ಥ “ಅಥ ಖೋ”ತಿ ಚ, “ಉಪಾಸಿಕಾ”ತಿ ಚ ಇದಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮೇವ ದಿಸ್ಸತಿ, ನ ಪಾಳಿಪೋತ್ಥಕೇಸು] ಬೋಜ್ಝಾ [ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ (ಕ॰ ಸೀ॰)] ಉಪಾಸಿಕಾ [ಏತ್ಥ “ಅಥ ಖೋ”ತಿ ಚ, ಉಪಾಸಿಕಾ”ತಿ ಚ ಇದಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮೇವ ದಿಸ್ಸತಿ, ನ ಪಾಳಿಪೋತ್ಥಕೇಸು], ಸಿರೀಮಾ, ಪದುಮಾ, ಸುತನಾ [ಸುಧನಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಸುಧಮ್ಮಾ (ಸ್ಯಾ॰)], ಮನುಜಾ, ಉತ್ತರಾ, ಮುತ್ತಾ, ಖೇಮಾ, ರುಚೀ [ರೂಪೀ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಚುನ್ದೀ, ಬಿಮ್ಬೀ, ಸುಮನಾ, ಮಲ್ಲಿಕಾ , ತಿಸ್ಸಾ, ತಿಸ್ಸಮಾತಾ [ತಿಸ್ಸಾಯ ಮಾತಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಸೋಣಾ, ಸೋಣಾಯ ಮಾತಾ [ಸೋಣಮಾತಾ (ಸ್ಯಾ॰)], ಕಾಣಾ, ಕಾಣಮಾತಾ [ಕಾಣಾಯ ಮಾತಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಉತ್ತರಾ ನನ್ದಮಾತಾ, ವಿಸಾಖಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾ, ಖುಜ್ಜುತ್ತರಾ ಉಪಾಸಿಕಾ, ಸಾಮಾವತೀ ಉಪಾಸಿಕಾ, ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ [ಕೋಳಿಯಧೀತಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಸುಪ್ಪಿಯಾ ಉಪಾಸಿಕಾ, ನಕುಲಮಾತಾ ಗಹಪತಾನೀ।

ಸಾಮಞ್ಞವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ದುತಿಯಪಣ್ಣಾಸಕಂ ಸಮತ್ತಂ।

(೧೧). ರಾಗಪೇಯ್ಯಾಲಂ

೧೧೭. "ರಾಗಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ - ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ।

೧೧೮. "ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ಅಜ್ಝತ್ತಂ ರೂಪಸಞ್ಞೀ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪರಿತ್ತಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ, ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ 'ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಅಜ್ಝತ್ತಂ ರೂಪಸಞ್ಞೀ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ, ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ 'ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪರಿತ್ತಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ, ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ 'ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಾನಿ ಸುವಣ್ಣದುಬ್ಬಣ್ಣಾನಿ, ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ 'ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ನೀಲಾನಿ ನೀಲವಣ್ಣಾನಿ ನೀಲನಿದಸ್ಸನಾನಿ ನೀಲನಿಭಾಸಾನಿ ಪೀತಾನಿ ಪೀತವಣ್ಣಾನಿ...ಪೇ॰... ಲೋಹಿತಕಾನಿ ಲೋಹಿತಕವಣ್ಣಾನಿ...ಪೇ॰... ಓದಾತಾನಿ ಓದಾತವಣ್ಣಾನಿ...ಪೇ॰... ಓದಾತನಿಭಾಸಾನಿ, ತಾನಿ ಅಭಿಭುಯ್ಯ 'ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ - ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"।

೧೧೯. "ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ? ರೂಪೀ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ಸುಭನ್ತೇವ ಅಧಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ 'ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ'ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ 'ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ'ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ 'ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ'ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ - ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"।

೧೨೦-೧೪೬. "ರಾಗಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಞ್ಞಾಯ...ಪೇ॰... ಪರಿಕ್ಖಯಾಯ... ಪಹಾನಾಯ... ಖಯಾಯ... ವಯಾಯ... ವಿರಾಗಾಯ... ನಿರೋಧಾಯ... ಚಾಗಾಯ... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾಯ...ಪೇ॰... ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"।

೧೪೭-೬೨೬. "ದೋಸಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಮೋಹಸ್ಸ... ಕೋಧಸ್ಸ... ಉಪನಾಹಸ್ಸ... ಮಕ್ಖಸ್ಸ... ಪಳಾಸಸ್ಸ... ಇಸ್ಸಾಯ... ಮಚ್ಛರಿಯಸ್ಸ ... ಮಾಯಾಯ... ಸಾಠೇಯ್ಯಸ್ಸ... ಥಮ್ಭಸ್ಸ... ಸಾರಮ್ಭಸ್ಸ... ಮಾನಸ್ಸ... ಅತಿಮಾನಸ್ಸ... ಮದಸ್ಸ... ಪಮಾದಸ್ಸ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ...ಪೇ॰... ಪರಿಞ್ಞಾಯ... ಪರಿಕ್ಖಯಾಯ... ಪಹಾನಾಯ... ಖಯಾಯ... ವಯಾಯ... ವಿರಾಗಾಯ... ನಿರೋಧಾಯ... ಚಾಗಾಯ... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾಯ...ಪೇ॰... ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ।

ರಾಗಪೇಯ್ಯಾಲಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ಅಟ್ಠಕನಿಪಾತಪಾಳಿ ನಿಟ್ಠಿತಾ।